

Gorenjski Glas

PETEK, 16. JANUARJA 2015

LETO LXVIII, ŠT. 5, CENA 1,70 EUR, 14 HRK | ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK | ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH | INFO@G-GLAS.SI | WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Velika naložba je še pod vprašajem

V Knauf Insulationu načrtujejo več kot 25-milijonsko investicijo v posodobitev proizvodnje, a le v primeru, če bodo pravočasno uspeli pridobiti potrebna dovoljenja. V nasprotnem primeru bodo lastniki investicijo izpeljali v Nemčiji.

ANA ŠUBIC

Škofja Loka – V škofjeloški družbi Knauf Insulation, ki je največji proizvajalec izolacijskih materialov pri nas, se letos nameravajo lotiti popolne prenove ene izmed treh linij za proizvodnjo kamene volne. Gre za največjo dosedanjo investicijo v posodobitev proizvodnje, vredno več kot 25 milijonov evrov. »Na Trati načrtujemo tehnološko najboljšo linijo za proizvodnjo kamene volne v Evropi,« pove direktor Tomaž Lanišek in dodaja, da bodo vplivi na

okolje bistveno manjši, saj bodo sedanji energent koks zamenjali s plinom. Ta potuje po cevovodu, zaradi česar bo manj prevozov s kamioni, veliko manj ima ogljikovega odtisa, manj bo emisij trdnih delcev, v prihodnosti pa tudi neprijetnih vonjav, ki se širijo predvsem ob neugodnem vremenu, naštevaja. »A o vsem tem še vedno govorimo v pogojniku, saj še nismo uspeli pridobiti vseh potrebnih dovoljenj s strani upravne enote, občine in občinskega sveta. Lastnikom v Nemčiji, ki so nam odobrili tako veliko investicijo v

posodobitev proizvodnje, je težko razložiti, zakaj je pridobivanje dovoljenj v Sloveniji tako dolgotrajno. Tristometrsko nova linija je pripravljena, a če dovoljenj v enem mesecu ne bo, bodo lastniki investicijo izpeljali v nemški tovarni,« je zaskrbljen Lanišek, ki pa vendarle upa na uspešen razplet.

Knauf Insulation je sicer po novem letu del predelave kamene volne preselil v Ajdovščino, kjer so bili v preteklosti že prisotni z že ukinjenim hčerinskim podjetjem Knauf Technology.

▶ 16. stran

V Knauf Insulationu načrtujejo prenovo ene izmed treh linij za proizvodnjo kamene volne, s čimer bodo zmanjšali tudi vplive na okolje. / Foto: Tina Dokl

Pritisk Bruslja glede Elana

Evropska komisija je ponovno pozvala Slovenijo, naj takoj vrne deset milijonov evrov domnevno nedovoljene državne pomoči Elanu.

URŠA PETERNEL

Begunje – Evropska komisija je pritisnila na Slovenijo, naj domnevno nedovoljeno državno pomoč iz leta 2008 družbi Elan v višini deset milijonov evrov vrne nemudoma. Ker je pogoj za to prodaja Elana – sredstva za poplačilo bi namreč dobili s kupnino – Bruselj želi tudi, da jih Slovenija seznanji s ponudbami zainteresiranih kupcev. Kot je znano, naj bi končne ponudbe za nakup Elana dala dva investitorja, češka družba Sporten in ameriška družba Boba ING, ki se še dogovarjata z bankami in Družbo za upravljanje terjatev bank (DUTB).

Na dogajanje so se odzvali tudi v Elanu, kjer so ponovili, da so se na zahtevo po vrnitvi državne pomoči pritožili na Splošno sodišče EU

Poslovni rezultati v letu 2014 so dobri, prihodki v prvih enajstih mesecih so se povečali, družba pa je poslovala z dobičkom. / Foto: Gorazd Kavčič

v Luksemburgu, o pritožbi pa še ni odločeno. Prav tako tudi še ni zaključen prodajni postopek družbe. »Uprava družbe želi, da bi čim prej

dobili strateškega partnerja, ki bi razvijal svetovno prepoznavno močno blagovno znamko, ohranjal delovna mesta ter omogočal nadaljevanje dobrega poslovanja, ki ga družba dosega. Poslovni rezultati v letu 2014 so dobri, saj so se prihodki v prvih enajstih mesecih povečali, družba pa je poslovala z dobičkom. Zelo spodbudni so rezultati vseh divizij, še posebej vetrne, kjer so v zadnjih mesecih preteklega leta pridobili naročila priznanega mednarodnega partnerja, kar je botrovalo tudi zaposlitvi dodatnih sodelavcev,« so poudarili. Vse divizije beležijo tudi rast naročil za prihodnje leto, so še zagotovili.

Čez Vršič želijo tudi pozimi

Cesta čez Vršič je bila med novoletnimi prazniki zaprta, čeprav je po božiču padlo le malo snega. Trentarjem se to zdi nesprejemljivo, na kar so z odprtim pismom opozorili tudi Ministrstvo za infrastrukturo.

▶ 3. stran

JELOVICA

NAROČITE OKNA ZDAJ

080 23 23
www.jelovica-okna.si

-25%

AKTUALNO

Sovražni grafiti na Jesenicah

V sredo zjutraj so se na treh lokacijah na Jesenicah (v podhodu in podvozu v Podmežaklo in na zidu pri nekdanjem hotelu Pošta v Centru 2) pojavili sovražni grafiti, uperjeni proti muslimanom. Župan je dejanje ostro obsodil.

3

POSLOVNI GLAS

Inšpektorji znova v Livarni Titan, direktor zavrača očitke

Novo leto se je v Livarni Titan začelo z novo prijavo inšpekciji. Zaposleni opozarjajo na neznosne delovne razmere, direktor in lastnik Drago Brence očitke zavrača.

13

GG+

Bolniki si želijo predvsem – živeti

»V paliativni oskrbi je koncept dobre smrti v tem, da neozdravljivo bolni lahko umre v okolju, kjer je obkrožen z ljubimi ljudmi, simptomi bolezn pa so zadovoljivo lajšani,« pravi zdravnica Mateja Lopuh iz jeseniške bolnišnice.

20

GG+

Ko igram iz srca, ne iz glave

Vesna Slapar je prejela Severjevo nagrado za igrske dosežke v zadnjih letih, predvsem za vlogo trinajstletne deklice s posebnimi potrebami v uprizoritvi Pri Hlevarjevih.

21

VREME

Danes bo oblačno, občasnno bo rahlo deževalo. Jutri se bo dež okrepil. V nedeljo se bodo še pojavljale rahle padavine.

3/9 °C
jutri: deževno

Jutri Brezjanski pogovori

JOŽE KOŠNJEK

Brezje – Brezjanski pogovori, ki jih organizirajo frančiškanski samostan Brezje, Gorenjski muzej iz Kranja, Inštitut Antona Trstenjaka iz Ljubljane in Marijanske organizacije v Sloveniji, so postali priložnost za razmišljanja in razprave o aktualnih vprašanjih iz preteklosti in sedanjosti Cerkev in družbe. Letošnji bodo jutri, 17. januarja, začeli pa se bodo ob 9. uri z molitvijo v brezjanski baziliki. Udeležbo so

napovedali ugledni gostje, med njimi apostolski nuncij v Sloveniji dr. Juliusz Janusz, ljubljanski nadškof metropolit msgr. Stanislav Zore in radovljški župan Ciril Globočnik. Tema jutrišnjega pogovora bo življenje in delo teologa, profesorja in prevajalca Antona Strleta, ki je bil rojen leta 1915 v okolici Cerknice, umrl pa je leta 2003 v Ljubljani. O njem bodo pripovedovali dr. Jasna Marija Kogoj, dr. Anton Štrukelj, dr. Andrej Pirš in diakon Andrej Lažeta.

Popravek

V torkovi številki Gorenjskega glasa se je v članku z naslovom Čas je za mir in zaupanje vrinila napaka, saj je Anton Vratuša doma z Goriškega, in ne Goriškega, kakor smo pomotoma zapisali; natančneje iz vasi Dolnji Slaveči v občini Grad. Med udeleženci slovesnosti je bil tudi predsednik državnega sveta Mitja Bervar, in ne Andrej Bervar, kot smo zapisali. Za napaki se opravičujemo. **Uredništvo**

Vrhunec gripe še pride

Medtem ko so v ljubljanskem Univerzitetnem kliničnem centru zaradi pojava gripe in drugih respiratornih okužb do preklica prepovedali obiske, se gorenjske bolnišnice za ta ukrep za zdaj še niso odločile.

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Iz Splošne bolnišnice (SB) Jesenice so sporočili, da imajo na internem in pediatričnem oddelku povečano število pacientov z respiratornimi infekcijami. Gripe za zdaj še niso dokazali, za omejitve obiskov se še niso odločili. »Prosimo pa, da obiskovalci v bolnišnico ne vozijo otrok in da se pri enem pacientu zadržujeta največ dva obiskovalca,« je povedala Sandra Jerebic iz SB Jesenice. Na Kliniki Golnik nimajo omejitve obiskov, med hospitaliziranimi bolniki pa je bilo v zadnjih mesecih več takih z atipično pljučnico. Prav tako za zdaj nima omejitve obiskov Bolnišnica za ginekologijo in porodništvo Kranj, prosijo pa, da na obiske prihajajo zdrave odrasle osebe, otroci pa v čim manjšem številu.

Zaradi pojava gripe in drugih respiratornih okužb so do preklica obiski prepovedani v Univerzitetnem kliničnem centru (UKC) Ljubljana, v ljubljanski porodnišnici pa je dovoljen obisk samo zdravemu očetu ali partnerju

Število obiskov zaradi akutnih okužb dihal je prejšnji teden poraslo v ambulantah osnovnega zdravstvenega varstva, so sporočili iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje. Incidenčna stopnja za akutne okužbe dihal je bila v preteklem tednu približno 1500 na 100 tisoč prebivalcev, za gripo pa približno 18 na 100 tisoč prebivalcev. Največ obolelih je bilo med najmlajšimi, enako kot v drugih sezonah. / Foto: Tina Dokl

porodnice. Če so pacienti v UKC Ljubljana naročeni na načrtovane posege, morajo biti za poseg zdravi, saj jih v primeru pojava respiratorne simptomatike ne bodo sprejeli. Če je hospitaliziran otrok do osemnajstega leta starosti, ima pravico bivanja ob njem izključno eden od staršev ali uradni skrbnik,

ki je zdrav. Če je pacient na paliativni oskrbi ali pa je njegovo zdravstveno stanje takšno, da bi bližina svojca pripomogla k izboljšanju njegovega zdravstvenega stanja, lahko lečeči zdravnik odredi obisk ene zdrave osebe med 15. in 17. uro za trideset minut, so še sporočili iz UKC.

Na ljubljanski Kliniki za infektivne bolezni in vročinska stanja vladajo izjemne razmere. Predstojnik klinike prof. dr. Franc Strle je že pred nekaj dnevi povedal, da imajo zaradi povečanega števila respiratornih obolelih in gripe polne vse razpoložljive postelje, da je na infektivni kliniki iz srede na četrtek pet bolnikov spal kar na hodniku, kar ni človeško, in s tem znova opozoril na pomanjkanje dodatnih dvajset do trideset postelj. Takšni pogoji so pogojno sprejemljivi zgolj ob izjemnih razmerah, je poudaril Strle: »Zdaj so izjemne razmere, a take razmere imamo v tem času vsako leto.« Dvajset dodatnih postelj bodo sicer s ponedeljkom začasno dobili na dermatološki kliniki, kjer bodo odprli začasni oddelek z dvajsetimi posteljami, vendar ga bodo morali deliti z internističnim oddelkom, ki se prav tako sooča s prostorsko stisko. Vrhunec virusa gripe se pričakuje čez teden ali dva, nato pa se ta lahko vleče tudi do osem tednov. Tudi na Kliniki za infektivne bolezni in vročinska stanja so obiski prepovedani.

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MIHAELA MARKELJ iz Kroke.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Mulc v as gleda

Kulturno društvo Češnjica z gledališkimi predstavami abomaja Smejmo se! že vrsto let skrbi, da je v Selški dolini vedno dovolj smeha in dobre volje. Da bo tako tudi v novem letu, so v Železnike povabili ljubljanski SiTi Teater s komedijo Mulc ... vas gleda. V predstavi bo šestletni fantič z zvrhano mero navihanega humorja spregovoril o svetu odraslih, pasteh sodobne vzgoje, odnosih v družini ter vsem drugem, kar se nam včasih zdi neskončno resno in zapleteno, v resnici pa je otročje enostavno. V Dvorani na Češnjici se boste z njim lahko nasmejali v nedeljo, 25. januarja, ob 20. uri. Dvema naročnikoma Gorenjskega glasa bomo podelili po dve vstopnici za ogled predstave. V žrebanju boste sodelovali, če odgovorite na nagradno vprašanje: Kateri priznani dramski igralec in komik igra v predstavi Mulc ... vas gleda? Odgovore s svojimi podatki pošljite najkasneje do srede, 21. januarja, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, Kranj ali na koticek@g-glas.si.

Le kaj nam ima povedati ta navihan mulc? / Foto: Maj Pavček

Obvestilo

Vstopnice za koncert Tanje Žagar, ki bo v nedeljo, 25. januarja, ob 17. uri v dvorani Biotehniškega centra Naklo v Strahinju, lahko kupite tudi na Gorenjskem glasu. Cena vstopnice je 15 evrov.

Država naj ne varčuje pri občinah

Občine so generator razvoja, iz enega evra naredijo dva ali tri, zato naj država ne varčuje pri občinah, meni župan občine Gorenja vas Poljane Milan Čadež. Še vedno je namreč aktualen predlog finančnega ministrstva o znižanju sredstev države občinam, ki jih te dobijo na podlagi izračunane povprečnine.

DANICA ZAVRLI ŽLEBIR

Kranj – V začetku januarja je država občinam izplačala nižjo akontacijo dohodnine od pričakovane za pokrivanje primerne porabe, ki je izračunana na podlagi veljavne povprečnine. Ali je to že napoved, da bo obveljala nižja povprečnina, ki jo predlaga ministristvo za finance, da bi v letu 2015 država privarčevala denar v državnem proračunu? Veljavna povprečnina je trenutno 525 evrov, ministristvo za finance pa predlaga 494 evrov. Ne, ministristvo zagotavlja, da bodo občine do konca meseca ta denar dobile poračunan, kar nam je potrdil tudi župan občine Preddvor Miran Zadnikar. Ob tem pa še vedno ostajajo aktualna pogajanja med državo na eni in reprezentativnimi združenji občin na drugi strani o predlogu, da bi država z znižanjem

povprečnine za osem odstotkov in z manjšim sofinanciranjem občinskih investicij v proračunu prihranila 93 milijonov evrov. Občine ob morebitnem zmanjšanju teh zneskov pričakujejo, da se bodo znižale tudi obveznosti in stroški občin.

športnega igrišča ali ceste k šoli, nujne zaradi prometne varnosti. Ves denar bi morala občina usmeriti v projekt urejanja infrastrukture, ki je sofinanciran iz evropskih virov,« pojasni Zadnikar, ki je decembra združenju občin in gorenjskim župa-

Poljane, ni prav, da država varčuje pri občinah. »Jama brez dna je denimo dokapitalizacija bank, ne pa občine, ki znamo gospodarno obrniti vsak evro, iz enega naredimo dva ali celo tri in smo še eden redkih generatorjev razvoja v državi,« pravi Čadež, ki ocenjuje, da bi občina s predlaganim zmanjšanjem izgubila okoli sto tisočakov prihodka. Ob tem sta kraje v občini v preteklem letu zadeli še dve veliki naravni nesreči, žled in poplave. Slednje, pravi, so napravile ogromno škodo na občinski infrastrukturi tudi zaradi nemarnosti države, ki slabo gospodari z vodotoki, vlada pa v okviru akcijskega načrta interventnih aktivnosti zaradi poplav ni zagotovila sredstev za sanacijo občinske javne infrastrukture. Država naj ne varčuje pri občinah, poudarja in tako kot mnogi župani vztraja, da povprečnina ostane na ravni lanske.

Predstavniki občin nasprotujejo nižanju povprečnine občinam za mašenje proračunske luknje države. Ob enostranskem sprejetju tega ukrepa napovedujejo tudi ustavno presojo.

Župane to še vedno razburja, češ da bo zmanjšanje ogrozilo njihove projekte. Miran Zadnikar iz občine Preddvor napoveduje, da bodo ob znižani povprečnini izgubili 150 tisoč evrov, ob zmanjšanju denarja za investicije po 21. in 23. členu zakona o lokalni samoupravi pa 160 tisoč. »V tem primeru bi bili ogroženi nujni projekti, kot sta denimo ureditev

nom poslal pismo s komentarjem o spremembah pri financiranju občin, češ da bo zmanjšanje denarja prizadelo zlasti manjše občine, kar je voda na mlin tistim političnim interesom, ki skušajo dokazati, da malih občin sploh ne potrebujemo, saj same niso sposobne preživeti.

Tudi Milanu Čadežu, županu občine Gorenja vas

Čez Vršič želijo tudi pozimi

Cesta čez Vršič je bila med novoletnimi prazniki zaprta, čeprav je po božiču padlo le malo snega. Z gorenjske strani so jo splužili, ker so na Vršiču obtičali ljudje in avtomobili, s primorske strani pa so jo očistili šele po dvanajstih dneh.

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Trentarjem se to zdi nesprejemljivo, na kar so z odprtim pismom nedavno opozorili tudi Ministrstvo za infrastrukturo. »Ne zahtevamo, da se čisti in vzdržuje tudi takrat, ko je to nevarno ali pa nemogoče,« pravijo. »Ob manjših količinah snega pa je smiselno, da je cesta odprta. V Trenti je kar nekaj turističnih nastanitvenih obratov; v Kranjski Gori so ponudili cenejše vozovnice za žičnice za goste, ki bi bili nastanjeni v Bovcu in Trenti, a po zaprti cesti teh gostov do Kranjske Gore pač ne moremo spraviti.«

Problematika odpiranja edine cestne povezave zgorjnega dela doline Soče z Gorenjsko in s tem osrednjo Slovenijo je že več desetletij vroča tema, so v pismu ministru za infrastrukturo zapisali Trentarji. »Krajani trideset kilometrov dolge doline postanemo ob zaprtjem prelazu neke vrste ujetniki v slepi ulici, od omenjene povezave sta posredno odvisni celotni regiji na obeh straneh Julijcev. Žal pa smo še vedno deležni očitkov, koliko stane državo teh nekaj duš v Trenti.«

Ceste čez Vršič cestni podjetji z gorenjske in primorske strani pozimi načeloma ne plužita, ker bi bilo to pač

Pluženje in uporaba ceste sta ob večjih količinah snega prenevarna zlasti na odseku pri Ruskem križu, kjer se radi prožijo snežni plazovi, snežna odeja pa je lahko debela do deset metrov. Tako je bilo tudi lani, ko so se delavci Cestnega podjetja Kranj skozi sneg prebili šele sredi aprila. / Foto: Gorazd Kavčič

predrago. Uvrščena je šele v šesti prednostni razred, zato je v zimskih razmerah na njej popolna zapora, zimske službe pa ne izvajajo. Na direkciji za ceste ob tem opozarjajo tudi na izjemno slabe posledice, ki jih za okolje Triglavskega narodnega parka predstavlja soljenje ceste. Poleg tega je na območju pod Vršičem pogosto velika nevarnost snežnih plazov, posebno takrat, ko na snežno podlago zapade nov sneg.

Župan Kranjske Gore Janez Hrovat razume stisko Trentarjev. »Menim, da bi bilo treba v primerih,

kakršni je bil nedavni, cesto vsekakor očistiti,« je dejal Hrovat in predlagal, naj se, če bi se našel denar, ob cesti vendarle postavijo lavinske ovire, da je ne bi več tako pogosto ogrožali plazovi. Pluženje in uporaba ceste sta namreč ob večjih količinah snega prenevarna zlasti na odseku pri Ruskem križu, kjer se radi prožijo snežni plazovi, snežna odeja pa je lahko debela do deset metrov, opozarja. »Načrti zanje so bili že narejeni, a se je pred nekaj leti vse skupaj ustavilo. Prav tako, kot se je ustavila obnova ceste čez Vršič.«

Hrovat namreč opozarja, da stanje na cesti ni kritično samo pozimi. »Cesto so dobredno uničile velike količine soli, posebno od Ruske kapelice naprej. Še nekajkrat bomo imeli vremensko ujmo, pa bo cesta čez Vršič za zmeraj zaprta,« svari Hrovat, ki si prizadeva, da bi se primerno uredil tudi vrh Vršiča. »Takšen, kot je zdaj, ni v ponos ne nam ne Bovčanom. Trideset let že tam niso vrgli niti lopate asfalta, uredili niti ene bankine. Na Vršiču bi morali postaviti vsaj toaletne prostore in urediti informacijsko točko, da bodo ljudje, ki se tu ustavijo, vedeli, kje so.«

Decembra porast, na letni ravni upad

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje je bilo ob koncu lanskega decembra v Sloveniji registriranih 119.458 brezposelnih. Število brezposelnih se je decembra v primerjavi z novembrom zaradi izteka zaposlitev za določen čas sicer povečalo za 3,5 odstotka, vendar pa je bilo prvič po petih letih manjše kot leto prej. Na državni ravni je upad znašal 3,7 odstotka, na Gorenjskem, ki jo pokriva Območna služba Kranj, se je število

brezposelnih zmanjšalo za 8,4 odstotka.

Lani se je v Sloveniji na zavod na novo prijavilo manj brezposelnih kot leto prej. Največ novih brezposelnih je bilo zaradi izteka zaposlitev za določen čas, a tudi teh je bilo manj kot leto prej. Manj je bilo tudi iskalcev prve zaposlitve, ugodnejša so bila gibanja zaposlovanja mladih do 29. leta starosti. V primerjavi s predlani je 13,7 odstotka več brezposelnih našlo zaposlitev, največ pa so se zaposlovali v predelovalni dejavnosti, gradbeništvu in trgovini.

Umrli je častni občan dr. Stanislav Gabrovec

JASNA PALADIN

Kamnik – V petindevetdesetem letu starosti je v ponedeljek, 12. januarja, umrl dr. Stanislav Gabrovec, doktor arheoloških znanosti, akademik in častni občan Občine Kamnik. V prtiličju

občinske stavbe je odprta žalna knjiga, kamor se bo mogoče vpisati vse do srede 21. januarja, in sicer v času uradnih ur občine. Žalna seja Občinskega sveta Občine Kamnik bo v sredo, 21. januarja, ob 16. uri v sejni dvorani Občine Kamnik.

Domača tržnica.com v stečajnem postopku

Bled – Okrožno sodišče v Kranju je v torek začelo stečajni postopek za družbo Domača tržnica.com, trgovina, storitve in gostinstvo, s Sela pri Bledu. Za stečajnega upravitelja je imenovalo Mihaela Bakovnika. Upniki imajo zdaj tri mesece časa (do 13. aprila), da prijavijo svoje terjatve ter ločitvene in izločitvene pravice. Predlog za začetek stečajnega postopka je dala družba sama.

Sovražni grafiti na Jesenicah

V sredo so se na treh mestih na Jesenicah pojavili grafiti, uperjeni proti muslimanom. Župan je dejanje ostro obsodil, grafiti pa so takoj odstranili.

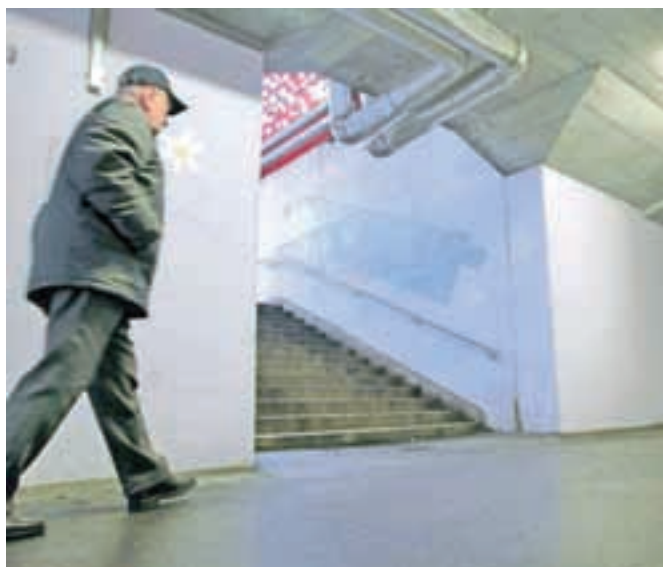
URŠA PETERNEL

Jesenice – V sredo zjutraj so se na treh lokacijah na Jesenicah (v podhodu in podvozu v Podmežaklo in na zidu pri nekdanjem hotelu Pošta v Centru 2) pojavili sovražni grafiti, uperjeni proti muslimanom. O grafutih sta bila obveščena občinsko redarstvo in policija, ki dejanje obravnava kot prekršek in zbira obvestila o kršitelju, je povedal vodja Medobčinskega inšpektorata in redarstva Jesenice Boštjan Omerzel. Na Občini Jesenice so takoj obvestili tudi pristojne službe, da so grafiti odstranili. Župan Tomaž Tom Mencinger je izrazil ogorčenje nad dejanjem in ga strogo obsodil. Kot je poudaril, gre po njegovem mnenju

za delo posameznika. »Kot občina z večnarodnostno sestavo še nikoli nismo imeli nobenih težav, ki bi

bile povezane z različnimi veroizpovedmi naših občanov. Na dobre, složne odnose smo izredno ponosni in

večnarodnostno sestavo občanov štejemo kot prednost mesta, zato omenjeno dejanje strogo obsojam in ne želim, da bi se odnosi med občani zaradi tako podlih dejanj posameznikov na kakršen koli način omajali. Na tem mestu še enkrat pozivam k strpnosti in spoštovanju,« je povedal Tomaž Tom Mencinger. Občinski svetnik Ahmed Pašić z liste Za boljše Jesenice je v zvezi s tem dejal, da so grafiti po njegovem mnenju dejanje posameznika, izrazil pa je hvaležnost, da je občinska uprava hitro reagirala in grafiti takoj odstranili. »Tudi v takih primerih moramo stopiti skupaj in pokazati, da male skupine ne bodo porušile ravnotežja, v katerem živimo,« je dejal Pašić.

Sovražne grafiti, uperjene proti muslimanom, so delavci javnega komunalnega podjetja takoj odstranili.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir;

stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

VODJA OGLASNEGA TRŽENJA

Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sredo od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: Moja Gorenjska, Letopis Gorenjske (enkrat letno), TV okno in osemnajst lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvoda: 1,70 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Pripravljeni na sneg

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Zimska služba v Kranjski Gori je tudi letos dobro pripravljena na sneg in led, zatrjujejo v podjetju Komunala Kranjska Gora. Poleti so natančno pregledali in uredili opremo in stroje za pluzenje, posipanje in odvoz snega. »Glede na to, da je zima v Zgornjesavski dolini vedno precej ostrejša kot v nižje ležečih krajih, mora biti najo posebej dobro pripravljena tudi zimska služba v teh krajih,« poudarjajo in občane pozivajo, naj tudi sami storijo vse, da v zimskih razmerah sebi in drugim ne otežujejo življenja in dela. »Snega s svojih dvorišč ne mečite na javne površine. Ne le, da s tem ovirate promet, gre tudi za prekršek, ki ga medobčinska inšpekcija lahko kaznuje,« opozarjajo

na Komunalni. Dodajajo še, da je povsod, kjer so hiše ob javnih poteh, treba poskrbeti tudi za snegolove na strehah, žlebovi pa naj ne bodo speljani na pločnike in ceste, kajti sneg, ki se čez dan stopi, priteče na cesto ali pločnik, kjer hitro poledeni in predstavlja hudo nevarnost za pešce in vozila. Pomembno je tudi, da občani ne postavljajo ovir v varovalnem pasu ceste: ograj, zidov, živih mej, ter da obrežejo veje dreves, ki segajo na vozišče. Direktorica Henrika Zupan, zadovoljna, ker kljub temu, da je bilo na območju občine v vseh osemnajstih letih obstoja podjetja v povprečju meter snega več kot v sosednjih občinah, zaradi snega ali poledice ni bila zaprta niti ena cesta, pa tudi policija zaradi slabega dela zimske službe nikoli ni beležila prometnih nesreč.

Zbori občanov v Žirovnici

Žirovnica – Župan občine Žirovnica Leopold Pogačar je sklical zbor krajanov, na katerih bodo imenovali vaške odbore. Zbori bodo potekali po vseh naseljih v občini, in sicer prihodnji teden: v ponedeljek v Čopovi rojstni hiši (za naselji Moste in Žirovnica), v torek v gasilskem domu v Smokuču (za naselji Rodine in Smokuč), v sredo v prostorih Občine Žirovnica (za naselji Breznica in Doslovče), v četrtek v Osnovni šoli Žirovnica (za naselji Zabreznica in Selo), v petek pa v prostorih HE Moste (za naselje Breg) in prostorih Občine Žirovnica (za naselje Vrba).

Člani Sveta za preventivo in vzgojo v prometu

Jesenice – Na Jesenicah so imenovali nove člane Sveta za preventivo in vzgojo (SPV) v cestnem prometu občine Jesenice za naslednji mandat. Člani so postali Zorica Kos, Vinko Lavtižar, Aleksander Jernejc, Aleš Koželj, Barbara Dežman, Matjaž Gale, Primož Turk, Blaž Knific in Miroslav Volmajer.

Brezplačno računalniško svetovanje

Tržič – V Centru medgeneracijskega učenja pri Ljudski univerzi Tržič nudijo vsako sredo do 25. marca od 9. do 11. ure brezplačno računalniško svetovanje. Zaradi omejitve prostih mest je potrebna predhodna prijava.

Bohinjci za dolgoročno sodelovanje z železnicami

Turizem Bohinj je podpisal pogodbo o sodelovanju s Slovenskimi železnicami.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Zavodu Turizem Bohinj je uspelo dolgoletno sodelovanje s Slovenskimi železnicami premakniti na višji nivo s podpisom pogodbe o sodelovanju za nedoločen čas, ki jim odpira številne nove možnosti. »Pogodbo smo podpisali s ciljem čim večje promocije trajnostne mobilnosti in spodbujanja javnega prevoza in z dolgoročnim ciljem postopne umiritve prometa v Bohinju, s čimer želimo nadomestiti pomanjkanje alternativnih oblik prevoza, kot je na primer kolesarska pot z Bleda v Bohinj,« je dejal Klemen Langus, direktor Turizma Bohinj.

Nova pogodba o sodelovanju Turizmu Bohinj omogoča predvsem večjo fleksibilnost, saj bodo ob različnih priložnostih in dogodkih v pakete lahko vključili tudi poslovne turistične partnerje, kot v primeru paketa Bohinj-Ski vlak Žičnice

Bohinjci so podpisali pogodbo o dolgoročnem sodelovanju s Slovenskimi železnicami.

Vogel Bohinj. »Sodelovanje bomo lahko ponudili tudi recimo Turističnemu društvu za Kravji bal,« pojasnjuje Langus.

Sodelovanje je rezultat uspešnega projekta Bohinj-Ski vlak, ki je lani vozil od januarja do marca, vključeval pa je prevoz z vlakom do Bohinjske Bistrice,

prevoz z avtobusom do spodnje postaje nihalke Vogel in dnevno smučarsko karto za Vogel. »Vlak se je izredno dobro prijel, tako smo od januarja do sredine marca prodali več kot 2.400 paketov, kar pomeni, da so se ljudje pripravili odpovedati luksuzu svojega avtomobila,« pravi Langus. Projekt so

letos še nadgradili, saj odradslim za 35 evrov, otrokom pred dopolnjenim 15. letom pa za 23 evrov, Bohinj-Ski vlak ponuja povratno karto za vlak s katerekoli vstopne postaje v Sloveniji, prevoz s ski busom, dnevno smučarsko vozovnico in kosilo v restavraciji Viharnik na Voglu.

Župniki pri županu

Tudi letos je radovljiški župan Ciril Globočnik pripravil srečanje z župniki in predstojniki samostanov. Zadovoljni s sodelovanjem, pričakujejo pa več podpore pri obnovi kulturnih spomenikov.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Radovljiški župan Ciril Globočnik se je v sredo srečal z župniki župnij v občini Radovljica in predstojniki samostanov na Brezjah, ki so županu predstavili svoje delo v preteklem letu in načrte za letos. Kot je dejal dekan, radovljiški župnik Andrej Župan, so v župnijah sicer načeloma zadovoljni z odnosom občine, ki pa bi se morala zavedati, da mora Cerkev skrbeti tudi za vzdrževanje objektov, ki predstavljajo kulturno dediščino. V tem smislu so župniki radovljiških župnij v javni razpravi na osnutek proračuna predlagali, da občina v proračun za leti 2015 in 2016 uvrsti sredstva za obnovo sakralnih spomenikov kot dela kulturne dediščine. Občina Radovljica sicer za urejanje in vzdrževanje javnih

površin okoli cerkva in njihovih objektov letno namenijo okrog 9 tisoč evrov.

Tudi gvardijan dr. Robert Bahčič iz frančiškanskega

samostana na Brezjah je pohvalil sodelovanje z lokalno skupnostjo, ena kot kot Martin Kočevar, župnik iz Kamne Gorice, ki je

zadovoljen z lani obnovljeno mežnarijo, zdaj spremenjeno v muzejsko hišo. V Kropi bi radi uredili odvodnjavanje izvirkov voda z brežine, na kateri je pokopališče, v Radovljici pa zaključili tlakovanje trga pred cerkvijo. Največja investicija letos pa čaka župnijo v Lescah, kjer bodo morali zamenjati popolnoma dotrajano streho na tamkajšnji župnijski cerkvi Marijinega vnebovzvetja.

Radovljiški župan Ciril Globočnik na torkovem pogovoru z župniki in predstavniki samostanov – radovljiškim župnikom Andrejem Županom, Tadejem Ingličem, ki vodi župnijo v Mošnjah, ter predstojnicama frančiškank Marijo Kadis ter šolskih sester na Brezjah sestro Janjo / Foto: Gorazd Kavčič

LOKALNE TURISTIČNE ORGANIZACIJE
BLEDA, BOHINJA, KRANJSKE GORE, RADOVLJICE, ŽIROVNICE,
OBČINA JESENICE IN
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM BLED

vabijo na tečaj
za

LOKALNEGA TURISTIČNEGA VODNIKA (m/ž)

Bleda, Bohinja, Kranjske Gore, Radovljice, Jesenic
in Žirovnice z licenco.

Pogoji za prijavo:

- končana V. stopnja izobrazbe;
- znanje najmanj enega tujega jezika;
- veselje do vodenja in dela z ljudmi.

Prijavo v obliki dopisa ter kopijo dokazila o končani V. stopnji izobrazbe pošljite na naslov: VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ZA GOSTINSTVO IN TURIZEM BLED, Prešernova cesta 32, 4260 Bled ali na elektronski naslov martin.lahajnar@vgs-bled.si

Cena tečaja je 230 EUR (DDV vključen) ob pogoju, da bo prijavljenih vsaj 15 tečajnikov.

Prijave sprejemamo do 20. 2. 2015.

Več o programu na spletni strani www.vgs-bled.si pod naslovom lokalni vodniki.

Skupaj vlagajo v znanje

V Medpodjetniškem izobraževalnem centru Šolskega centra Škofja Loka so ustanovili konzorcij podjetij za kvaliteto tehničnega izobraževanja, ki pomeni nadaljevanje povezovanja gospodarstva in izobraževanja na realnih projektih.

SUZANA P. KOVAČIČ

Škofja Loka – »Vse to, kar smo že leta skupaj delali, smo zdaj formalno prenesli na papir. To je krona sodelovanja in povezovanja in je lahko zgled ne samo širšemu škofjeloškemu območju, ampak tudi drugim regijam,« je ob včerajšnjem podpisu pogodbe o ustanovitvi konzorcija podjetij za kvaliteto tehničnega izobraževanja (v nadaljevanju konzorcija) dejal Martin Pivk, direktor Šolskega centra (ŠC) Škofja Loka. Podjetja, ki so že pristopila k podpisu pogodbe, so Difa, Sibio, Domel, Niko, Lotrič, TCG Unitech, Kolektor, Hidria, SMC, Miel, Lakara, Aerodorom Ljubljana, Knauf Insulation, Interexport in Siliko. Podjetja so se zavezala k sodelovanju posodabljanja opreme in tehničnih sredstev, ki bodo prispevala k visokemu nivoju znanja udeležencev izobraževanj in posledično hitrejšemu vključevanju dijakov in študentov v delovni proces podjetij. S tem imajo podjetja tudi močnejši neposreden vpliv na izobraževalne procese in na razvoj kompetenc za znanja. Kot je poudaril koordinator dela konzorcija Krištof Debeljak iz ŠC Škofja Loka, sodelovanje prinaša še druge pozitivne

Podpisu pogodbe o ustanovitvi konzorcija je sledilo skupinsko slikanje. / Foto: Andrej Tarfila

učinke, kot so višja motivacija udeležencev izobraževanj, prostor za skupne inovativne projekte, gradnja osebne kariere posameznika že v času izobraževanja ... »To je priložnost za nove izzive, projekte. Prepričan sem, da Slovenija lahko postane konkurenčna država na področju industrije z znanjem in sodelovanjem, ŠC Škofja Loka pa je pravi vezni člen,« je prepričan Urban Žargi, direktor orodjarne v TCG Unitech. »Prihajamo iz »druge strani hriba«, delujemo globalno in

bomo z veseljem sodelovali tudi v konzorciju pri nadaljnjem razvoju,« pa je dejal Ludvik Kramar, izvršni direktor za raziskave pri Kolektoru iz Idrije. Ravnatelj Višje strokovne šole ŠC Škofja Loka Roman Drole vidi sodelovanje zelo konkretno: »Na Višji strokovni šoli potrebujemo tudi kvalitetne gostujoče predavatelje, izboljšati moramo izmenjavo študentov na praksi in izobraževanje mentorjev. Kot tretja je ideja podjetjem, naj na svojih spletnih straneh objavljajo

naslove diplom, torej zanje koristnih vsebin, iz katerih bi naši študentje lahko diplomirali.« Včerajšnjega pomembnega dogodka, kot so ga označili vsi udeleženci, so se udeležili tudi Marjan Rihar iz Gospodarske zbornice Slovenije, Marija Šibanc iz Centra RS za poklicno izobraževanje in župan Občine Škofja Loka Miha Ješe. Vsi trije so bili navdušeni nad projektom, ki prinaša rezultate v današnjem spremenljivem in dinamičnem gospodarskem okolju.

Ovira tudi pritožbe v nedogled

Postopke denacionalizacije zavlačujejo tudi pritožbe. Upravičenci in zavezanci imajo različne interese in vedno ima vsaka stran možnost pritožbe na izdano odločbo upravnega organa, ugotavljajo na Upravni enoti Škofja Loka.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Upravni enoti Kranj in Škofja Loka sodita med tiste v državi, kjer ostaja največ nerešenih denacionalizacijskih postopkov. V škofjeloški upravni enoti navajajo več vzrokov za zaostanke: »Eden od njih je kadrovski deficit na upravni enoti, kjer se število zaposlenih iz leta v leto zmanjšuje, saj novih zaposlitev ni, obseg dela pa ostaja enak oz. se na posameznih področjih celo povečuje. Nekatere zadeve, ki so še v reševanju, so zelo obsežne: tako je pri eni od zadev od približno sto parcel, ki so bile nacionalizirane, večina že vrnjenih, preostale so se večkrat delile in združevale, v naravi vračilo ni mogoče, zato imata upravičenec

ali zavezanec pripombe oz. se vlagajo pritožbe. Pri preostalih so zapleti (pritožbe) s strani upravičenca ali zavezanca ali obeh, spet pri drugih zadevah je bilo izdanih že nekaj odločb, a je bila vedno podana z ene ali druge strani pritožba. Pri denacionalizaciji so stranke oproščene plačila taks in če je zahtevka zavrnjen, vsakdo želi do najvišje instance, ki bo to potrdila. V primeru izplačila odškodnin upravičencem domnevamo, da bi bil lahko interes strank, da se postopki ne zaključijo prehitro, saj je določeno, da jim pripadajo kar 6-odstotne obresti od 1. 7. 1996 dalje. Tudi iz tega razloga je lahko kakšna pritožba več. V času reševanja zadev se je sodna praksa večkrat dopolnjevala in spreminjala, kar je lahko vplivalo na

drugačne odločitve. Posebnost postopkov je veliko število upravičencev (pravni nasledniki, ki so pogosto v tujini) in vsakdo izmed njih z različnimi interesi, zato večje število pritožb v postopkih. Obstajajo primeri, ko je dejansko zadeva praktično rešena, pa upravičenci ne soglašajo z ureditvijo zadnjih nekaj metrov zemljišča.«

Na območju UE Škofja Loka je bilo skupno število vloženih zadev 728, od tega jih ostaja nerešenih 12, devet jih je v reševanju, pri eni zadevi je bila narejena parcelacija in se čaka na sklenitev sporazuma med upravičenko in zavezanko, dve zadevi sta v pritožbi na drugi stopnji. Tri zadeve so bile pravnomočno zaključene v letu 2014, pojasnjujejo

na škofjeloški upravni enoti. Ko jih povprašamo o kakem zanimivejšem primeru, ki morebiti ostaja nerešen zaradi zahtevnosti, izpostavijo zadevo, ki se nanaša na samo eno parcelo, izdanih pa je bilo kar šest odločb in vedno je sledila pritožba in vrnitev zadeve v ponovno odločanje. Trenutno je zadeva spet v pritožbenem roku.

Kdaj pričakujejo, da bodo zaostali primeri rešeni in kaj načrtujejo v zvezi s tem? »Upravni organ je le eden od deležnikov, zato je težko predvideti rok rešitve. Upravičenci in zavezanci imajo različne interese in vedno ima vsaka stran možnost pritožbe na izdano odločbo oz. ugotovitve upravnega organa,« pravi načelnik UE Škofja Loka Bojan Miklavčič.

Natečaj za pasijonske spominke se je iztekel

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Prvi teden v januarju se je iztekel rok, do katerega so lahko ustvarjalci kakovostnih spominkov na temo Škofjeloškega pasijona izdelke oddali na javni natečaj. Pogoji razpisa zahtevajo, da spominki izhajajo iz Škofjeloškega pasijona, odražajo pasijonski čas in kulturno dediščino škofjeloškega območja iz časa nastanka in uprizorjanja Škofjeloškega pasijona. Škofjeloški pasijon bo ponovno uprizorjen marca in aprila letos, spominke, ki jih bo izbrala posebna strokovna komisija, pa želijo ponuditi obiskovalcem pasijonskih predstav. Kot je povedal Matej Mohorič Peternelj, vodja projekta

Škofjeloški pasijon 2015, se je natečaju odzvalo več kot dvajset ustvarjalcev, ker pa je vsak med njimi prispeval več kot en izdelek, je spominkov vsaj še enkrat toliko. Strokovna komisija jih bo pregledala in ocenila ter o končnem izboru sodelujoče na natečaju obvestila do 9. februarja. Ob pasijonskih predstavah, ki se bodo na trgih in ulicah Škofje Loke vrstile od 21. marca naprej, bodo postavili stojnice in na njih obiskovalcem ponudili spominke in jedi iz obdobja Škofjeloškega pasijona, je povedal Marko Pleško iz Turističnega društva Škofja Loka. Spominki pa bi bili lahko na prodaj tudi potem, ko bodo letošnje predstave že izzvele.

Zmanjšajmo breme alkohola

SUZANA P. KOVAČIČ

Ljubljana – Včeraj in danes poteka 3. nacionalna konferenca o alkoholni politiki Zmanjšajmo breme alkohola v Sloveniji. Konferenco organizira Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje in Svetovno zdravstveno organizacijo. Slovenija je v evropskem vrhu po obsegu posledic zaradi škodljivih učinkov alkohola. »Zaradi škodljivih učinkov alkohola na zdravje in zaradi prometnih nezgod, ki jih povzročijo alkoholizirani vozniki, umre pri nas vsako leto skoraj pet odstotkov oseb. Okrog 4000 jih je na leto hospitaliziranih zaradi bolezni, ki jih pripisujemo izključno alkoholu. Ocenjeni zdravstveni stroški, povezani s pitjem alkohola, so v letu 2011 za Slovenijo znašali 159 milijonov evrov. Če dodamo oceno še nekaterih drugih stroškov,

kot so prometne nezgode, nasilje v družini, kriminalna dejanja – kraje, vandalizem, se ta številka poveča na 242 milijonov evrov. Temu bi lahko prištel še stroške zmanjšane produktivnosti in stroške, ki nastanejo zaradi duševnega trpljenja bližnjih, predvsem otrok,« je izpostavil direktor NIJZ prim. dr. Ivan Eržen in opozoril, da do alkohola še vedno vlada prevelika toleranca. Na konferenci, ki jo je odprla ministrica za zdravje Milojka Kolar Celarc, so udeleženci prejeli publikacijo Alkoholna politika v Sloveniji – priložnosti za zmanjševanje škode in stroškov, ki je nastala z namenom, da bi vse, ki odločajo v procesu oblikovanja alkoholne politike v naši državi, opremili z verodostojnimi informacijami in podatki o obsegu problema alkohola v Sloveniji in o tem, kateri ukrepi so dokazano učinkoviti.

VODJA STREŽBE (m/ž) IN VODJA KUHINJE (m/ž)

Od kandidata pričakujemo:
• Zaključena srednja gostinska šola
• Vsaj 1 leto izkušenj na enakem delovnem mestu
• Vozniški izpit B kategorije
Zaposlitev z izbranim kandidatom bomo sklenili za določen čas, z možnostjo podaljšanje pogodbe za nedoločen čas. Delovno mesto za Vodja strežbe je v Hotelu Krim na Bledu, za Vodja kuhinje v Vili Prešeren na Bledu.

NATAKAR (m/ž) v hotelu Krim

Od kandidata pričakujemo:
• Vsaj 1 leto izkušenj na enakem delovnem mestu
• Vozniški izpit B kategorije

Pisno prijavo pošljite do 26.01.2015 na elektronski naslov: mateja.golja@sportina-turizem.si

SPORTINA TURIZEM

Novi Kondor d.o.o., Ljubljanska cesta 7, SI-4260 Bled, t 04 579 7522

Izbiro cilja največkrat pogojujejo gore

Dvaintridesetletna Saša Dolinšek je sicer Jezerjanka, ki trenutno živi na Finskem. Diplomirana geografinja prosti čas preživlja v naravi, ob različnih športnih aktivnostih. Rada tudi posedi ob kavi, kakšno reče s prijatelji, ko pa se odloči za potovanje, pa izbiro cilja največkrat pogojujejo gore.

ALENKA BRUN

Jezersko – V času študija geografije v Ljubljani je bila Saša aktivna v Društvu mladih geografov Slovenije. Leta 2006 se je udeležila mednarodne študentske izmenjave geografov iz Univerze v Ouluju, obalnem mestu, kjer Saša danes živi. Že takrat so se spletle vezi, po končanem študiju pa se je pokazala možnost za trimesečno delovno prakso v tujini v okviru evropskega programa Leonardo da Vinci. Avgusta 2008 je Saša odšla na prakso na univerzitetno raziskovalno postajo v narodni park Oulanka blizu Kuusama. »Oulanka mi je takoj prirasla k srcu in je še vedno eden mojih najljubših krajev na Finskem. Delovno prakso so mi po treh mesecih podaljšali, dobila sem dovoljenje za bivanje in ostala.« Sedaj je od tega že šest let, vendar je Saša vmes živela še devet mesecev na Novi Zelandiji, pol leta pa tudi v Sloveniji. Trenutno pa na Finskem dela magistririj na Oddelku za geografijo univerze v Ouluju.

Kaj je tisto, kar vam je na Finskem všeč?

»Laponska s svojo naravno in kulturno dediščino

in to, da poleti sonce ne zai-de in te ne more nikjer ujeti tema. Všeč mi je tudi sam finski sistem. Lahko mu zaupam, ker so stvari povedčini urejene. Finci sicer kakšne zadeve precej zakomplicirajo, a stvari delujejo. Za delo, ki ga opravljaš, večinoma dobiš tudi primerno plačilo. In pa seveda so mi všeč ljudje, ki sicer znajo biti zadržani, vendar so pošteni in povečini precej skromni.«

Radi imate šport. Kako ste ga vpeljali v svoje življenje v novem okolju?

»Kot veste, na Finskem ni visokih gora, na severu Finske, na Laponskem, je s 1300 metri Halti najvišji vrh Finske. Prostorske razsežnosti so na Finskem drugačne kot v Sloveniji in tako ne morem reči, da bi danes malce s kočila v hribe, kar sem lahko naredila na Jezerskem. Tu se bolj aktivno ukvarjam z nogometom, tečem na smučeh, namesto avta ali javnega prevoza uporabljam kolo. Oulu ima zelo dobro kolesarsko mrežo in je znan tudi kot svetovna prestolnica zimskega kolesarjenja. Od jeseni pa imam še nov hobi: orientacijo v naravi, ki je v Skandinaviji izredno popularen šport.«

Finska naj bi bila tudi dežela savn.

»Savna ima velik pomen v finski kulturi. Danes ima večina hiš savno, tudi novejša stanovanja, javnih savn pa ni več toliko. Del finske kulture je tudi počitniška hiša ali kočja, veliko finskih družin ima v lasti vsaj eno. Če se le da, na bregu kakega jezera. Tam imajo savno v hiši ali kot ločeno zgradbo, čisto ob jezeru, tako da med savnanjem za ohladitev skočiš v jezero. Finci pravijo, da je savna tudi najboljši prostor za sklepanje poslov.«

Kaj pa jezik? Govorite finko?

»Finska je dvojezična država. Uradna jezika sta finščina in švedščina. Načeloma se lahko pogovarjaš v angleščini, a ko iščeš službo, brez finščine ne gre. Sedaj že govorim tekoče finko, je pa seveda res, da finščina ni podobna nobenemu jeziku, razen estonščini, tako da ti znanje na primer germanskih ali romanskih jezikov ne pomaga prav veliko. Ko sem prišla na Finsko, sem celo več napisov na cesti razumela v švedščini. Na primer: center mesta je po švedsko centru m, po finko kes kusta.«

Saša Dolinšek živi v Ouluju na Finskem. / Foto: Tina Dokl

Pogrešate Jezersko?

»Seveda. Družino, prijatelje... Pa gore. Finci jih nimajo. In pa klima je tudi precej drugačna od naše. Zime so dolge, poletja kratka, avgust se že nagiba v jesen. Ko pridem v Slovenijo, je prva pri mami na spisku goveja juha; turško kavo pa vedno nesem s seboj na Finsko ali pa mi jo mami vsake toliko časa pošlje.«

Ko sva že pri hrani: je njihova zelo različna od naše?

»Ne tako zelo. Finci pijejo veliko mleka, pojedjo veliko mlečnih izdelkov, krompirja in kruha. Tudi precej rib in divjačine, pa kaše. Rženi kruh je še posebej priljubljen. Radi nabirajo borovnice, brusnice. Posebej iskane so tako imenovane cl oudberry jagode, ki rastejo v močvirnatih predelih severne Finske. Grahova juha je na jedilnikih v restavracijah in menzah vsak četrtek, njihova g oveja juha bi pa lahko

bila lososova kremna juha s krompirjem in koprom.«

Ko se je Saša Dolinšek odločila, da bo ostala na Finskem, kakšnega posebnege kulturnega šoka ni doživela. »Ko zase najdeš stvari, ki so pomembne, si z njimi zapolniš vsakdanjik, ob njih uživaš; ko imaš prijatelje in pa predvsem, ko se znaš pravilno obleči pri 25 stopinjah pod ničlo, si že na dobri poti.«

Elektrika požrla penzijo

Ciril Zupan je po tridesetih letih ustavil svojo malo hidroelektrarno, saj se je zbal, da mu bodo za nekaj več kot 200 evrov mesečno, kolikor je zaslužil s prodajo elektrike, zmanjšali pokojnino.

MARJANA AHAČIČ

Mošnje – »V letu 2013 je bil moj povprečni mesečni dohodek od elektrarne 224 evrov. Od tega sem za pokojninsko in invalidsko zavarovanje plačeval pavšalni prispevek 65 evrov mesečno, od čistega dohodka pa še 20 odstotkov davka. Z ženo imava le eno pokojnino, 700 evrov, in ker sva skromna, nama zadostuje,« svoje življenje opisuje 85-letni Ciril Zupan iz Mošenj. A če bi odšteli prihodek, ki ga ustvarita s prodajo elektrike, bi se pri tako nizki penziji še kako poznalo. Zato se je Ciril Zupan odločil, da hidroelektrarno po skoraj treh desetletjih delovanja ustavi.

»Rodil sem se tako rekoč nad kolesi. Imeli smo kmečki mlin in žago venecianko, kakršnih je bilo v

Sloveniji veliko. Še kot otrok sem pomagal bratu v mlinu ali pa sem pomagal očetu na žagi potiskati voz. To delo in življenje mi je prišlo v kri. Po vojni, takrat petnajstletnik, sam moral že samostojno delati v mlinu in kasneje na žagi, in sicer do leta 1962. V teh letih so bili predpisi o mlinarstvu in žagarstvu zelo strogi. Mlin smo opustili kot skoraj vsi – žage pa so skoraj vse zaprli in jim prepovedali delovanje. Moral sem se zaposliti,« svojo življenjsko pot opisuje 85-letni Ciril Zupan iz Mošenj.

»Vendar mi je ostala misel na vrteča se kolesa. Dobil smo dovoljenje, da smo od časa do časa za laufali žago. Takrat je bil doma praznik. Dišalo je po lesu, smoli in zlatih časih. Težko sem gledal vodo, ki je tekla mimo hiše v brzici naprej v prazno.

Porodila sem mi je ideja: kaj, ko bi izkoristil vodo in si napravil malo hidroelektrarno? Za to so me nagovarjali tudi prijatelji.«

S pripravi je začel že leta 1982. »Najprej sem razmišljal o sistemu, ki bi mi koristil samo za ogrevanje in razsvetlavo, ko pa so se začele pojavljati prve male hidroelektrarne, ki so bile vezane na omrežje, sem se takoj tudi sam odločil za ta sistem, katerega prednost je bila, da mi je pocenil samo gradnjo, pa še odvečno energijo sem lahko unovčil,« je pojasnil Zupan.

Nad sistemom je bil tako navdušen, da je skozi vsa leta v različnih medijih, predvsem v Kmečkem glasu in Gorenjskem glasu, s svojimi članki skušal ljudi navdušiti nad malimi hidroelektrarnami. »Že samo dejstvo,

Ciril Zupan je še do nedavnega ne le vzdrževal, ampak tudi vlagal v svojo malo hidroelektrarno in jo izboljševal. Zdaj turbina stoji, Zupanovi pa elektriko plačujejo.

da si lahko ogrevaš stanovanje s svojo energijo, ti prihrani občutna sredstva, po drugi strani pa nisi več onesnaževalec okolja s kurjavo in še voda je čistejša, ko priteče iz turbine. Prispevamo torej vsak v svojem kraju, vsak v svojem okolju, da bomo zaživel v čistejšem okolju, ne da bi naravi povzročili škodo, ampak izkoristimo vsaj tisto, kar nam

ponuja z obema rokama,« je vizionarsko pisal že sredi osemdesetih let.

Prav zato je zdaj toliko bolj razočaran, ker ga je država s svojim varčevanjem na plečih najšibkejših prisilila, da po tridesetih letih svojo elektrarno ustavi. »Težko je gledati, kako turbina stoji, jaz pa plačujem elektriko...« je razočaran. »Upokojil sem se s 40 leti in tremi meseci

delovne dobe. Ves čas sem plačeval prispevke za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, prispevke za vodno skupnost in vzdrževanje grabna. Tudi elektrarna je bila zgrajena z vsemi potrebnimi dovoljenji. Spraševal sem, ali bi lahko imel le elektriko zase, kar bi je bilo odveč, pa bi jo zastoj pošiljal v omrežje... pa pravijo, da ne gre. To je res težko razumeti.«

Od sledi do sledi ... do cilja

Nemški ovčar Balou in njegov vodnik Dušan Pogačar iz Radovljice sta že drugo leto zapored državna prvaka v sledenju. Maja odhajata na svetovno prvenstvo v Rusiji.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Skoraj enajstletni kot oglje črni nemški ovčar Balou je konec leta že drugič zapored postal državni prvak v sledenju. Gre za najzahtevnejši mednarodni program sledenja psov (IPO-FH), v okviru katerega v Sloveniji vsako leto organizirajo štiri tekme: Balou je lani zmagal na dveh, drugič zapored postal državni prvak v sledenju in se uvrstil v v državno reprezentanco v sledenju za svetovno prvenstvo, ki bo maja 2015 v Moskvi.

»Gre za zelo zahtevna dvodnevna tekmovanja, saj mora iti pes po sledi, dolgi okoli 1800 korakov, na katero polagalec položi sedem predmetov – ploščic določenih dimenzij iz različnih materialov in barv. Proga ima osem linij in sedem kotov, sestavljajo jo ravne in ena polkrožna linija. Na tekmovanju pes opravi z dvema, ki morata biti položeni v dveh dneh, na različnih krajih, na spremenljivem terenu. Tudi polagalca morata biti različna, s tem, da jih pol ure pred postavitvijo na dveh zaporednih linijah križa drug polagalec z zapeljivo sledjo, po kateri pa pes med izdelavo sledi ne sme iti. Polaganja in križanja sledi pes in vodnik ne smeta videti,« stroga in zapletena pravila pojasnjuje Baloujev lastnik in vodnik Dušan Pogačar. »Tri ure po položeni sledi gre po tej sledi pes, ki ga vodnik zadaj vodi na desetmetrskem povodcu. Pes mora sled dokončati v predpisani časi, ki ne sme biti daljši od 45 minut. Ob psu in vodniku gre sodnik, ki ocenjuje delo psa in vodnika, za njimi po sledi pa gre tudi polagalec sledi. Pes mora z nizkim nosom in enakomerno hitrostjo intenzivno slediti poteku sledi, ki jo je položil polagalec, zanesljivo izdelati kote, ko pa pride do položenega predmeta, ga mora nakazati. Večina psov ga nakaže s položajem prostora (leže) tako, da ima predmet med prednjima tacama. Takrat vodnik spusti povodec, gre k psu in pobere predmet – sodnik pogleda, ali je predmet med tacama in je položaj psa v smeri sledi. Vodnik psa pohvali in psu ukaže, naj nadaljuje iskanje.«

Po zadnjem predmetu se vodnik s psom pri sodniku odjavi, sodnik pa pove oceno sledi. Sled je uspešno izdelana z dosegom vsaj 70 točk, najvišja ocena pa je 100 točk.

Dvakratni državni prvak Balou s svojim vodnikom Dušanom Pogačarjem / Foto: Tina Dokl

Za pozitivno oceno morata biti uspešno opravljeni obe sledi, ocenjeni vsaka z najmanj 70 točkami. Vsota točk uspešno končanih dveh dnevni sledi določa uvrstitve tekmovalca, seštevek točk vseh štirih tekmovanj v letu pa določa vrstni red uvrstitve državnega prvenstva.

Tekomovati je Balou začel bolj kot ne po naključju, pove lastnik prijaznega in umirjenega kosmatinca Dušan Pogačar. »Hišni pes, ki se ukvarja s tekmovanji,« z nasmehom opiše njegov prikupni značaj. »Kupili smo ga, da bi ga vozili na lepota tekmovanja. Takrat sploh nismo vedeli, da črni in sivi ovčarji ne veljajo za lepe. Zato smo se odločili, da ga imamo za razplod, a je v tem primeru potreboval izpit iz sledenja, poslušnosti in obrambe, kar je tudi opravil. Pred parjenjem smo ga peljali še na temeljit vzrejni

pregled in takrat nas je žal že pokojni gospod Pliberšek opozoril, da ima naš pes izjemen nos za sledenje. Tako se je leta 2007 začela naša zgodba s treningi in tekmovanji, in ker je imel na nižjih nivojih izjemne rezultate, tudi nadaljevala, tako da zdaj uspešno sodeluje na najzahtevnejših tekmovanjih.«

Ker se pes pri tem izjemno utruja, trenirata vsaj enkrat tedensko, pred vsako tekmo pa ima Balou največ deset dni počitka. Kljub temu treningi obema, psu in vodniku, vzamejo veliko časa. Leta 2010, ko sta začela tekmovati po najzahtevnejšem programu IPO FH, sta za 53 sledi prehodila 32 kilometrov, prebere v skrbno zapisanem dnevniku, kjer so narisane zapletene skice sledi, opisani tereni in zabeleženi rezultati, Dušan Pogačar. Leto za tem sta za trening naredila že 44 kilometrov, leta 2012, ko sta

postala člana Športno kinološkega društva Ajdovščina in so se začeli nizatati prvi vrhunski rezultati, pa kar 65 kilometrov s 83 sledmi.

Na vprašanje, kdo iz para je najbolj zaslužen za dobre rezultate, Dušan Pogačar takoj odgovori, da seveda Balou. Kljub temu, doda, pes zelo dobro čuti, kako je vodnik za njim razpoložen, pa čeprav je povodec, na katerem je pes, dolg kar deset metrov. »Točno moraš vedeti, kaj delaš,« zagotavlja Pogačar.

Balou na tekmovanjih po programu IPO FH sodeluje že pet let, kar pomeni, da je na treningih in tekmovanjih skupaj opravil že 325 sledi, kar je okoli 250 kilometrov. Leta 2012 je bil na državnem prvenstvu drugi, zato je leta 2013 odšel na svetovno prvenstvo na Danskem in evropsko prvenstvo v Italiji, lani pa se je kot državni prvak za leto 2013 udeležil svetovnega prvenstva v Nemčiji. Lastnika je Balou s svojo nadarjenostjo in uspehi na tekmovanjih tako navdušil, da imajo od nedavnega pri Pogačarjevih še enega bodočega psa sledarja, prav tako črnega nemškega ovčarja Zeusa. Osem mesečnik poleg izjemnega sledilnega nagona za zdaj kaže še vse značilnosti divje razigranega pasjega mladiča, a že kmalu bo tudi ta začel s treningi. Lastnik je prepričan, da lahko z rezultati celo preseže svojega vzornika Balouja.

Balou potrpežljivo čaka z vabo med nogami. / Foto: Tina Dokl

Ženske v primežu velike vojne

Kamnik – Medobčinski muzej Kamnik vabi v rojstno hišo Rudolfa Maistra na Maistrov večer oziroma predavanje dr. Irene Selišnik z naslovom Ženske v primežu vojne, ki bo v sredo, 21. januarja, ob 18. uri. Predavateljica bo predstavila kolaž usod žensk med prvo svetovno vojno in tako osvetlila ženski pogled/izkušnjo nanjo, ki zagotovo ni bila enovita. Nekatere ženske so se namreč podale na frontno linijo kot strežnice, perice, pisarniška pomoč, kuharice, novinarke, pa seveda tudi kot prostitutke, druge pa so prav od tam bežale. V zaledju so se nekatere težko prebijale iz dneva v dan z majhnimi vojnimi podporami, druge pa so prav z njimi prav dobro živele. Nekatere ženske (matere, vdove) so bile med vojno slavljene, druge obsojene. Predstavljen bo segment zgodovine, ki je dolgo ostal zunaj zgodovinopisnega zanimanja in ki ostaja spregledan tudi v splošni razstavnici in muzejski obravnavi ter predstavitvi prve svetovne vojne.

Dobrodelna gledališka predstava na Visokem

Visoko – V dvorani Kulturnega doma Visoko bo jutri ob 19.30 domači KUD Valentin Kokalj še zadnjič v tej sezoni uprizoril gledališko predstavo Črna komedija angleškega avtorja Petra Shafferja. Tokratna predstava bo dobrodelna, saj bo celoten izkupiček namenjen šolskemu skladu Osnovne šole Šenčur, ki je namenjen pomoči učencem iz socialno šibkih družin, financiranju dejavnosti, ki se ne financirajo iz javnih sredstev, nakupu nadstandardne opreme, zviševanju standarda pouka in podobno. Z nakupom vstopnice (sedem evrov) bo torej vsak obiskovalec predstave pomagal pri delovanju omenjenega šolskega sklada.

V enem dnevu tri trčenja v divjad

Kranj – Gorenjski policisti so v sredo obravnavali kar tri nesreče, v katerih so vozniki trčili v divjad. Ker je takšnih nesreč kar veliko, samo lani so jih na Gorenjskem obravnavali več kot dvesto, policija opozarja, da bi marsikatero povoženje divjadi vozniki lahko preprečili z ustrezno pozornostjo in prilagojeno hitrostjo. Do nesreč namreč pogosto prihaja na odsekih, kjer so tudi sicer stalni prehodi divjadi čez cesto, na teh krajih pa so večinoma postavljeni tudi prometni znaki, ki na to opozarjajo. Če se nesreča vseeno zgodi in je nastala samo materialna škoda, je sicer ni obvezno naznanjati policiji, vendar pa naj udeleženci v primerih, ko je divjad povožena ali poškodovana in je ostala na kraju oz. v okolici, takoj obvestijo 112 ali 113, da se za žival ustrezno poskrbi.

SISTEMSKI DOBAVITELJ

KONSTRUKCIJA IN IZDELAVA ORODIJ ZA BRIZGANJE PLASTIKE, PROIZVODNJA ELEKTROMEHANSKIH KOMONENT IN MONTAŽA APARATOV

Si želite novih izzivov? Zaradi nenehne rasti vam ponujamo dinamično delo, stimulatívno plačilo, možnost dodatnega izobraževanja in napredovanja ter zaposlitev v prijetnem kolektivu.

Razpisujemo prosta delovna mesta (m/ž):

- PRODAJNI INŽENIR**
ZA PRODAJO STORITEV IZDELAVE ORODIJ ZA BRIZGANJE PLASTIKE IN SISTEMSKIH REŠITEV
- KONSTRUKTER ORODIJ ZA BRIZGANJE PLASTIKE**
- VODJA ORODJARNE**
- TEHNOLOG**
- OPERATER NA CNC POTOPNI IN ŽIČNI EROZIJI**
- OPERATER NA CNC REZKALNEM STROJU**
- OPERATER NA STROJIH ZA BRIZGANJE PLASTIKE**

Podrobnosti in opis delovnih mest na www.rodex.eu - o podjetju - zaposlitev

Nudimo zaposlitev za nedoločen čas po preizkusni dobi.

Če bi želeli postati del Rodex tima pošljite pismo vlogo na naslov: Rodex d.o.o., za kadrovski oddetek, Ljubljanska 24a, 4000 Kranj ali na info@rodex.eu.

www.rodex.eu

Na Kopiščih bo stalo obeležje

Občina Kamnik je z razpisom izbrala idejno rešitev za obeležje, ki ga člani Društva Demos na Kamniškem ob 70-letnici povojnih pobojev nameravajo postaviti v dolini Kamniške Bistrice.

Predsednik Društva Demos na Kamniškem Igor Podbrežnik pred izbrano idejno rešitvijo / Foto: Tina Dokl

JASNA PALADIN

Kamnik – Idejno rešitev za spominsko obeležje v t. i. Parku spomina in opomina, ki bo stalo na Kopiščih, na mestu sedanjega, po mnenju mnogih premalo vidnega železnega križa, so izbrali s pomočjo javnega razpisa.

Do roka so prejeli štirinajst elaboratov, Komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč v Kamniški Bistrici, ki jo je imenoval župan Marjan Šarec, pa je izbrala rešitev, ki naj bi bila po njihovem mnenju najbolj primerna. Podnjo se je podpisala avtorska skupina KROG iz Ljubljane. Kot nam je priznal predsednik Društva Demos na Kamniškem Igor Podbrežnik, ki vodi projekt, bodo izbrano rešitev sicer še nekoliko dodelali, da bo vseč tudi črnogorskemu društvu, s katerim sodelujejo

v projektu. »Na samem zemljišču smo imeli kar nekaj omejitev. Za območje še ni izdelan zazidalni načrt, potrebovali smo soglasje lastnika – Sklad kmetijskih zemljišč – in denacionalizacijskega upravičenca – Meščanska korporacija Kamnik –, svoje pogoje sta postavila tudi zavoda za varstvo kulturne dediščine in narave, zemljišče so morali premeriti geodeti. A najbolj bistveno pri vsem skupaj je, da smo javno odprli to vrsto let zamolčano temo. To zdaj ni več neka skrivnost, ampak dejstvo,« je prepričan Podbrežnik, ki je vesel tudi podpore občine in države.

Razstava bo na ogled še do konca marca, spominsko obeležje pa naj bi postavili do junija, ko bodo v Kamniški Bistrici praznovali 70-letnico povojnih pobojev.

Občini Lukovica mnenje s pridržkom

Računsko sodišče je revidiralo pravilnost poslovanja Občine Lukovica v delu, ki se nanaša na dodeljevanje tekočih transferov v letu 2012.

JASNA PALADIN

Lukovica – Občina Lukovica po ugotovitvah Računskega sodišča v več primerih ni delovala v skladu s predpisi, zato so ji izrekli mnenje s pridržkom.

Kot je razvidno iz poročila, so revizorji nepravilnosti odkrili pri javnem razpisu za prevoz učencev, pri stroških storitev v zavodih za odrasle, pri lokalnem programu za kulturo, ki ga občina nima, prav tako so ugotovili, da župan Matej Kotnik ni sprejel sklepa o začetku postopka javnega razpisa

za sofinanciranje programov na področju kulture, pomanjkljiv naj bi bil tudi javni razpis na področju športa, občina pa naj bi prejemniku dodelila in izplačala dvesto evrov, čeprav javnofinančni predpisi tega ne dovoljujejo.

Računsko sodišče je Občini Lukovica podalo priporočilo za izboljšanje poslovanja, odzivnega poročila pa ni zahtevalo, ker so bile že med revizijskim postopkom, kjer je bilo mogoče, odpravljene razkrite nepravilnosti oziroma sprejeti ustrezni popraviljalni ukrepi.

Na območju Vodice so živel že pred tri tisoč leti

Arheologi predvidevajo, da se na območju načrtovanega Središča Vodice, kjer to zimo opravljajo arheološke raziskave, nahajajo ostanki večje rimske naselbine iz obdobja od 1. do 4. stoletja, pa tudi ostanki poselitve iz starejše železne dobe.

JASNA PALADIN

Vodice – V središču Vodice že od konca novembra lanskega leta potekajo obsežnejše arheološke raziskave, in sicer na območju, kjer občina namerava zgraditi občinsko središče oz. Kopitarjev center z vso potrebno prometno infrastrukturo. Na javnem razpisu je bilo za izvedbo del izbrano podjetje Magelan skupina iz Kranja.

Že lansko pomlad so opravili predhodne arheološke raziskave v obliki strojnih testnih jarkov, pri katerih so našli predvsem rimskodobne drobne najdbe lončenine, novce, razne bronaste predmete in tudi nekaj kamnitih temeljev zidov. Prav zato, pa tudi zaradi dodatno izvedenih geodarskih raziskav, je pristojni zavod za varstvo kulturne dediščine podal zahtevo za izvedbo dodatnih arheoloških raziskav. In kot kaže, je bila odločitev pravilna. Ekipa arheologov, ki jo vodi Draško Josipovič, sestavlja pa jo pet arheologov in petnajst fizičnih delavcev, je konec novembra po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja začela s strojnim odzivom humusa na dobrih 5600 kvadratnih metrih površin, ročno izkopavanje pa se je začelo 8. decembra. Te dni, ko so temperature za tovrstno delo na prostem prenizke, dela na terenu sicer ne potekajo, a arheologi se že lahko veselijo svojih prvih najdb in ugotovitev.

Pestra zapuščina Rimljanov

»Na trenutno izkopanem območju na t. i. 1. in 2. fazi načrtovane gradnje središča se kažejo ostanki kamnitih temeljev več rimskodobnih objektov, večje odpadne jame, ognjišča in peči za predelavo železove rude. V SZ delu raziskovanega območja se v profilu izkopnega polja kažejo celo ostanki kamnitih temeljev zidanih grobnih parcel in grobov. Med drobnim izkopanim gradivom je poleg rimskodobnega gradbenega materiala (strešne opeke, korci, votlaki centralnega ogrevanja, zidaki), različnih oblik keramičnega posodja in redkih kosov steklenih posod pomembna predvsem bronasta zaponka (fibula) križne oz. čebuličaste variante, ki spada v drugo polovico 4. stoletja našega štetja, ter dva

Arheološka ekipa pri delu, ko so jim vremenske razmere to še dopuščale / Foto: Luka Rozman

novca prav tako iz časa zatona rimskega cesarstva,« nam je povedal namestnik vodje izkopavanja Luka Rozman, Vodičan, ki se veseli še ene pomembne ugotovitve. Na območju njegovega domačega kraja se kažejo sledi še mnogo starejše poselitve.

Sledi iz časa starejše železne dobe

»Po trenutnem stanju izkopavanja v Vodicih se kot najpomembnejša zdi ugotovitev, da verjetno ne gre za rimskodobno kmetijo (vilo rustika), ampak glede na intenzivnost in razširjenost ostankov kamnitih temeljev zidov ter upoštevajoč rezultate s preteklih izkopavanj leta 2010 (gradnja pastoralnega doma ob župnišču v neposredni bližini) za večjo naselbino iz časa rimske okupacije današnjega slovenskega ozemlja (1.–4. stoletje). Govorili bi lahko o naselbini vaškega značaja (vicus oz. pagus). Kot zanimivi, vendar v tem trenutku še ne izkopani in ovrednoteni, se v severnem delu t. i. faze 2 kažejo ostanki še starejše poselitve iz časa starejše železne dobe. Trenutne ugotovitve še niso dokončne, a lahko že trdimo, da imajo Vodice najmanj tritisočletno tradicijo poselitve,« nam je še povedal Rozman, ki si želi, da bi bili najdeni predmeti nekoč na ogled prav v novem Kopitarjevem centru v Središču Vodice.

Arheologi, ki so že opravili dve tretjini vsega posega, bodo z delom na terenu nadaljevali takoj, ko jim bodo to spet dopuščale vremenske razmere, predvidoma pa naj bi z izkopavanji zaključili pozno pomladi.

Pri svojem delu so naleteli tudi na kamnite temelje antičnih zidov. / Foto: Luka Rozman

Čebuličasta zaponka (fibula) iz druge polovice 4. stoletja

Med izkopanim gradivom je tudi tale rimskodobna amfora.

Naše okolje, naš raj

V tržiški Galeriji Atrij bo do 2. februarja na ogled razstava domačega likovnega ustvarjalca Viktorja Klofutarja.

SAMO LESJAK

Tržič - Razstava, naslovljena Naše okolje, naš raj, je prva izmed letošnjih v Galeriji Atrij. Ime Viktorja Klofutarja je v tržiškem prostoru zelo dobro poznano – kot ljubiteljski slikar je v domači regiji prisoten že več kot tri desetletja. Njegovi začetki izobraževanja segajo v osnovno šolo v Tržiču, ko ga je likovni pedagog Vinko Ribnikar spodbudil k ustvarjalni dejavnosti, predvsem slikanju, ki jo še danes zvesto nadaljuje. Tesno je bil povezan z Društvom likovnikov samorastnikov iz Tržiča. V njihovem krogu je dobil poleg možnosti za razstavljanje na skupinskih likovnih razstavah, ex-temporih in likovnih srečanjih tudi mnoge nove izkušnje za lastno izpopolnjevanje. Na dolgoletni likovni ustvarjalni poti so se zvrstile tudi številne Klofutarjeve

samostojne razstave, med prvimi velja omeniti razstavo v Kurnikovi hiši leta 1983.

Tokratna razstava vsebuje več kot štirideset slik v akrilu, gvašu in akvarelu in predstavlja njegovo ustvarjalno prakso najnovejših del. Zasnova razstave temelji na motiviki krajine in tihožitja domačega kraja ter posameznih predelov mesta Tržič. Ne glede na to, ali gre za motive gorske pokrajine Košute in Karavank, ki avtorju služijo kot nekakšna obeležja in obenem sredstva za vzpostavljanje likovnih predstav, za motive gorske flore ali vedute mesta Tržič, gre v vseh primerih za realistične upodobitve. »Izsek pokrajine, ki se je izkazal kot njemu posebno ljub motiv, lahko označimo za klasično krajino, upodobljeno ob različnih priložnostih in različnih letnih časih. Za skorajda veristično upodobljene

Pogled slikarskega mojstra na krajinske lepote naše dežele – Viktor Klofutar v tržiški Galeriji Atrij / Foto: Matic Zorman

motive lahko označimo tudi podobe tihožitij zelo raznolikega in barvitega sveta gorskih rastlin, do katerega avtor goji prav poseben odnos, in sicer prav z barvo, s tem temeljnim slikarskim izrazilom. Tukaj prisega na intenzivne, polne in bogate barvne

nanose. Z izbrano motiviko Viktor Klofutar modelira svoj svet na že znani relaciji viden-doživeto ter gledalcu nudi vidne in razumske podobe gorske pokrajine in priljubljenega ustvarjalca predstavila kustosinja Galerije Atrij Janita Košir.

Krovci, kleparji in tesarji so tekmovali

JANEZ KUCHAR

Cerklje – Na Krvavcu je konec tedna potekalo tradicionalno smučarsko tekmovanje in družabno srečanje članov Sekcije krovcev, kleparjev in tesarjev Slovenije. V veleslalomu se je pomerilo 92 tekmovalcev, ki so bili razdeljeni v dve starostni kategoriji. V kategoriji do 18 let je zmagal Matic Hudobivnik, drugi je bil Tevž Brglez (oba z Gorenjske), tretji pa je bil Luka Filipič iz Grosupljega.

V kategoriji nad 18 let starosti je bil najboljši Gregor Grilc s Šenturške Gore pred Katjo Murnc iz Zagorja in Petrom Koscem iz Mengša. Gregor Grilc je kot trikratni zmagovalec prvenstev prejel tudi poseben pokal v trajno last. Najboljšim sta pokale in medalje podelila organizatorja srečanja Stane Kuhar in Silvester Oblak. Za prijetno vzdušje v brunarici Sonček je poskrbel ansambel Veseli Gorenjci, program pa je povezoval Klemen Bučan.

Najboljši krovci v skupini nad 18 let starosti: (od desne) zmagovalec Gregor Grilc s Šenturške Gore, v sredini Katja Murnc iz Zagorja in tretji Peter Koscec iz Mengša

GEN-I že 5 let najcenejši dobavitelj električne energije v Sloveniji.

PRVI MESEC ELEKTRIČNA ENERGIJA BREZPLAČNO!

Po podatkih Direktorata za energijo je lahko vaš tradicionalni dobavitelj elektrike dražji tudi do 21 %.

Zamenjajte dobavitelja - hitro in enostavno.

Pokličite **080 1558** in zahtevajte pogodbo

za dobavo Poceni elektrike. Podpišite jo in to je vse!

Podrobnosti za vas uredi ekipa www.pocenielektrika.si.

POCENI ELEKTRIKA

www.pocenielektrika.si 080 1558

gen-i

GEN-I, d.o.o., Vrblina 17,
8270 Krško, Slovenija

Ponovno Ples v Trnovljah

Cerklje – V Kulturnem hramu Ignacija Borštnika bodo jutri, v soboto, 17. januarja, ob 19. uri in v nedeljo, 18. januarja, ob 15. uri ponovno uprizorili komedijo v treh dejanjih Ples v Trnovljah, ki je povzeta po igri Cvetka Golarja Ples v Trnovem. Igro so v Dramski skupini Pod stražo, ki letos praznuje deset let delovanja, priredili v domačo govorico. Predstavo so premierno uprizorili že pred novim letom, zaradi velikega zanimanja pa so se odločili za ponovitvi. Igro je priredila Mira Gerkman, režirala Breda Žargaj, v njej pa igrajo: Matija Koritnik, Aleš Gerkman, Mira Gerkman, Bernarda Zevnik, Majda Novak, Saša Gerkman, Anja Šenk, Miro Štern, Davor Novak, Jerneja Novak, Peter Preložnik, Tone Preložnik ter godca Jože Teran in Vido Grilc.

Naključja na velikem platnu

Kranj – Serija Naključja, ki je bila objavljena v petih delih na spletnem portalu, spreminja obliko, saj bo preobrazena v srednjemetražni film in bo svojo premiero doživela v soboto, 17. januarja, ob 18. uri v prvem nadstropju Gostilne Stari Mayr v Kranju. Ogleдали si bomo vseh pet delov, združenih v celoto, in se družili z ekipo ustvarjalcev pred kamerami in za njimi. Ob tej priložnosti ustvarjalci na dogodek vabijo vse podpornike, množico vseh statistov, tako in drugače sodelujoče, ljubitelje, tiste, ki ste projekt le od daleč spremljali, in tudi vse naključne obiskovalce. Vstop na projekcijo je prost.

Kmečka komedija na Sovodnju

Sovodnje – Neč bat Teater – gledališka sekcija KUD Sovodnje bo jutri, v soboto, 17. januarja, ob 19. uri v dvorani na Sovodnju uprizoril novo avtorsko predstavo z naslovom Kmečka komedija. Prva ponovitev bo že takoj naslednji dan, v nedeljo 18. januarja, ob 15. uri.

Črkarska pravda in ljubezni za današnji čas

V Prešernovem gledališču bodo danes zvečer krstno uprizorili novo dramsko besedilo Iva Svetine ABC oder Krieg (Quasi una fantasia). Predstavo je režirala Barbara Novakovič Kolenc, nastala pa je v koprodukciji Prešernovega gledališča Kranj, Muzeuma Ljubljana, Cankarjevega doma Ljubljana ter Opere & Theatra Madlenianum Zemun.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Drama ABC oder Krieg (Quasi una fantasia), v kateri se prepletata zgodbi o pripadnosti jeziku in o prijateljstvu ter neizpoljenih hrepenenjih, je peta premiera letošnje sezone v Prešernovem gledališču. Odrska zgodba nas popelje v obdobje med letoma 1831 in 1835, ko se na Dunaju srečujejo jezikoslovci in literati Jernej Kopitar, Vuk Karadžić, Matija Čop in France Prešeren. Kot je uvodoma povedal avtor besedila Ivo Svetina, ga je zanj nagovorila režiserka Barbara Novakovič Kolenc. »V njem sem si dal duška ne le z zgodovinskimi dejstvi, ampak tudi s pesniško imaginacijo. Drama je nekoliko provokativna, saj obravnava obdobje črkarske pravde,« je dejal Ivo Svetina, in dodal, da se lahko zgodi, da besedilo nekaterim slavistom in literarnim zgodovinarjem ne bo povsem po meri. Čar predstavi pa vsekakor daje nekaj domišljijjskih momentov, ki zadevajo odnos med Karadžičevo hčerko Mino in Francetom Prešernom.

Osnovni simbol v predstavi je skrivnostni svitek iz srednjega veka, ki je nekakšna rdeča nit celotne predstave. Mina Karadžić in njen oče Vuk Karadžić neumorno iščeta svitek, dekleta zato celo opusti slikanje, saj dneve in dneve preživi v arhivih. Iskanje je zanj usodno, saj zaradi

Foto: Mare Mušič

Protagonisti črkarske pravde in še kaj intimnega vmes

okužbe s starimi dokumenti umre. »Lahko rečem, da je predstava ABC oder Krieg zelo aktualna tudi za današnji čas, v katerem ni pištola tista, ki meri v človeka, pač pa je to svinčnik. Cenzura je prepajala dramo in poln cenzure je tudi sodoben svet,« je poudarila režiserka in scenaristka Barbara Novakovič Kolenc, ki je projekt ABC oder Krieg pripravljala dve leti. Vsebinsko se predstava odvija na dveh ravneh, ki sem med seboj prepletata. Prva je tako imenovana črkarska pravda in polemike ter nasprotovanja cenzuri in prepovedim tiskane

slovenske besede, na drugi ravni pa nam avtor predstavlja življenjske zgodbe posameznikov, prijateljstvo, ljubezen, neizpolnjena hrepenjenja, potovanja in nenadne smrti. Prešeren izgubi prijatelja in si očita, da ga takrat ni bilo ob njem, Karadžić izgubi hčerko Mino, Jernej Kopitar zaradi kolere izgubi starše ... Protagoniste ob izgubi bližnjih prevevata bolečina in žalost do norosti.

V predstavi ABC oder Krieg igrajo trije igralci Prešernovega gledališča Peter Musevski (Jernej Kopitar), Borut Veselko (Matija

Čop) in Vesna Pernarčič (Antonija pl. Hoeffern), ter legendarni srbski igravec Ivan Bekjarev (Vuk Karadžić), Aleksandra Balmazović (Mina Karadžić), Jure Ivanušič (Prešeren).

Igralec Ivan Bekjarev ni skrival navdušenja nad profesionalnostjo Prešernovega gledališča in odličnostjo igralcev, s katerimi igra v predstavi, dodal pa je tudi, da se mu ni bilo težko vživeti v lik Vuka Karadžića, saj je pred leti že nastopil v monodrami o Karadžiću. Prav tako se je na drugačen način s Prešernom spoznal Ivanušič, Balmazovičeva pa se je za vlogo Mine celo učila slikanja. Veselko je med drugim spoznaval tudi Čopov vpliv na Prešerna, v vlogo Antonije, zanimive ženske iz visoke srednje 19. stoletja, se je z zanimanjem poglobila Pernarčičeva, da je imel Kopitar očitno precej težav z romantiko v literarnem smislu, ki je bila takrat na pohodu, pa ugotavlja Musevski, ki dodaja, da je ta problematika očitno segala tudi na Kopitarjevo intimno področje. Drama je odigrana v treh jezikih, slovenskem, srbskem in nemškem, in bo po premieri v Kranju kasneje uprizorjena tudi v Cankarjevem domu, po vsej Sloveniji in po nekaterih mestih v Srbiji. Kot je še povedal Ivo Svetina, je naslov za besedilo vzel iz naslova člankov ABC-Krieg, ki jih je leta 1833 objavljala Matija Čop.

KINO SPORED

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 17. 1.

18.55 VESELA VDOVA
18.10, 21.10 HEKER
14.40, 16.50 VELIČASTNIH 6
13.50, 16.00, 17.50 VELIČASTNIH 6, 3D
20.00, 22.00 POROČNA PRIČA D.O.O.
19.00, 20.45 UGRABLJENA 3
22.10 NEUKLONLJIV
16.30 JOHN WICK
22.50 ANNABELLE
15.00 HOBIT: BITKA PETIH VOJSKA
17.40, 20.30 HOBIT: BITKA PETIH VOJSKA, 3D
14.30 NOČ V MUZEJU: SKRIVNOST GROBNICE
13.40, 15.40 PADDINGTON, sinhro.
13.00 PINGVINI Z MADAGASKARJA, 3D

Nedelja, 18. 1.

18.10, 21.10 HEKER
14.40, 16.50 VELIČASTNIH 6
13.50, 16.00, 17.50 VELIČASTNIH 6, 3D
20.00 POROČNA PRIČA D.O.O.
19.00, 20.45 UGRABLJENA 3

18.30 ZGODBE IZ HOSTE
21.10 NEUKLONLJIV
16.30 JOHN WICK
15.00 HOBIT: BITKA PETIH VOJSKA
17.40, 20.30 HOBIT: BITKA PETIH VOJSKA, 3D
14.30 NOČ V MUZEJU: SKRIVNOST GROBNICE
13.40, 15.40 PADDINGTON, sinhro.
13.00 PINGVINI Z MADAGASKARJA, 3D

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 16. 1.

18.00 JAUJA: RAJ NA ZEMLJI
20.00 EKSODUS: BOGOVI IN KRALJI

Sobota, 17. 1.

18.00 EKSODUS: BOGOVI IN KRALJI
20.30 JAUJA: RAJ NA ZEMLJI

Nedelja, 18. 1.

19.00 EKSODUS: BOGOVI IN KRALJI

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

TRADICIONALNI NOVOLETNI KONCERT

TANJA ŽAGAR IN VIPAVSKI TAMBURAŠI

NEDELJA, 25. JANUAR OB 17.00

DVORANA BIOTEHNIŠKEGA
CENTRA STRAHINJ

CENA VSTOPNICE V PREDPRODAJI 15 EUR
POSEBNA PONUDBA: KUPIŠ 6, PLAČAŠ 5 VSTOPNIC!

VSTOPNICE: Petrol, OMV, M Holidays,
Trafike 3 DVA, Alpetour, Kompas

www.mojekarte.si

Informacije: 040/754-724

Strah v Krice kracah

Kranj – Danes, v petek, 16. januarja, ob 17.30 bo v Kulturnem centru Krice krace premiera lutkovne igrice avtorice J. Milčinski in režiserja A. Adameka z naslovom Strah. Svoje moči sta pri uprizoritvi združila Lutkovno gledališče Tri in Lutkovna skupina Bobek. Za režijo, glasbo in sceno je poskrbel Andrej Adamek, likovno podobo in lutke sta prispevala Mateja Šušteršič in Andrej Adamek, lutke je poslikala Neva Vrba, sceno pa Tina Grabar. Igra in animacija je na strani Mateje Šušteršič in Ksenije Ponikvar. Kdo se boji črnega moža? Nihče – več! Kdo se boji Straha? Zakaj bi se ga bali, saj je znotraj votel, okoli ga pa nič ni. Kaj pa, če to ne drži? Vsakogar je nečesa strah; tudi medveda in zajčka in mačko in miško. Rajši se vprašajmo, ali strah nosimo v sebi ali je okrog nas. Zgodbica Jane Milčinski govori o Strahu, ki bi rad bil strašen, pa mu to ne uspeva. Predstava traja 35 minut in je namenjena vsem od 3. leta dalje. Vstop prost.

Folklor Kolo se vije

Kranj – Jutri, v soboto, 17. januarja, ob 18.30 se bo v Prešernovem gledališču odvijal 1. mednarodni folklorni festival veteranov Kolo se vije.

Srečanje kulturnikov v Kranju

Kranj – V soboto, 17. januarja, ob 10.30 bo v sejni dvorani Mestne občine Kranj potekalo Srečanje in posvet vseh predstavnikov kulturnih društev. Prisotni bodo predstavniki Ministrstva za kulturo, Zveze kulturnih društev Kranj in ZKD Slovenije, Združenja SAZAS, k sodelovanju pa so vabljeni tudi vsi predstavniki kulturnih društev, ki delujejo na območju Mestne občine Kranj ter občin Cerklje, Jezerško, Naklo, Preddvor in Šenčur. Organizator, Zveza kulturnih društev Kranj ZKD so povabili tudi župane omenjenih občin: Boštjana Trilarja, Franca Čebulja, Jurija Rebolja, Marka Mravljjo, Mirana Zadnikarja in Cirila Kozjeka.

Operirana zaradi aritmije

Smučarska tekačica Vesna Fabjan iz Spodnje Besnice je bila operirana zaradi srčne aritmije, ob najboljšem scenariju pa naj bi lahko nastopila že na svetovnem prvenstvu v Falunu.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Slovensko reprezentantko v smučarskih tekih Vesno Fabjan, članico Tekoške smučarskega kluba Merkur Kranj, so ta teden operirali zaradi aritmije srca. Bronasta olimpijka iz Sočija se že dlje časa med treningi in tekmovanji, pa tudi izven njih, ni dobro počutila, dolgotrajno iskanje vzroka za slabo počutje pa so nedavno končali s pomočjo zdravnikov ruske reprezentance, ki so na podlagi pregleda z EKG posumili na srčno aritmijo, kar so nazadnje potrdili tudi v Funkcionalnem laboratoriju za neinvazivno kardiološko in angiološko diagnostiko v bolnišnici na Jesenicah. Fabjanovo so zato, podobno kot pred

meseci že mlado slovensko reprezentantko Anamarijo Lampič, ki je zdravstvene težave že odpravila, napotili na pregled h Katji Ažman Juvan v Univerzitetni klinični center v Ljubljani, rezultati preiskav in posega pa bodo znani v naslednjih dneh. »Takrat bo tudi znano, koliko časa bo Vesna Fabjan odsotna iz tekaških smučin,« so sporočili iz Smučarske zveze Slovenije.

»Te težave so me ovirale, saj je bila moja regeneracija za 20 odstotkov slabša. Poseg naj bi to rešil, zato z veseljem gledam naprej. Če bo vse potekalo, kot mora, bom do konca tedna že doma. Po treh tednih bi lahko že trenirala, a bo treba biti previden. Kaj to pomeni za nadaljevanje sezone, je težko reči. Ob

Vesna Fabjan / Foto: arhiv Gorenjski glas

najboljšem scenariju bi lahko celo nastopila na svetovnem prvenstvu v Falunu,« je bila pred operativnim posegom pozitivno razpoložena 29-letna Besničanka.

Tudi Triglav začel s pripravami

SIMON ŠUBIC

Kranj – Ta teden so s pripravami na nadaljevanje državnega prvenstva v drugi slovenski ligi začeli tudi nogometarji Triglava, ki je po jesenskem delu trenutno drugi na lestvici, za vodilnim Krškimi, ki je zbral 33 točk, pa zaostaja za pet točk in je zbral tri točke več kot tretjeuvrščeni TKK Tolmin. V spomladanskem delu, ki se začne 15. marca, je v dvanajstih tekmah na voljo še 36 točk, zato je naslov prvaka še vedno ulovljiv, seveda brez nepotrebnih spodrseljajev.

»Fantje so do zdaj izvajali individualne programe dela, nekateri so delali še več, sicer pa se pripravljeno pokaže že na uvodnih treningih. Igralce bom uvajal na nov sistem dela, ki smo

ga spoznali na seminarjih, z naslednjim tednom pa začnemo na polno. Tudi letos bo veliko število pripravljanih tekem, večina jih bo proti prvoligašem, nekaj pa bo tudi mednarodnih tekem,« je uvodoma dejal trener Kranjčanov Siniša Brkić. Triglav načrtuje tudi odhod na hrvaški Umag se bodo orli odpravili v začetku februarja, tam pa bodo odigrali tudi nekaj pripravljanih obračunov. Cilj ostaja enak in se tudi čez praznične dni ni spremenil. »Fantom sem na uvodnem sestanku dejal, da moramo ostati prava klapa, imeti čiste in trezne glave ter se tako prebiti nazaj med prvoligaše. V vsakem primeru je lepše in bolje biti član elite,« je kratko in jedrnat o uvodnem sestanku z igralci povedal šef strokovnega

Siniša Brkić / Foto: Gorazd Kavčič

štaba. V igralskem kadru ne gre pričakovati velikih sprememb. Ekipo je zapustil Jernej Papež, priključil pa se ji je Damir Marijan. Nekaj okrepitev imajo še v načrtu. »Iščemo še nekaj opcij v zvezni vrsti in napadu, da dobimo na prepotrebni mirnosti v igri. Nadejam se, da bo

kmalu vse že rešeno. Sicer pa nič pretresljivega, drugi fantje ostajajo člani zasedbe,« je dejal Brkić. Prvo pripravljeno tekmo bodo Kranjčani odigrali že v soboto, ko bodo na nogometnem igrišču v Športnem centru Kranj gostili tretjeligaša ljubljanske Ilirije.

Jesenice z vodilnim moštvom

V jutrišnjem 3. krogu hokejske lige INL bodo jeseniški hokejisti v Podmežakli gostili vodilni Bregenzerwald.

JOŽE MARINČEK

Jesenice – SIJ Acroni Jesenice je bil v 1. krogu Internacionalne hokejske lige INL na pragu osvojitve vsaj ene točke proti Zell am Seeju, po odmoru v drugem krogu pa jutri ob 18. uri v Podmežaklo prihaja vodilno moštvo v skupini Bregenzerwald. Zmaga železarjev bi bila zlata vredna, saj bi

se s tremi točkami približali jutrišnjemu tekmeču, ki ima trenutno 8 točk, in se izenačil z moštvom Alge Elastic Lustenau. Bučna podpora s tribun jim bo zagotovo pomagala k uresničitvi zastavljene-ga cilja.

V skupini, ki se bori za mesta med šestim in enajstim, bo kranjski Triglav jutri gostoval v Kitzbühlu.

Z ekipo Die Adler se je do sedaj pomeril dvakrat in zabeležil prav toliko zmago. In zakaj ne bi Avstrijecv pomagali še tretjič? »Imamo težave s poškodbami, saj so poškodovani kar trije branilci in dva napadalca. Upamo, da bosta do tekme vsaj dva sanirala poškodbe. Brez tega so naše možnosti majhne, v nasprotnem primeru

pa bomo šli na novo zmago,« je pred odhodom na Tirolsko povedal trener Triglava Gorazd Drinovec. Od branilcev so poškodovani Luka Logar, Miha Ahačič in Jan Markelj, od napadalcev pa Tilen Kalan in Nejc Vovk. Blejci bodo gostovali v Zalogu pri Playboy Slaviji. Obeta se zanimiv dvoboj z dna lestvice, saj Bled rad presenetiti.

Tekmi FIS pokala v Kranju

SIMON ŠUBIC

Kranj – Medtem ko se bodo ta konec tedna najboljši smučarski skakalci na svetu merili na skakalnici v poljskih Zakopanah, bosta v Kranju potekali tekmi nižjega ranga za FIS pokal, ki ju organizira Smučarski klub Triglav. Na skakalnici pod Šmarjetno goro bo nastopilo 86 skakalcev iz enajstih

držav, tudi vsi vodilni v tem tekmovanju, in dvajset slovenskih skakalcev, med njimi tudi Dejan Judež (Triglav), Žiga Mandl (Costella Ilirija) in Ernest Prislič (Zagorje). Tako sobotna kot nedeljska tekma se z uradnim treningom oziroma poskusno serijo začeta ob 9. uri, prva serija pa v soboto ob 11. uri in v nedeljo ob 10. uri.

Jutri tekmovanje Dr. Fig

SIMON ŠUBIC

Kranj – Plavalni klub Triglav jutri organizira tradicionalno mednarodno tekmovanje Dr. Fig za mlade plavalce in plavalce od osem do petnajst let. Poleg tekmovalnega sporeda so organizatorji tudi letos poskrbeli za kopico spremljevalnih dogodkov v kranjskem olimpijskem bazenu. Ob uradnem odprtju tekmovanja mladih plavalnih upov bodo nastopile najboljše hrvaške sinhrono

plavalke, s svojim prihodom bosta nastopajoče znova počastila dr. France Prešern in Primičeva Julija. V sklopu finalnega dela se bosta pomerili reprezentanci Hrvaške in Slovenije v mešani štafeti 4x50 metrov mešano s svojimi najboljšimi plavalci in plavalkami. Prvi del predtekmovanja se bo začel ob 8.30, drugi del s prvimi podelitvami pa ob 14. uri. Uradno odprtje tekmovanja in finala so na sporedu ob 17.30.

Kranjski vaterpolisti v Koper

Kranj – Jutri bodo vaterpolisti v članskem državnem prvenstvu odigrali 2. krog. V Koprju se bosta ob 19. uri pomerila zmagovalca tekem 1. kroga Žusterna in Triglav. Koprčani so zmago dosegli na gostovanju v Mariboru, kjer so branilca naslova Branik premagali z 11:12, Triglav pa je v svojem bazenu odpravil Kamnik s 15:7. Kranjski trener Aleš Komelj se še kako zaveda pomembnosti jutrišnje tekme za svoje mlado moštvo: »V Koper, kjer nas čaka tradicionalno neugoden tekmeč, odhajamo s ciljem, da zmagamo. Imamo nekaj težav, saj Jaša Kadivec in Jure Stojanovič igrata v Triglav jadranski vaterpolski ligi za Branik, ki ima jutri tekmo z Radničkim iz Kragujevca, in lahko se zgodi, da bomo zaradi njune odsotnosti nastopili nekoliko oslabljeni.« Zaradi nastopa Branika v izredno močni jadranski ligi bo jutri odpadlo srečanje v bazenu Kodeljevo med Ljubljano in Mariborčani. Jutri bodo aktivni tudi vaterpolisti do 15. leta starosti, ki jih v Koprju čaka tretji prvenstveni turnir, na katerem bo vsako moštvo (Bonifika, Kokra, Branik, Kamnik, Ljubljana in Triglav) odigralo po dve tekmi. Turnir se bo končal ob 18.45 in si bodo tako mladi kranjski vaterpolisti lahko pogledali še tekmo svojih starejših klubskih kolegov in vzornikov.

Balinarske dvorane spet oživele

Škofja Loka – Jutri ob 15. uri se bo po več kot enomesečnem premoru nadaljevala balinarska super liga. Jeseni je Lokateks Trata zbral 14 točk, tri manj jih ima Hrast, tretji je trenutno Krim s sedmimi točkami, medtem ko je kranjska Planina Ribnikar AS s petimi točkami šesta in ima pred zadnjo Košano le dve točki naskoka. 8. krog tekmovanja prinaša zanimiv obračun na balinišču na Trati, kjer se bosta pomerila Lokateks Trata in Krim. Planina Ribnikar AS odhaja na gostovanje k zadnjemu na lestvici Košani. V francoskemu Lyonu pa je minuli konec tedna potekal 24. turnir dvojic Trophée Béraudier, na katerem sta lani zmagala gorenjska balinarja Dejan Tonejc in Davor Janžič. Selektor Aleš Škoberne je za letošnji nastop reprezentančne dvojice vpoklical Jureta Kozjeka in Davorja Janžiča, ki se je po poškodbi zelo uspešno vrnil na peščena igrišča. V finalu turnirja sta namreč slovenska balinarja, sicer evropska prvaka iz leta 2012 v Pazinu, premagala aktualna evropska prvaka iz Koprja 2014, Gregoryja Chirata in Frederica Poyeta. Na turnirju je nastopilo 16 dvojic iz Francije, Italije, Monaka in Slovenije.

GG naročnine

E-POŠTA: narocnine@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 41
www.gorenjskiglas.si

Avstrijec tihotapil prepovedano rastlino khat

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski kriminalisti so pred dnevi po carinskem postopku uslužbenec finančne uprave na brniškem letališču obravnavali 26-letnega Avstrijca, ki je z letalom pripotoval iz tujine, v prtljagi pa je prenašal sumljive rastlinske delce. Pri pregledu se je izkazalo, da je Avstrijec med osebno prtljago prenašal več kot 170 zavitkov oziroma dobrih 21 kilogramov rastline khat, ki je na seznamu prepovedanih drog razvrščena v I. skupino, v kateri so rastline in substance, ki so zelo nevarne za zdravje ljudi zaradi hudih posledic, ki jih lahko povzročijo njihova zloraba in se ne uporabljajo v medicini. Zaradi suma storitve kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami so ga kriminalisti pridržali

in s kazensko ovadbo privedli k preiskovalni sodnici kranjskega sodišča, ki je zanj odredila pripor. Grozi mu do deset let zopora.

Khat je rastlina, ki raste predvsem na območju Afriškega roga in Arabskega polotoka. V tamkajšnjih družbah je znana zgodovina žvečenja te rastline, ki med drugim vsebuje tudi amfetaminom podobna poživila. Ti povzročijo vzbujenost, izgubo apetita in evforijo. Svetovna zdravstvena organizacija je rastlino v 80. letih preteklega stoletja uvrstila na seznam prepovedanih drog, saj naj bi povzročala blago do srednje psihološko odvisnost.

V Kanadi, Nemčiji, Veliki Britaniji in ZDA je rastlina nadzorovana s strani pristojnih oblasti, v nekaterih državah, na primer v Džibuti, Etiopiji, Somaliji in Jemnu, pa je uživanje in gojenje rastline dovoljeno.

Vlomilce hitro našli

SIMON ŠUBIC

Domžale – Ljubljanski kriminalisti so pred dnevi odvzeli prostost trem osebam, starim 18, 19 in 34 let, ker so jih osumili storitve kaznivega dejanja velike tatvine. Pred tednom dni naj bi namreč sredi noči vlomili v trgovino na območju Domžal, od koder so odtujili večjo količino cigaret, pralne praške in kavo. Z dejanjem so povzročili za okrog pet tisoč evrov škodo.

Ljubljanski operativno komunikacijski center je kmalu po vladu prejel

anonimno prijavo o vladu v trgovino, od koder naj bi se tri osebe odpeljale z osebnim avtomobilom peugeot 306. Na podlagi opisa so policisti v bližini uvoza na avtocesto izsledili vozilo, v katerem so bili trije osumljenci in ukradeni predmeti. Vsem trem je bila odvzeta prostost, po končani preiskavi pa so jih privedli na zaslišanje k preiskovalnemu sodniku, ki je 34-letniku odredil pripor, 18- in 19-letnik pa sta bila izpuščena. Vsi trije so že bili obravnavani za premoženjska kazniva dejanja.

Vredne predmete ne puščajte v avtomobilu

Kranjska Gora – Kranjskogorski policisti so te dni obravnavali vlom v avtomobil, iz katerega je storilec ukradel denarnico z dokumenti in računalniško opremo, shranjeno v prtljžniku. Policija opozarja, da tatovi sicer najraje v vozila vlomijo, če so predmeti na vidnem mestu, »najraje« pa imajo torbice, denarnice, navigacijske naprave, avtoradie, prenosne računalnike in mobilne telefone. V avtomobile najpogosteje vlamljajo z razbitjem stekla, z nasilnim odklepanjem ključavnice in uporabo tehničnih pripomočkov. Gmotna škoda, ki jo vlomilec povzroči na avtomobilu, velikokrat presega vrednost odtujenega predmeta. Upoštevati je treba še posredno škodo, ki nastane npr. pri tatvini denarnice, saj je treba preklicati kartice in dokumente ter nabaviti nove, zato v vozilu ne puščajte vrednejših predmetov in si v primeru vloma vsaj tako zmanjšajte škodo.

Ključke našel pri kolesih

Škofja Loka – Neznani storilec je pred dnevi v Škofji Loki iz avtomobila odtujil smučarsko desko. Policisti so ugotovili, da tat ni imel pretirano veliko dela, saj je ključke vozila našel kar pri kolesih, kamor jih je oškodovanec »skril«.

Opremo tudi uporabljajte

Gorski reševalci so v minulem letu posredovali skoraj štiristokrat, ker pa veliko pohodnikov v gore zahaja tudi pozimi, opozarjajo na tri ključna pravila: »Pozimi v gore nikoli ne hodi sam, spremljaj in upoštevaj vremensko napoved ter bodi opremljen in uporabi opremo!«

JASNA PALADIN

Kranj – V letu 2014 so gorski reševalci izpeljali 396 reševalnih akcij, kar je malce več kot leto prej, a hkrati manj kot v letih 2011 in 2012. Najpogosteje so lani reševali domače planince, sledijo jim Nemci, Čehi, Madžari, Poljaki, Avstrijci in Britanci. Glavni vzroki za nesreče ostajajo zdrs, nepoznavanje terena in telesna nepripravljenost, večje pa je število ponesrečencev kot ponesrečenk. Največ nesreč se je zgodilo med hojo po planinskih poteh, čemur sledijo nesreče pri jadrlnem padalstvu, delovne nesreče in nesreče ob hoji po brezpotjih. Bolj kot so obiskovalci gora usposobljeni oziroma organizirani, manj je nesreč, so opozorili na sredini novinarski konferenci, prav tako običajni obiskovalci gora utrpijo več nesreč kot člani planinskih društev. Najpogostejše so poškodbe rok in nog, izstopajo tudi poškodbe glave, ki so vzrok za največ smrti v gorah, zato je pomembna uporaba čelade. Prednjačijo

Hoja v gore pozimi zahteva še več opreme, znanja in previdnosti, opozarjajo na Gorski reševalni zvezi Slovenije in Planinski zvezi Slovenije. / Foto: Tina Dokl

gorske nesreče na poteh, leta 2014, ki ga je zaznamoval žledolom, pa so imeli več intervencij poškodovanih pri delu v gozdu.

»Iz leta v leto opozarjamo, na kaj vse morajo biti planinci pozorni, a zdi se, da nas naključni obiskovalci gora ne slišijo oz. nas ne želijo slišati. Vse več je takšnih, ki se v hribe odpravijo z avtom, si nato izberejo neki cilj, za katerega pa se niso pripravili in ga ne poznajo. Takšna iskanja in reševanja so za nas tudi najbolj

zahtevna in časovno najdaljša,« je opozoril predsednik GRZS Igor Potočnik. Ker na GRZS vse večjo obiskanost gora opažajo tudi pozimi, opozarjajo na specifične razmere in pomen ter uporabo ustrezne opreme. »Obiskovanje gora pozimi zaznamujejo nižje temperature, krajši dnevi, zaprte planinske kočice in manj obiskovalcev, nastajajo pa odlični pogoji za snežne plazove. Snega je malo, zaradi močnega in pogostega vetra nastajajo klože, ki ob ponovnih

snežnih padavinah ne bodo vidne in bodo predstavljale snežno past, ki se bo sprožila že ob manjši obremenitvi. Ravno kložasti plazovi so najpogostejši vzrok za nesreče v slovenskih gorah in na celotnem področju Alp, trenutno pa je na južnih pobočjih gora zelo malo snega, planinske poti pa so poledele, na kar večina planincev ni pripravljena,« je povedal strokovni sodelavec PZS Matjaž Šerkezi in dodal, da v nujno zimsko opremo gornika sodijo tudi primerne dereze, cepin in čelada. Nepogrešljiv je seveda tudi plazovni trojček – plazovna žolna, lopata in sonda.

Ker so prav plazovi ena največjih nevarnosti v zasneženih gorah, GRZS za najširšo javnost že trideset let organizira Dneve varstva pred snežnimi plazovi, ki bodo na Pokljuki letos potekali 24. in 25. januarja. Skupaj s PZS pa so nedavno izdali tudi preventivno zloženko Pozor, snežni plaz, ki je brezplačno na voljo na sedežu obeh organizacij, v planinskih društvih, TIC-ih in drugih mestih.

Ljubljančani izsiljevali Gorenjce

Gorenjski in ljubljanski kriminalisti so včeraj s hišnimi preiskavami končali skupno preiskavo zoper ljubljansko združbo izsiljevalcev, ki je delovala tudi na Gorenjskem.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski kriminalisti so včeraj v sodelovanju z ljubljanskimi kolegi pri osmih osumljencih izvedli osem hišnih preiskav v okviru kriminalistične preiskave sumov kaznivih dejanj s področja organizirane kriminalitete. Iskali so predvsem dokaze, ki jih bodo lahko v nadaljnjem kazenskem postopku uporabili za dokazovanje domnevne trgovine z drogami in izsiljevanja. V včerajšnjih zaključnih aktivnostih policije je sodelovalo več kot petdeset policistov in kriminalistov s kranjske in ljubljanske policijske uprave, v dosedanji preiskavi pa je bilo ugotovljeno, da so osumljenci v zadnji tretjini lanskega leta in letos izvršili najmanj devetnajst kaznivih dejanj. »Izsiljevanja so osumljene tri osebe, stari med 30 in 36 let, eden od njih, gre za 36-letnika, in še pet drugih oseb, starih med 23 in 40 let, pa je osumljenih

še več kaznivih dejanj s področja prepovedanih drog,« je včeraj pojasnil Bojan Kos, tiskovni predstavnik Policijske uprave Kranj. Vsi osumljenci so iz okolice Ljubljane, kazniva dejanja pa so po naših podatkih izvajali na Gorenjskem. Dva osumljenca so policisti že obravnavali zaradi nasilnih dejanj, enega pa zaradi droge. Štiri osumljene so policisti včeraj tudi pridržali do privedbe k preiskovalni sodnici kranjskega okrožnega sodišča.

Po razlagi policije naj bi osumljeni izsiljevalci delovali organizirano, pri čemer naj bi jim pomagale tudi druge, še neznane osebe. Z izsiljevanjem naj bi se ukvarjali že dlje časa, od oškodovancev so menda z uporabo groženj in nasilja izsiljevali namišljene dolgove, tudi precej velike zneske. 31- in 36-letnik naj bi tako dva oškodovanca izsiljevala za izmišljen dolg v višini 50 tisoč evrov, če plačata takoj, sicer pa kar 320 tisoč evrov, če ga

ne plačata, a nase prevzame ta dolg njunega poslovnega partnerja, ki naj bi znašal 250 tisoč evrov. Kriminalisti povezav med tem dolgom in poslovanjem oškodovancev niso našli, storilcev izključni namen pa naj bi bil s silo ali grožnjo pridobiti veliko protipravno premoženjsko korist. V drugem primeru pa naj bi 36-letnik v sodelovanju s 30-letnim osumljencem od oškodovanca izsilil tisoč evrov izmišljenega dolga, ker naj bi oškodovanec pri poskusu reševanja spora s tretjo osebo uporabil njegovo ime. Ko sta osumljenca izmišljen dolg izsilila, sta si izmislila novega, ker da prvi dolg ni bil takoj plačan, je razkril Kos.

Kriminalisti so tudi prepričani, da se je 36-letni osumljenec ukvarjal tudi s prepovedanimi snovmi v športu, ki jih je kupal, ponujal in tudi prodajal. V nezakoniti trgovini naj bi domnevno sodelovalo še pet osumljencev. V včerajšnjih

preiskavah so tako kriminalisti zasegli večjo količino testosterona, ampule z rastnim hormonom, različne tablete, ki so v športu prepovedane, rastlinske delce, ki imajo značilnosti prepovedane droge, pa tudi orožje, naboje in teleskopske palice.

Podoben primer so gorenjski kriminalisti preiskali že decembra lani, o čemer smo že poročali. Takrat so zaradi izsiljevanja namišljenih dolgov kazensko ovadili pet oseb, starih od 25 do 44 let iz Škofje Loke in Ljubljane. Tudi ti storilci so kazniva dejanja izvrševali organizirano v okviru kriminalne združbe, delovali pa so skupaj. Vseh pet so osumili poskusa izsiljevanja, enega pa tudi povzročitve lahkih telesnih poškodb. Za izsiljevanje se storilec kaznuje z zaporom od enega do osmih let, za nezakonitosti, povezane z nedovoljenimi snovmi v športu, pa z zaporom od enega do desetih let.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341

POSLOVNI GLAS

Inšpektorji znova v Livarni Titan, direktor zavrača očitke

Novo leto se je v kamniški Livarni Titan začelo z novo prijavo delovni inšpekciji. Zaposleni opozarjajo na neznosne delovne razmere, direktor in lastnik podjetja Drago Brence pa vse očitke zavrača.

JASNA PALADIN

Kamnik – »Skei Cimos Titan Kamnik je prijel več pritožb s strani zaposlenih, da so delovne razmere v podjetju zelo slabe, delovni prostori neogrevani, nekateri niso dobili malice. Podana je bila prijava na Inšpektorat za delo Republike Slovenije,« so besede, s katerimi se je minuli teden na medije obrnil predsednik sindikata v Livarni Titan Jože Rijavec.

Ko smo ga prosili za več informacij, nam je povedal, da se v podjetju zadnja tri leta izvaja vrsta nepravilnosti s področja delovnih razmerij ter varnosti in zdravja pri delu. Delavci naj bi morali uporabljati sanitarije

v katastrofalnem stanju. Poleti naj bi bile v delovnih halah zelo visoke temperature, pozimi naj bi delavce zeblo. Do kršitev naj bi prihajalo pri plačilu nadurnega dela, regresih, zagotavljanju varnosti pa tudi odpuščanjih. »Koliko delavcev je bilo odpuščenih, sindikatu ni uradno znano, so pa odpuščali redno zaposlene invalide, mamice, ki so koristile zakonsko možnost štiriurnega dela, ter starejše delavke z dolgoletnimi izkušnjami. Še vedno se nadaljuje tudi veriženje pogodb,« nam je povedal Rijavec, ki je 1. januarja letos prejel odpoved delovnega razmerja, a do izteka mandata kljub temu ostaja predsednik sindikata.

Pravi, da naj bi delo izgubil prav zaradi vztrajnega opozarjanja na nepravilnosti.

Inšpektorji v podjetju redno na obisku

Na Inšpektoratu RS za delo so nam potrdili, da so pred dnevi prejeli novo prijavo, ter dodali, da so v zadnjih treh letih v Livarni Titan opravili kar dvajset pregledov s področja delovnih razmerij ter varnosti in zdravja pri delu. »Pristojni inšpektorji so pri tem ugotavljali kršitve glede delovnega časa in nadurnega dela, glede plačila za delo ter glede odmorov in počitkov, kršitve glede ocenjevanja tveganj in izdelave izjave o varnosti,

glede zagotavljanja brezhibne delovne opreme in zagotavljanja njenih pregledov in preizkusov, glede zagotavljanja varnosti in zdravja delavcev na konkretnih delovnih mestih ter glede zagotavljanja prve pomoči na delovnem mestu. Inšpektorji so na podlagi ugotovljenih kršitev ukrepali z izdajo upravnih odločb, s katerimi so delodajalcu naložili odpravo ugotovljenih nepravilnosti v določenem roku, in z izdajo plačilnih nalogov v skupnem znesku dobrih 18 tisoč evrov za pravno osebo ter 2333 evrov za odgovorno osebo delodajalca,« nam je povedala inšpektorica Branka Knafelc.

Prostori so zastareli, a jih obnavljajo

Na čelu podjetja je zadnja tri leta Drago Brence, ki je od lanske pomladi tudi lastnik Livarne Titan. Na naša vprašanja nam je sprva odgovoril pisno, naslednji dan pa nas je sprejel tudi v podjetju. »Vsi prostori, v katerih se odvija dejavnost podjetja, so ogrevani. Po mojih informacijah se pritožujejo zgolj tisti, ki so na čakanju ali so dobili odpoved pogodbe o zaposlitvi. Sanitarije so urejene in primerne za uporabo. V letu 2014 smo pričeli s strukturnimi in organizacijskimi spremembami, kar pomeni, da smo imeli na enem segmentu

Direktor in lastnik Livarne Titan Drago Brence / Foto: Tina Dokl

poslovnih procesov preveč zaposlenih, na drugem pa primanjkljaj. Bistveno smo izboljšali strukturo zaposlenih v smeri višje stopnje izobrazbe, tako v proizvodnji kot na področju metalurgije. Zaposlili smo dva doktorja znanosti in diplomiranega metalurga, vse s ciljem proizvajati izdelke z večjo dodano vrednostjo na zahtevnem evropskem in svetovnem trgu. Pogodbo o zaposlitvi smo odpovedali trinajstim zaposlenim, s tem pa so strukturne in organizacijske spremembe zaključene,« nam je povedal Brence in dodal, da so pogoji dela v livarni primerljivi s pogoji drugih livarn. Kot smo se pričeli tudi sami, so prostori skladno z dolgoletno zgodovino podjetja Titan res zastareli, a jih vodstvo družbe postopoma obnavlja. Kot pravi Brence, so generalno že obnovili celotno livarsko linijo in hladilni boben, delno so obnovili sanitarije, letos bodo obnovili garderobe, transportne poti

Pravi, da je v livarni poleti res vroče, pozimi pa hladneje, a da imajo zaposleni po potrebi dodatne električne peči, da pa je bilo nekoliko hladneje le prvi delovni dan novega leta, ker proizvodnja zaradi kolektivnega

dopusta dva tedna ni obratovala. Tudi lačni delavci niso, poudarja, je pa do nekaterih sprememb prišlo zaradi prehoda z bonov za prehrano na elektronsko beleženje malice. »Vzdušje v podjetju je zelo dobro. Vsake tri mesece imamo zbor delavcev in zadnjega, konec decembra, se je udeležilo 110 od 156 zaposlenih. Če bi bili vsi nezadovoljni, bi jih prišla peščica. Napake se pa dogajajo povsod,« še pravi Brence, ki je v zadnjih treh letih podjetje iz rdečih števil pripeljal do devetih milijonov prodaje in pozitivnega poslovanja.

Izgub ni več, načrtujejo nove zaposlitve

Livarna Titan (do lani se je podjetje imenovalo Cimos Titan, leta 2000 pa se je odcepilo od krovne družbe Titan, d. d.) je sicer specializirana livarna in ena od zgolj štirih v Evropi, ki izdeluje t. i. fitinge za vodovod in plin iz posebne litine, imenovane bela temprana. Njihovi glavni kupci prihajajo iz Nemčije, Italije, Poljske, Libanona, Jordanije, Turčije »Naš cilj je do leta 2020, ko bomo praznovali stoletnico, prodajo dvigniti do 20 milijonov evrov, to pa bo gotovo prineslo tudi nova delovna mesta,« je zaključil Brence.

Zaposleni v podjetju opozarjajo na neznosne razmere, a posebnega nezadovoljstva ob našem obisku ni bilo zaznati. / Foto: Tina Dokl

Novost: računi iz vezane knjige

Davčni zavezanci bodo pri gotovinskem poslovanju lahko uporabljali paragonske bloke le še do vključno 30. januarja, odtlej naprej pa bo obvezna uporaba računov iz vezane knjige računov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Finančna uprava je pred uveljavitvijo spremembe pojasnila, da bodo račune iz vezane knjige računov morali izdajati zavezanci, ki pri gotovinskem poslovanju izdajajo račune brez uporabe ustreznega računalniškega programa oz. elektronske naprave, pa tudi zavezanci s

takim programom oz. napravo v primeru okvare programa ali naprave in izpada električne energije. Zavezanec se bo lahko sam odločil, ali bo za izdajanje računov uporabil računalniški program oz. elektronsko napravo ali vezano knjigo računov. Tovrstni račun bo lahko izdal kupcu le za izdelek ali storitev, ki jo je delno ali

v celoti plačal z gotovino, pri tem pa se bo kot gotovinsko plačilo štelo plačilo z bankovci in kovanci, s plačilno ali kreditno kartico, čekom in drugimi podobnimi načini plačila.

Vezane knjige računov bodo v prosti prodaji v knjigarnah, predvidoma bodo na razpolago v zadnjem tednu januarja, pred uporabo

pa jih bo moral potrditi še davčni organ. Zavezanci, ki so zavezani k elektronskemu poslovanju s finančno upravo, bodo vezano knjigo lahko potrdili preko portala eDavki, ostali pa osebno na finančnem uradu ali tudi preko portala eDavki. Vsaka vezana knjiga računov bo imela serijsko številko, v vsaki bo petdeset obrazcev

računov, vsak račun bo imel tri liste, tretji bo po izdaji računa ostal v knjigi. Knjigo z računi bo treba hraniti deset let od izdaje zadnjega računa.

Za kršitelje so zagrožene globe. Za posameznike je zagrožena od 3 do 10 tisoč evrov, za samostojne podjetnike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost, od 20 do 70 tisoč evrov, za pravne osebe od 50 do 150 tisoč evrov ter za srednje velike in velike gospodarske družbe od 70 do 250 tisoč evrov, še dodatno pa za odgovorne osebe od tisoč petsto do 10 tisoč evrov.

Druga dražba za Penzion Krona

Radovljica – V torek bo na Okrajnem sodišču v Radovljici druga javna dražba za prodajo Penziona Krona na Zgornji Lipnici ter dveh nezazidanih stavbnih zemljišč. Prodajna cena bo tokrat nižja kot na prvi javni dražbi in bo znašala polovico vrednosti, kot jo je s pravnomočnim sklepom ugotovilo sodišče. Za Penzion Krona s pripadajočim zemljiščem bo cena nekaj več kot 450 tisoč evrov. Vsi, ki nameravajo sodelovati na torkovi dražbi, so morali vplačati varščino najkasneje včeraj, v četrtek.

Država manj za zavarovanje

Država je za zavarovanje nasadov, posevkov in plodov znižala prispevek k premiji s 40 na 20 odstotkov, za živali in ribe pa s 30 na 20 odstotkov.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Vlada je s spremembo uredbe znižala sofinanciranje premije za kmetijska zavarovanja. Pri zavarovanju posevkov, nasadov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, pozebe, poplave in viharja jo je znižala s sedanjih 40 na 20 odstotkov.

koleno prizadevanjem za višji delež zavarovanja kmetijske proizvodnje. V zbornici ugotavljajo, da se v zadnjih letih število kmetij, ki so vključene v tovrstno zavarovanje, zaradi zaostrenih pogojev zavarovanja in slabšanja finančnih razmer v kmetijstvu znižuje, ob tem pa se ekstremni vremenski

Kmetje bi posledice ob ekstremnih vremenskih dogodkih lahko ublažili z zavarovanjem posevkov, nasadov in plodov.

Država je v obdobju 2009–2013 prispevala kmetom za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov polovico zavarovalne premije, lani je dve petini, letos pa bo eno petino.

tkov, pri zavarovanju živali na kmetijskem gospodarstvu pred nevarnostjo pogina zaradi boleznih, zakola na podlagi veterinarske napotnice, usmrtitve živali in ekonomskega zakola zaradi bolezni ter pri zavarovanju gojitve vodnih živali v ribogojnicah zaradi pogina pa z dosedanjih 30 na 20 odstotkov.

Na znižanje sofinanciranja zavarovalne premije so se že odzvali v Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, kjer odločitev vlade ocenjujejo kot »strel v

dogodki pojavljajo vse bolj pogosto. Znižanje sofinanciranja zavarovalne premije bo še dodatno zmanjšalo število zavarovanih kmetij, kmetovanje pa bo postalo še bolj dohodkovno občutljivo, ocenjujejo v zbornici, kjer so prepričani, da bi se v zavarovanje vključilo več kmetij, če bi znižali zavarovalne premije, navzgor omejili odbitne franšize, zagotovili višje sofinanciranje države in pripravili bolj raznolike in cenovno ugodnejše zavarovalne produkte.

Štetje vodnih ptic

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Ta konec tedna, v soboto in v nedeljo, bo v Sloveniji potekalo tradicionalno januarsko štetje vodnih ptic, ki je najboljše in najbolj organiziran popis tovrstnih ptic v državi in poteka sočasno s popisom v večjem delu Evrope in drugje po svetu. S popisom ugotavljajo število vodnih ptic in zberejo informacije, ki so pomembne za varovanje ptic in tudi mokrišč.

V Sloveniji štetje že od 1997. leta dalje koordinira

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije, pri tem pa vsakič sodeluje okrog tristo popisovalcev, ki preštejejo vodne ptice na vseh večjih rekah, na celotni slovenski obali in v večini pomembnejših jezer in drugih stoječih voda. V obdobju 1997–2014 so prešteli letno od 34 do 66 tisoč vodnih ptic, v zadnjih letih številoma vselej preseže 50 tisoč. V vsem obdobju so zabeležili skoraj sto različnih vrst ptic, v posameznem letu pa se število zabeleženih vrst običajno giblje okrog šestdeset.

»Subvencije« dobivajo končno podobo

Reforma neposrednih plačil Skupne kmetijske politike Evropske unije se bo letos začela izvajati. Vlada je prejšnji teden sprejela uredbo o shemah neposrednih plačil.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Slovenija bo za obdobje 2015–2020 prejela za neposredna plačila okoli 815 milijonov evrov, od tega letos 138 milijonov evrov. Dobrih 54 odstotkov denarja bo namenila za osnovna plačila, 30 odstotkov za zeleno komponento, 13 odstotkov za proizvodno vezane podpore, največ 10 odstotkov za poenostavljeno izplačilo subvencij malim kmetom, ostalo pa za mlade kmete ter za podpore pridelovanju beljakovinskih rastlin.

Neposredna plačila bodo lahko prejeli le aktivni kmetje (izvzeti so upravljavci letališč, železnic, igrišč itd.) in kmetje, ki imajo najmanj en hektar upravičenih kmetijskih zemljišč (doslej je bila meja 30 arov); za kmetije, ki bodo uveljavljale podpore za živali, pa bo prag sto evrov neposrednih plačil.

Osnovna plačila

Reforma je ohranila sistem plačilnih pravic, pri tem pa bodo letos vrednosti teh pravic na novo izračunali in dodelili kmetijskim gospodarstvom, ki so bila upravičena do neposrednih plačil v letu 2013, tistim, ki so lani prejela plačilne pravice iz nacionalne rezerve, ter še nekaterim skupinam upravičencev; dodelili pa jih bodo tudi mladim kmetom in kmetom, ki začnajo opravljati kmetijsko dejavnost. Pri izračunu vrednosti plačilnih pravic bodo upoštevali vse upravičene kmetijske površine, vključno vinograde. Z ukinitvijo zgodovinskih dodatkov najkasneje do leta 2019 naj bi izenačili višino osnovnega plačila na hektar kmetijskih površin in torej tudi vrednosti plačilnih pravic za vse kmete, vendar pa bodo s t. i. modelom delne konvergence osnovno

Del proizvodno vezanih plačil bo namenjen prireji mleka na hribovskem in gorskem območju.

plačilo približali povprečnemu plačilu ter ohranili določen delež zgodovinskih plačil in tudi razlikovanje, ki zdaj izhaja iz različnih vrednosti plačilnih pravic za travinje in njive. Osnovno plačilo na hektar bo znašalo najmanj 60 odstotkov povprečne vrednosti plačil v Sloveniji, hkrati pa nobena kmetija ne bo izgubljala več kot 30 odstotkov začetne vrednosti osnovnega plačila.

Zelena komponenta

Nova Skupna kmetijska politika bo podprla tudi kmetovanje z ugodnim vplivom na okolje in podnebje. Kmetje bodo v okviru t. i. zelene komponente morali izvajati tri ukrepe. Prvi ukrep zavezuje kmetijska gospodarstva, ki imajo od 10 do 30 hektarjev ornih površin, k temu, da imajo v kolobarju vsaj dve poljščini, gospodarstva z več kot 30 hektarjev ornih površin pa h kolobarju z vsaj tremi poljščinami. Drugi ukrep določa, da bo okoli 1700 kmetijskih

gospodarstev, ki imajo več kot 15 hektarjev njiv, moralo nameniti najmanj pet odstotkov njiv za površine z ekološkim pomenom – za praho, za pridelavo rastlin, ki vežejo dušik (krmni bob, bob, soja, grašica, volčji bob, grahor, krmni grah, lucerna in detelja), ter za setev naknadnih posevkov ali posevkov trave. Tretji ukrep, to je trajno ohranjanje travinja, je obvezen za vse kmetije, vendar bodo njegovo izvajanje spremljali na ravni države.

Proizvodno vezana plačila in mladi kmetje

V okviru proizvodno vezanih plačil bodo 5 odstotkov t. i. nacionalne finančne ovjnice namenili za strna žita, 3,5 odstotka za mleko na hribovsko-gorskem območju, 3 odstotka za rejo klavnega goveda, 1,5 odstotka za zelenjavo in dodatno še 2 odstotka za beljakovinske rastline. Do dodatne finančne podpore bodo upravičeni tudi mladi kmetje, pri tem pa bodo višino določili tako, da bodo

število kmetovih plačilnih pravic pomnožili s četrtino zneska povprečnega nacionalnega plačila.

Shema za male kmete

Male kmetije se bodo pri uveljavljanju neposrednih plačil lahko prostovoljno vključile v t. i. shemo za male kmete, v okviru katere jim ne bo treba izvajati ukrepov zelene komponente niti ne bodo deležne kontrole navzkrižne skladnosti. Za to možnost se bodo lahko odločile le letos, vlogo bodo morale oddati do 15. oktobra, še prej pa bodo prejele obvestilo o informativnem izračunu plačila za letos. Vrednost podpore bo znašala največ 1050 evrov in se bo izračunala letos, potlej pa bo vsako leto (približno) enaka. Za izračun bodo upoštevali dejansko plačilo, kot bi ga kmetija v okviru standardne sheme prejela letos, torej bo plačilo sestavljeno iz osnovnega plačila, zelene komponente, proizvodno vezanih plačil in dodatka za mlade kmete.

Rejci drobnice bodo zborovali

Begunje – Člani Društva rejcev drobnice Zgornje Gorenjske se bodo jutri ob 11. uri zbrali v gostišču Draga na občnem zboru. Obravnavali bodo poročila o lanskem delu in letošnji program dela, obeta pa se tudi živahna razprava o rejskih problemih.

Tečaj priprave jedi iz drobnice

Crngrob – Oddelek za kmetijsko svetovanje pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Kranj bo v četrtek, 22. januarja, z začetkom ob 9. uri pripravil na turistični kmetiji Pri Marku v Crngrobu tečaj kulinarčne priprave mesa in jedi iz mesa drobnice. Tečaj bo vodil predavatelj kuharstva Jože Zalar iz Višje strokovne šole za gostinstvo in turizem Bled. Prijave za udeležbo na tečaju sprejemajo do 20. januarja svetovalke za kmečko družino in razvoj dopolnilnih dejavnosti Erika Boltar (tel. št. 04/535 36 17), Milena Črv (04/280 46 28) in Vanja Bajd Frelih (04/511 27 01), ki tudi dajejo informacije o ceni tečaja.

Priznanja čebelarjem

Brdo pri Lukovici – Boštjan Noč, predsednik Čebelarске zveze Slovenije, bo tudi letos na občnem zboru zveze podelil Predsednikova priznanja. Z Gorenjskega ga bosta prejela Franc Strupi za ureditev čebelarskega muzeja in Stanko Noč za mentorstvo mladim čebelarjem.

Poslovni angeli

Ustanovitelj podjetja mimovrste=) Jugoslav Petković, doma z Jesenic, zdaj pa živi in dela v Silicijevi dolini, je eden od slovenskih poslovnih angelov. Kdo sploh so poslovni angeli in kako pomagajo mladim podjetjem?

URŠA PETERNEL

Jugoslav Petković z Jesenic je kot mlad fant, povsem brez izkušenj v podjetništvu, leta 1999 ustanovil svoje prvo podjetje. In se

dal nasvet pri odločitvi. Če le morem, se povabilu odzovem in ponavadi sva na koncu pogovora oba zadovoljna – on, ker dobi nasvet, in jaz, ker sem pomagal podjetniku in potešil svojo radoved-

Druge najpomembnejša lastnost pravega angela je široka socialna mreža (business network) njemu podobnih. Noben posameznik ne more obvladati vseh področij poslovanja, toda če je tudi sam izkušen podjetnik, ima številne povezave do sposobnih in preizkušenih strokovnjakov. Šele na tretjem mestu pa je po mnenju Jugoslava Petkovića vloga poslovnega angela, na katero večina pomisli najprej: investitor. "Poznam številne angele, ki ne vlagajo, čeprav imajo dovolj denarja, da bi lahko ... Takšni večinoma pravijo, da bi to obremenilo odnos med njim in podjetnikom. Morda si podjetnik ne bi upal s kakšno težavo do angela, ker bi tako ta izvedel kakšno neprijetno novico o finančnem položaju podjetja. Tak poslovni angel bo pomagal pridobiti finance od drugih investitorjev, njegovo delo pa lahko še vedno nagradite z deležem v podjetju ali opcijami za nakup deleža. Nemalokrat pa poslovni angel začuti poslovno priložnost oziroma se navduši nad podjetniškim timom in se odloči tudi za finančno sodelovanje." Po Petkovićevih besedah angelske investicije v Sloveniji znašajo nekaj deset tisoč evrov. Podjetje mora s tem denarjem definirati poslovni model, pripraviti poslovni načrt, izdelati prototip oziroma najmanjši smiseln produkt, pripraviti strategijo nastopa na trgu, izdelek poslati na trg in pridobiti prve odzive kupcev. Po dosegljivih podatkih je sam kot poslovni angel investiral v petnajst podjetij.

"Sem bolj tiho in delam ..."

Od leta 2013 Jugoslav Petković živi in dela v San Franciscu in še vedno pomaga pri vzpostavljanju mostu med podjetji iz vzhodne Evrope in Silicijevu dolino. O sebi ne želi govoriti, se je pa prijazno odzval na elektronsko sporočilo z željo po vsaj kratki izjavi. Dejal je, da se v zadnjem času ne pojavlja v medijih: "Sem bolj tiho in delam na naslednjem projektu ..." Kot je dodal, pa si vsekar želi več angelske aktivnosti v Sloveniji. Še vedno je podjetnik, investitor in mentor. Je pa v zadnjem času našel še eno ljubezen, to je kulinariko, rad kuha za prijatelje, no, pravi, vsaj eksperimentira na njih ...

Jugoslav Petković, eden slovenskih poslovnih angelov, ki se v zadnjem času ne pojavlja v medijih. »Sem bolj tiho in delam na naslednjem projektu,« je sporočil iz San Francisca.

učil – iz napak ... Kasneje je s prijatelji ustanovil podjetje mimovrste=), ki je kmalu postalo eden najuspešnejših spletnih trgovcev pri nas z zavirljivimi kazalci rasti. Na vrhuncu uspeha pa se je Petković odločil svoj delež v podjetju prodati; lastnik mimovrste=) je leta 2012 postal nizozemski holding Netretail. Petković sam pa je začel vzpostavljati slovensko start-up sceno (po njegovi definiciji so start-up podjetja tista, ki začnejo ustvarjati nove produkte v negotovih okoliščinah) in pomagati mladim podjetjem, bil je mentor več kot sto podjetnikom in postal eden od slovenskih "poslovnih angelov" ... Med njegovimi zanimivejšimi zamislimi je bila tista iz leta 2012, ko je javno razpisal svoje "open hours", to je četrtkovne termine, v katerih je bil uro in pol na voljo vsakomur, ki ga je povabil na kosilo. "Velikokrat se mi zgodi, da me kakšen podjetnik prosi, če imam čas za kavo, da bi poslušal njegovo idejo in dal feedback, pomagal rešiti kakšno težavo oziroma

nost, kaj se dogaja," je pojasnil svojo zamisel ta mladi poslovni angel, ki zdaj živi in dela v ZDA ...

Kdo so poslovni angeli

A kakšna je po Petkovićeve mnenju sploh vloga poslovnih angelov? Zaradi kratke zgodovine poslovnega angelstva v Sloveniji je to ena izmed najslabše razumljenih vlog, je pred časom zapisal v kolumni, objavljeni v časopisu Finance. A kot je poudaril, je poslovni angel nekdo, ki bi ga vsak podjetnik moral imeti ob strani. "Poslovni angel je v prvi vrsti mentor. Če je dober, ne soli pameti, podjetniku ne daje rib, ampak ga nauči, kako jih loviti. S težkimi vprašanji mu pomaga podjetniku razumeti svoj posel. Z razlago svojih izkušenj, predvsem na podlagi svojih lastnih napak, na podjetnika prenaša znanje in zmanjšuje število napačnih odločitev," pravi Petković. Poslovni angel mora po njegovem biti tudi sam izkušen podjetnik, je uspešen in ima visoko stonjo čustvene inteligence.

Paket NLB Poslovni Start za samo 1 EUR/mesec.

Ob prvih korakih po odprtju **svojega d.o.o. ali s.p.** potrebujete prave rešitve, da vam olajšajo vstop v podjetniški svet. Za vas imamo paket Poslovni Start, ki združuje osnovne bančne storitve za vsakodnevno poslovanje. Obiščite nas v kateri koli NLB Poslovalnici, spoznajte prednosti paketa in plačujte **samo 1 evro na mesec***.

*Ponudba velja za novoustanovljena podjetja, podjetnike in zasebnike iz segmenta malih podjetij (mikro in majhne družbe), ki na trgu poslujejo manj kot eno leto. Paket je omejen na obdobje 18 mesecev od odprtja NLB Poslovnega računa.

Pospeseno naprej!

www.nlb.si/poslovni-start

01 477 20 00

NFD Holding iz prisilne poravnave v stečaj

V postopku prisilne poravnave je 25 upnikov prijavilo za 65,7 milijona evrov terjatev, med največjimi upniki sta tudi Sava in Gorenjska banka.

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Družba NFD Holding se je najprej poskušala rešiti s postopki preventivnega prestrukturiranja in poenostavljene prisilne poravnave ter nazadnje še s postopkom redne prisilne poravnave, vendar je Okrožno sodišče v Ljubljani 6. januarja letos »prisilko« ustavilo in začelo stečajni postopek. Kot je ob tem pojasnila upraviteljica prisilne poravnave (in zdaj tudi stečajna upraviteljica) Irena Lesjak, je NFD Holding ob začetku postopka prisilne poravnave predložil

osnovni načrt finančnega prestrukturiranja, v katerem je upnikom navadnih terjatev kot alternativno rešitev predlagal, da bi svoje terjatve prenesli na NFD Holding kot stvarni vložek na podlagi povečanja osnovnega kapitala (in za vsak evro prenesene terjatve dobili eno delnico – op. p). Skupščina NFD Holding v treh mesecih po začetku postopka prisilne poravnave ni sprejela sklepa o spremembi osnovnega kapitala, prav tako ni predložil sodišču v roku (do 23. decembra) poročila o izpolnitvi dodatnih pogojev za

Foto: Gorazd Kavčič

Vzpon in padec družbe NFD Holding je zaznamoval Stane Valant, ki ima po stanju na dan 30. oktober 2014 v družbi 4,21-odstotni delež. Nadzorni svet ga je iz poslovnih razlogov aprila 2012 odpoklical z mesta predsednika uprave.

uspešno finančno prestrukturiranje (pogodbe o reprogramiranju posojil z vsemi finančnimi upniki), ves čas »prisilke« z izjemo novembra lani pa je tudi posloval

negativno. Vse to so bili zadostni razlogi, da je sodišče 6. januarja letos ustavilo prisilno poravnavo in začelo stečajni postopek, v katerem imajo zdaj upniki tri mesece

časa za prijavo terjatev (do 7. aprila), pri tem pa terjatev ni treba ponovno prijavljati upnikom, ki so to storili že v postopku prisilne poravnave. V času »prisilke« je 25 upnikov prijavilo za 65,7 milijona evrov terjatev, od tega je bilo nekaj manj kot 54 milijonov evrov terjatev ločitenih upnikov in 10,2 milijona evrov terjatev navadnih

ob začetku postopka prisilne poravnave, je družba zašla v težave ob začetku gospodarske in finančne krize, kasneje pa se je stanje samo še poslabševalo. Občutno so se ji zmanjšali prihodki od prodaje naložb in od dividend, znižala se je vrednost kapitalskih naložb, povečali so se odhodki za obresti od najetih posojil, zmanjšale so se

Po podatkih iz delniške knjige je po stanju na dan 30. oktober 2014 največja lastnica NFD Holdinga družba Sava s 24,65 odstotka delnic, med desetimi največjimi lastniki pa je tudi Gorenjska banka s 3,41-odstotnim deležem.

upnikov. Med največjimi upniki sta tudi Sava, ki ji je sodišče priznalo 19,9 milijona evrov terjatev, in Gorenjska banka z 11,4 milijona evrov priznanih terjatev.

Kot je razvidno iz osnovnega načrta za finančno prestrukturiranje, ki ga je NFD Holding predložil sodišču že

možnosti za prodajo strateških naložb ... Družba je postala preveč zadolžena, kapitalsko neustrezna in s tem dolgoročno plačilno nesposobna. Poslovala je z izgubo, ob koncu predlanskega leta jo je imela 15,7 milijona evrov in lani v prvem četrtletju 6,8 milijona evrov.

NFD Holding je ob koncu lanskega oktobra imel za skoraj 66 milijonov kratkoročnih obveznosti in za nekaj več kot 47 milijonov evrov premoženja, od tega je večino premoženja (34,9 milijona) predstavljal 66-odstotni delež v družbi Hoteli Bernardin Portorož. Sredi lanskega novembra so Hoteli Bernardin hotelski kompleks Resort Metropol (Grand Hotel Metropol, Hotel Roža, Hotel Barbara in Hotel Lucija) prodali družbi Hoteli Cavtat.

Čokl išče nove investitorje

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Projekt smučišča 2864 kljub številnim zapletom še ostaja aktualen. Kot je pojasnil Boštjan Čokl iz podjetja 2864, že več kot tri leta poskuša rešiti številne zaplete, a graditi bodo začeli takoj, ko bo finančna konstrukcija zaprta, saj razpolagajo z vso potrebno dokumentacijo. »Ker je država spremenila zakonodajo v zvezi z zakonom o sofinanciranju in spodbudi za tuje investitorje, po kateri smo delali tri leta, je sedaj treba zagotoviti manjkajoča sredstva. Sedaj se s še enim investitorjem dogovarjamo za vstop v projekt in zapolnitev finančne vrzeli, ki je nastala kot posledica

prej omenjenega zapleta,« je pojasnil Čokl in dodal, da do zaprtja finančne konstrukcije in začetka gradnje ne morejo posredovati nobenih dodatnih informacij.

Po naših neuradnih informacijah so pogovori z interesi za vstop v projekt že potekali. Šlo naj bi za ruske partnerje, vendar pa ni znano, pod kakšnimi pogoji in s kolikšnimi sredstvi bi, če sploh, vstopili v projekt.

Znova pa so se pojavili tudi nekateri pomisleki o smiselnosti gradnje smučišča na takšni nadmorski višini, predvsem zaradi vse višjih temperatur in napovedi klimatologov, da smučišča pod 1500 metri nadmorske višine niso smiselna.

Velika naložba je še pod vprašajem

◀ 1. stran

»Potrebovali smo prostor za novo linijo, a je na Trati širitev nemogoča. Na eni strani je vas, na drugi železnica, bližnja zemljišča pa so ali nezazidljiva ali pa pregrešno draga. S selitvijo dela proizvodnje v Ajdovščino se je sprostila proizvodna hala, v kateri bomo izdelovali vakuumske panele oz. izolacijo, ki je vakumirana v folijo. Gre za tehnološko zanimiv izdelek, ki ga v Evropi še ni. Osnova so mineralna vlakna, pri čemer je en centimeter izolacije enak desetim centimetrom klasične izolacije, uporablja pa se za hladilnike, hladilne tovarnjake ... Tovrstno proizvodnjo v Evropi postavljamo kot prvi, gre pa za pilotno linijo in če se izkaže za dobro, bomo na Trati postavili še kakšno,« načrtuje direktor.

Več milijonov za razvoj

Veliko si obetajo tudi od izdelkov iz nove linije Urbanscape, ki vključuje sistem zelenih streh ter rešitve na področju urejanja krajine in vrtičkarstva, zanje pa so decembra prejeli nagrado za okoljski izdelek leta. »Gre za na poseben način

Tomaž Lanišek, direktor podjetja Knauf Insulation Škofja Loka / Foto: Tina Dokl

obdelana mineralna vlakna, ki imajo izredno sposobnost zadrževanja vode. Z njihovo pomočjo bi skoraj lahko ozelenjeval puščave. Prvi odzivi trga kažejo na velike tržne potencialne,« ugotavlja Lanišek in poudarja, da so v razvoj novih izdelkov v zadnjih letih vložili več milijonov evrov, saj ima Knauf Insulation celotni razvoj za izdelke iz kamene volne prav v Škofji Loki. »Z nenehnim razvojem novih izdelkov obenem ohranjamo delovna mesta – ta čas jih je okoli 430 – kljub

posodobitvam proizvodnje in avtomatizaciji delovnih procesov.«

Škofjeloški Knauf Insulation sicer letno ustvari več kot sto milijonov evrov prometa. Končnih rezultatov poslovanja za lansko leto še nimajo, so pa po besedah Laniška poslovali stabilno in zabeležili majhno rast. »Kapacitete imamo zapolnjene 99-odstotno, za širitev na bližnja zemljišča pa lastnikov ne bomo prepričali, saj je kvadratni meter komunalno opremljenega

industrijskega zemljišča pri nas vsaj desetkrat dražji kot v Nemčiji, zato izdelke z manj dodane vrednosti selimo v sestrške tovarne v Evropi, tukaj pa ohranjamo proizvodnjo izdelkov z več dodane vrednosti. Na ta način lahko upravičujemo naš obstoj v Škofji Loki.«

Knauf Insulation je sicer v osnovni vezan na gradbeništvo (ta jim zagotavlja okoli 15 odstotkov prodaje), ki pa je že več let v hudi krizi. Prav zato je, tako Lanišek, ključno, da je dovršen del programa, proizvedenega v Škofji Loki, namenjenega industrijskim kupcem, ki pa so samo delno vezani na gradbeno industrijo. Boji se, da bo letos spet prišlo do zastoja v gradbeništvu, saj vlada zamuja s pripravo programa za črpanje kohezijskih sredstev iz nove finančne perspektive, predvsem za sanacijo javnih objektov. Precej težav se še vedno pojavlja tudi pri energetskih sanacijah večstanovanjskih stavb, kjer je za pridobitev kredita potrebno pridobiti soglasja vseh lastnikov. »Zato je pomembno, da se oziramo tudi za drugimi projekti, ki lahko omogočajo rast, kot je tudi že omenjeni Urbanscape,« je še dodal Lanišek.

O smučišču 2864 je še precej neznan, na obstoj Koble pa spominjajo le še table.

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLIED

Pod Marijinim varstvom

Takšen naslov nosi zbornik o župniji Velesovo, ki je nastala pred več kot 850 leti. V njem avtor Silvo Sirc na 350 straneh opisuje zgodovino in življenje v župniji od ustanovitve leta 1163 do danes.

ANA ŠUBIC

V Velesovem so predlani praznovali 850-letnico župnije, ob načrtovanju dogodkov v počastitev častitljivega jubileja pa se je porodila tudi ideja o zborniku, v katerem bi zajeli zgodovino in življenje v tej župniji od ustanovitve leta 1163 do danes. Zahtevno nalogo je sprejel domačin Silvo Sirc iz Adergasa, ki že od malih nog zbira podatke o domačem kraju. »Svoje gradivo sem združil s prevodi ohranjenih listin, teh je kar šeststo, raziskavami in zapisanimi mislimi o župniji Velesovo. Prispevali so jih tako strokovnjaki s tega področja kot laiki, ki jih zanima zgodovina naše župnije, samostana, božje poti in nazadnje štirih vasi – Adergasa, Praprotnice, Trate in Velesovega, ki so povezane v župnijsko skupnost že 850 let,« je pojasnil avtor. A zbiranje in urejanje gradiva ter preverjanje podatkov terjajo svoj čas, prav tako tudi oblikovanje zbornika, ki se ga je lotila Sircova hči Veronika, zato je zbornik Pod Marijinim varstvom luč sveta ugledal leto in pol po praznovanju visokega jubileja župnije, javno pa so ga predstavili sinoči v dvorani KUD-a Pod lipo v Adergasu.

Ponosni na bogato zgodovino

»Knjiga naj s svojo vsebino, besedilom in fotografijami osvešča nas in naše zanamce, naj bomo ponosni na bogato zgodovino, naše prednike in lepoto našega

kraja,« je poudaril Sirc. Pretežen del vsebin se nanaša na cerkev sv. Marjete na Trati in velesovski samostan s cerkvijo Marijinega oznanjenja, ki velja za biser baročne arhitekture in hrani tudi najstarejši Marijin kip na Slovenskem iz 13. stoletja, zaradi milostne podobe Marije z Jezusom pa je kmalu po ustanovitvi zaslovel kot božja pot. »Samostan je imel veliko veljavo, saj je vrisan v najstarejše zemljepisne karte,« ugotavlja Sirc.

O velesovski župniji je sicer doslej že izšlo pet knjižnic, prvo z naslovom Velesovo – božja pot na Kranjskem je leta 1872 izdal tedanji župnik Jure Varl, a so bile bistveno manj obširne od najnovejšega zbornika, ki obsega 350 strani in več kot 500 fotografij. Sirc se je pri raziskovanju oprl tudi na diplomatske naloge na temo velesovskega samostana, v posebno pomoč pa mu je bilo diplomsko delo zgodovinarja Jureta Volčjaka, sicer vodje sektorja za varstvo najstarejšega arhivskega gradiva ARS Ljubljana, ki se je lotil temeljite raziskave ohranjenih listin, vrnjenih iz dunajskega arhiva.

Najstarejša ohranjena listina ima letnico 1163, ko je pravice župnijske cerkve dobila današnja podružnična cerkev sv. Marjete na Trati pri Velesovem. »Cerkev sv. Marjete, ki jo je dal na svoji zemlji zgraditi ministerial Gerloh Velesovski, je bila dotlej podrejena župniji v Cerkljah. Oglejski patriarh Ulrik II. jo je z omenjeno listino na lastnikovo prošnjo izločil iz cerkljanske župnije ter ji

podelil župnijske pravice, krsne in pogrebne pravice. Določil ji je tudi obseg na ozemlju petdesetih kmetij z desetnami, ki jih je imel Gerloh Velesovski kot oglejski fevd,« pripoveduje Sirc. Prošnji za ustanovitev župnije je verjetno botrovala smrt brata Gerloha Velesovskega, ki je bil umorjen v Istri in so ga želeli pokopati ob domači cerkvi.

A župnija pri sv. Marjeti je obstajala le 75 let, leta 1238 so jo namreč priključili k novoustanovljenemu samostanu dominikank. Prve redovnice so z Dunaja v Velesovo prišle že kmalu po ustanovitvi samostana. O življenju v tistem času lepo priča tudi urbar samostana iz leta 1458, iz katerega je lepo razvidno, kaj so pridelovali in kakšne so bile dajatve podložnikov. »Znano je tudi, da pod samostanom ni bilo kmečkih uporov, razen enkrat, saj so bile dajatve samostanu in tlaka očitno še v mejah sprejemljivega. Posvetni gospodje so bili manj naklonjeni svojim podložnikom v primerjavi s cerkveno gospodo. Nune so imele tudi poseben sklad, da so skrbele za revne in so pod cerkvijo delile kruh,« je pojasnil Sirc.

Turki požgali samostan

Samostan so dvakrat razdejali Turki, leta 1471 pa tudi požgali, porušili pa so še grad Kamen nad samostanom. Samostansko poslopje je bilo vse do prve polovice 18. stoletja leseno, zaradi propadanja in visokih stroškov pa so se redovnice odločile za postavitve zidanega poslopja. Graditi

Silvo Sirc že od malih nog zbira podatke o domačem kraju. / Foto: Matic Zorman

so ga začeli leta 1732, hkrati z novim samostanom pa je po načrtih Gregorja Mačka in italijanskega arhitekta Candida Zullianija rasla tudi nova cerkev Marijinega oznanjenja, ki so jo posvetili leta 1771. A že 1782 je avstro-ogrski cesar Jožef II z dekretom razpustil številne samostane, od tega pet na Kranjskem, med njimi je bil po dobre pol tisočletja delovanja tudi velesovski samostan. Nune so kasneje odšle v Goričane, v velesovski samostan pa so prignali 500 francoskih ujetnikov. Velesovski samostan in z njim župnija sta prestala še nekaj drugih preizkušenj, navedla avtor: nevšečnosti ob širjenju luteranstva, leta 1599 je samostansko življenje prizadela kuga, selitev sedeža župnije s Trate v Adergas je leta 1880 povzročila nesoglasja

med farani, cerkev sv. Marjete je leta 1756 uničil požar, leta 1895 pa še potres, tako da maševanje v njej ni bilo več mogoče

Gostijo na tisoče mladih

Sirc v knjigi omenja tudi župnike, ki so pustili pečat v župniji, kaplane, novomašnike. »Med slednjimi je bil tudi Janez Čebulj (1832–1898) iz Adergasa, ki je bil velik poliglot, znal je kar osemnajst jezikov,« pristavi avtor. Naštel je tudi prednice samostana od leta 1239 dalje, cerkovnike, organiste, pevce, pritrkovalce

Dotaknil se je šole v prostorih samostana med 1871 in 1967, pomembnih obletnic in težkih preizkušenj, kot sta bili svetovni vojni, ki sta terjali več kot 60 življenj, 25 faranov pa se je izselilo. »Posvetil sem

se tudi pomembnim dogodkom, kot je bil leta 1937, ko je v kraju zasvetila luč, in izvoru krajevnih imen, za katere obstaja več razlag. Samo za Adergas jih je denimo šest,« je pojasnil.

Izdajo zbornika, ki je izšel v tisoč izvodih, sta podprli Občina Cerklje in Župnija Velesovo. »S tem zbornikom smo bogatejši za zelo pomembno in hkrati zgodovinsko umetniško delo na področju poznavanja naše župnije, njene zgodovine ter duhovne in kulturne dediščine,« je prepričan župnik Slavko Kalan, ki župnijo vodi dobra štiri leta. Z okoli 800 prebivalci spadajo med manjše župnije. Še posebej so znani po dejavnostih za mladino, ki jih izvajajo v prostorih samostana, letno pa gostijo več tisoč mladih iz vse Slovenije.

Od petka do petka

Zdravnik zanikal evtanazijo, proti prodaji državnih podjetij, varčevanje v šolstvu ... **Stran 18**

Aktualno

Bolniki si želijo predvsem živeti, pravi zdravnica Mateja Lopuh ob razpravah o evtanaziji. **Stran 20**

Pogovor

Vesna Slapar, dobitnica Severjeve nagrade: »Ko igram iz srca, ne iz glave ...« **Stran 21**

Od petka do petka

Zdravnik zanikal evtanazijo

Medtem ko se vlada na vse kripnje trudi privarčevati čim več sredstev, ji novi predsednik SD Dejan Židan predlaga razmislek o začetni privatizaciji. Osumljeni zdravnik zanikal evtanazijo.

SIMON ŠUBIC

Varčevanje na račun učencev

V sredo so se ministrice in ministri sestali na delovnem posvetu vlade o prioritetah na posameznih področjih v letošnjem letu in sklenili, da do prihodnje srede vsak pripravi predlog najbolj pomembnih prednostnih nalog, kar bo osnova za oblikovanje skupnega prednostnega seznama vlade. Pri tem je vlada določila kriterije, po katerih morajo ministri do prihodnjega posveta oblikovati svoje prioritete za letos in prihodnja leta. Prihodnji teden bo torej tudi že bolj jasno, kako se bodo po ministrstvih lotili varčevanja, saj bo vlada prihodnji četrtek tudi že obravnavala osnutek rebalansa proračuna za 2015. Ministrica za izobraževanje Stanka Setnikar Cankar je o nepriljubljenem varčevanju v njenem resorju, ki je doživelo že mnoge ostre kritike, spregovorila že v torek. Kot je dejala, so 1. januarja že začeli izvajati ukrepe, s katerimi nameravajo privarčevati deset milijonov evrov, kar pa ne bo dovolj, saj bodo morali na zahtevo finančnega ministrstva poiskati dodatne prihranke v višini nekaj deset milijonov. Že

omenjenih deset milijonov evrov bodo po besedah ministrice med drugim privarčevali z znižanjem stroškov splošne in poklicne mature, zaključnega izpita, nacionalnega preverjanja znanja ter poklicnega in maturitetnega tečaja. Srednjim šolam znižujejo sredstva, ki jim jih namenjuje na posameznega dijaka, omejujejo tudi število vpisnih mest, ki jih financira ministrstvo na zasebnih glasbenih šolah. Znižujejo še plačilo za izvajanje interesnih dejavnosti v osnovnih šolah, subvencioniranje šole v naravi bo namenjeno le še za učence s težjim socialnim statusom, učiteljem pa ukinjajo tudi plačilo učne pomoči učencem s t. i. odločbami.

Proti razprodaji državnih podjetij

Dejan Židan, ki je vladni stranki SD predsedoval že vse od odstopa Igorja Lukšiča maja lani, je v soboto na kongresu SD v Celju tudi uradno postal predsednik stranke. Že na kongresu so mnogi člani stranke pozvali k ustavitvi privatizacije, tudi Židan pa je po izvolitvi dejal, da v SD ne pristajajo več na razpravo o razprodaji državnega premoženja, pristajajo pa na razpravo

o strategiji upravljanja premoženja. Svoje besede je kmalu udeležil z napovedjo, da bo koalicijskim partnerjem predlagal ponoven razmislek in nove razgovore z evropskimi partnerji o privatizaciji 15 podjetij s prvega seznama vlade. A premier Miro Cerar je ta teden ponovil, da moramo pri privatizaciji teh podjetij spoštovati zavezo Evropski uniji. Prvak koalicijske DeSUS Karl Erjavec pravi, da je Židanov predlog neresen, če bi ga upoštevati, pa bi Slovenija postala neverodostojna v očeh evropskih partnerjev. Po njegovem mnenju je ta predlog treba gledati predvsem v luči notranjepolitične potrebe SD. Kakorkoli že, predstavniki skupine društev in gibanj Državljeni proti razprodaji pod vodstvom ekonomista Jožeta Mencingerja so v sredo predsedniku državnega zbora Milanu Brglezu in vladi predali peticijo proti načrtani privatizaciji. Kot so poudarili, bodo v primeru nadaljnje prodaje državnih podjetij razmislili tudi o možnosti protesta in referendumu. Njihovo peticijo je sicer podpisalo 11 tisoč ljudi. Po Mencingerjevih besedah niso proti privatizaciji, ampak proti razprodaji državnih podjetij.

»Državna podjetja se prodajajo drugim državnim podjetjem, kar nima nič opraviti s privatizacijo,« je dejal.

Osumljeni zdravnik zavrača očitke

Domnevni primer evtanazije na intenzivnem oddelku nevrološke klinike konec lanskega leta, zaradi katerega so v Kliničnem centru v Ljubljani opravili tudi notranji strokovni nadzor, objavo njegovih rezultatov pa so napovedali za včeraj, je v zdravniških krogih in splošni javnosti sprožil burno razpravo o (ne)dopustnosti evtanazije. V sredo je za Odmeve na TV Slovenija in včerajšnjo izdajo časnika Delo spregovoril tudi osumljeni zdravnik Ivan Radan in dejal, da je dogodek z iniciranjem kalija 83-letnemu umirajočemu bolniku zgolj uprizoril. S tem je želel opozoriti na zelo slabe odnose in nekomunikacijo znotraj zdravstvene tima na intenzivni terapiji. Očitke, da je bolniku injiciral smrtno mešanico kalija in morfija, je zavrnil s trditvijo, da je infuzijo kalija sicer iz provokacije res nastavljal, vendar pa je skrivoma poskrbel, da je kalij tekel mimo žile v dve podlogi, česar prisotna medicinska sestra ni videla.

Ministrica za izobraževanje Stanka Setnikar Cankar že poslušala kritike zaradi varčevanja na račun učencev.

Novi predsednik SD in kmetijski minister Dejan Židan bi obnovil razpravo o privatizaciji državnih podjetij, zoper katero so ta teden ekonomist Jože Mencinger in somišljeniki v državni zbor vložili peticijo z enajst tisoč podpisi.

Notranji strokovni nadzor v kliničnem centru zaradi domnevne evtanazije je končan, osumljeni zdravnik pa je tudi javno zavrnil vse očitke (slika je simbolična). / Foto: Tina Dokl

Slovenci v zamejstvu (438)

Sele imajo novega župana

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Sele/Zell Pfarre so najbolj slovenska občina na Koroškem, kjer je dvojezičnost samoumevna. Selani so že 42 let pobrateni z občino Škofja Loka. Slovenska društva so najbolj številna in najbolj dejavna v občini. Takšno realnost je vsa leta sprejemala tudi vodstvo občine. Kar 25 let in devet mesecev jo je vodil socialist po političnem prepričanju Engelbert ali po domače Berti Wassner. »Sedaj je čas, da oddam mesto župana v mlajše roke,« je povedal ob slovesu. Ponosen je na opravljeno delo, saj so Sele urejena občina z novo šolo, vrtcem in urejenim otroškim varstvom, telovadnico in športnim igriščem, z novimi gasilskimi domovi in tehnično opremljenimi gasilci. Sele so vključene tudi v koroške in čezmejne naravovarstvene projekte. Sedaj namerava dolgoletni župan

Engelbert Wassner, dolgoletni župan Sele, odhaja v pokoj.

resnično uživati v pokoju. Občinski svet je decembra že izvolil novega župana. To dolžnost je sprejel koroški Slovenec, učitelj po poklicu, dose-danji prvi podžupan Heribert Kulmesch, član večinske socialistične frakcije v občinskem svetu. Novi župan je bil rojen leta 1962 v Podjunu. Njegov brat je na Koroškem znani novinar slovenskih Novic iz Celovca Janko Kulmesch.

Heribert Kulmesch, dosedanji podžupan, je novi selski župan.

Drugi podžupan ostaja Nanti Olip, izvoljen na slovenski Enotni listi. V selskem občinskem svetu ima največ svetnikov socialistična stranka, druga pa je Enotna lista. Koroška je pred lokalnimi volitvami, ki so razpisane za nedeljo, 1. marca. Koliko Slovencev bo kandidiralo na županskih volitvah, še ni dokončno znano. Zanesljivo pa se bo za novi mandat župana

Milan Wutte, novi predsednik Zveze koroških partizanov / Foto: Tina Dokl

v Železni Kapli/Eisenkap-pel potegoval sedanji župan Franc Jožef Smrtnik.

Zveza koroških partizanov ima novo vodstvo. Dosedanjo

predsednico Katjo Šturm Schnabl je nasledil Milan Wutte iz Vesel/Vesielach pri Šentprimozu/St. Primus v Podjunu. Novi predsednik je sin znanega koroškega partizana Janeza Wutteja - Luca. Zveza koroških partizanov skrbi za 54 partizanskih grobišč v deželi, med katerimi so nekatera potrebna obnove. Za partizanska grobišča na Koroškem naj bi veljala zaščita, določena za zavezniška grobišča v Evropi. Letos, ko bo minilo 70 let od konca druge svetovne vojne, se bodo spomnili tudi nekaterih tragičnih dogodkov, ki so se zgodili še po uradnem koncu vojne.

Danes, 16. januarja, od pol devetih naprej bo dan odprtih vrat na Višji šoli za gospodarske poklice v Šenpetru/St. Peter v Rožu, ki je vsestransko priznana dvojezična strokovna šola na Koroškem. Obiskujejo jo tudi dijakinje in dijaki z Gorenjske.

Jaz (ni)sem Charlie!

Evropa se je na pokol v Parizu odzvala z neverjetno enotnostjo, obsojajo ga tako rekoč vsi. Le malokdo si upa sredi te solidarne enotnosti nastopiti z (malo) drugačnim pogledom, zavzeti kritično distanco ...

MIHA NAGLIČ

Ne se hecat!

Minule dni smo tako rekoč vsi pohiteli z izjavo: »Je suis Charlie – jaz sem Charlie.« Sarajevski novinar in publicist Amir Misirić pa si je drznil v svojem blogu zatrditi malo drugače: »Nisem Charlie Hebdo. Jaz sem Amir. In musliman. In novinar. In ti dve moji identiteti mi ne dovoljuje, da molčim.« In nadaljuje: »Nekateri bi radi okarakterizirali zločin v Parizu z enostavno formulo M uslimani pobili novinarje. Če pustimo ob strani, da taka formula ne drži zaradi preprostega dejstva, da je ne podpira gromozanska večina muslimanov po vsem svetu. Kot nekdo, ki je izbral, da se petkrat na dan z glavo dotakne tal v znak ponižnosti pred Stvarnikom, kot nekdo, ki petkrat na dan zatrjuje, da ni Boga, razen Alaha, in da je Mohamed njegov prerok, ne morem sprejeti, da se nekdo v mojem imenu dvigne v bran mojega Boga, ki je po defaultu vse-mogočen.« Da ni Charlie, je v svoji kolumni v New York Timesu zapisal tudi (konservativni) ameriški politični komentator in novinar David Brooks. »Prvo, kar je treba povedati, je, da ne glede na to, kakšen status

ste zapisali na Facebooku v povezavi z napadi, večina od nas pač ne more trditi, da s mo Charlie Hebdo. Večina od nas dejansko ne uporablja take vrste žaljivega humorja, za kakršnega se je specializiral ta tednik. Morda smo sicer začeli s tem – ko si star 13 let, se zdi drzno in provokativno pomoliti sredinec predstavnikom avtoritete ter se rogati verskim prepričanjem drugih ljudi. A po nekaj časa se to zdi otročje. Večina od nas se pomakne proti bolj kompleksnim pogledom realnosti in bolj prizanesljivim pogledom do drugih. Večina od nas skuša pokazati vsaj trohico spoštovanja do ljudi drugačnih veroizpovedi. Skušamo načeti pogovore s poslušanjem, ne pa z žaljenjem.« Brooks izpostavlja dejstvo, ki je večini od nas, ki se solidariziramo s kolegi v redakciji Charlie Hebdo, manj znano – da gre pri njih resnično za zelo žaljivi humor. Žaljev tudi za evropske pojme, kaj šele za islamske! Kritično distanco do splošne evforije je na kanadski novičarski strani rabble.ca zavzela tudi Monia Mazigh, ki se je v Kanado priselila iz Tunizije. »Ne da bi iskala kakršen koli razlog ali izgovor za uporabo nasilja proti novinarjem – ki ni opravičljivo pod kakršnimi koli okoliščinami – ne smemo pozabiti, da Francija

bije vojne v mnogo islamskih državah – Iraku, Afganistanu, Maliju ... Tudi če človeški davek teh vojn francoskim množicam ni vedno jasen, saj mediji na naslovnih poročajo o civilnih žrtvah, pa je znotraj lokalnega prebivalstva veliko zamer. In te zamere se zelo hitro širijo znotraj francoske muslimanske skupnosti.« Oglasil se je britanski veteranski vojni dopisnik Robert Fisk, kolumnist Independenta. »Morda bi morala vsa medijska poročila vsebovati zg odovinski kotiček, mali opomnik, da se nič – absolutno nič – ne zgodi brez preteklosti. Naslovnice zavzamejo pokoli, prelivanje krvi in policijski pregoni. Vedno kdo in ka ko – le redko pa za kaj.« Tudi Fisk opozori Francoze na njihov alžirski »zakaj«. »A ob tem je bil v zgodbi nekako povsem izpuščen pomemben kontekst, zg odovinski kotiček, ki ga mnogo Francozov, tudi Alžircev, raje ignorira: krvavo bitko celotnega ljudstva za svobodo proti brutalnemu režimu, dolgotrajno vojno 1954–1962, ki do danes ostaja temeljno jabolko spora med Arabci in Francozi.« (Vir: MMC RTV SLO) – Sredi evforije odpora proti terorizmu je dobro vedeti tudi za takšna menja; ta protesta ne zanikajo, hočejo ga le kritično osvetliti in dopolniti.

Kaj pa Pegida?

Francija se je po 7. januarju poenotila v protestu proti islamskemu terorizmu. Nemčija je bolj razdeljena. Kanclerka sicer zagotavlja, da je islam »del Nemčije«, a tudi drugačni pogledi so vse glasnejši. Najglasnejša je PEGIDA. To ime je kratica, ki pomeni Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes, domoljubni Evropejci proti islamizaciji Zahoda. Njihovo matično mesto je Dresden, kjer tudi najglasneje protestirajo. »Ne želimo poplave iskalcev azila. Ne želimo islamizacije. Želimo ohraniti svojo državo s svojimi vrednotami. Ali je to tako grozno? Smo zaradi tega nacisti? Je zločin, če si domoljub?« Podpira jih vsaj 30 odstotkov Nemcev.

Pariz spet prestolnica sveta

»Pariz je danes prestolnica sveta.« Ta stavek je izrekel francoski predsednik Francois Hollande pred začetkom zborovanja, na katerem se je v nedeljo, 11. januarja, zbralo poldrugi milijon ljudi. In imel je prav. Pariz, ki je do druge svetovne vojne (ob Londonu) res veljal za prestolnico sveta, je to za en dan spet postal.

Novinarji v policijski blokadi na bulvarju Richard Lenoir, po napadu na redakcijo Charlie Hebdo, 7. 1. 2015 / Foto: Wikipedija

Na zborovanju Pegide: »Ustavite islamizacijo Evrope!«

Pariz, v nedeljo, 11. 1. 2015. Z leve: voditelji Izraela (Netanjahu), Malija (Ibrahim Boubacar Keita), Francije (Hollande), Nemčije (Merkel), EU (Tusk) in Palestine (Abbas). / Foto: Wikipedija

Nove knjige (260)

Bilo je nekoč

MIHA NAGLIČ

»Preden gremo naprej, poglejmo nekaj tistega, kar danes o Slovanih takrat vemo. Slovani takrat so bili svobodno in korajžno ljudstvo. Sestavljalo jih je več različnih plemen, ki so med seboj govorila podoben jezik. Temelj njihovega gospodarstva v pradomovini je predstavljalo poljedelstvo. Staro besedišče slovanskih jezikov nam priča, da so Slovani že v pradomovini poznali skoraj vse vrste današnjih žit. Iz lanu so tkali platna, izdelovali obleke in še naprej uporabljali kože in krzno. Obdelavo ogromnih površin zemlje so največkrat povezali s požigalnistvom. To je zahtevalo skupen nastop večjega števila

ljudi in naravnost mogoče je, da so Slovani ta čut po skupnem nastopu ohranili vse do današnjih dni, saj so bile socialistične države 20. stoletja, s skupnim, torej družbenim, državnim lastništvom nad zemljo in gospodarstvom, v Evropi še najbolj značilne ravno za slovanski poselitveni prostor. Nek starodavni bizantinski pisatelj iz takratnih časov je napisal, da Slovani nimajo enega moža, ki bi jim vladal, temveč veliko zaved urejajo skupaj, da živijo v skromnih kočah, ki so raztresene daleč druga od druge in si jih radi medsebojno menjavajo.«

Če je res, da smo Slovenci (tudi) slovanskega izvora, potem je še posebej zanimivo prebrati gornji odlomek. Potrjuje nas v ljudskem

prepričanju, da kri ni voda, kar se ujema tudi z najnovejšimi dognanji genetike. Mislim na nagnjenost h kolektivizmu in socializmu, ki je zadnje četrto stoletje v hudi nemilosti, a ni rečeno, da je za zmeraj izgubljena. Zadnje čase so bili v ospredju individualni plenilci nekdanjega kolektivnega premoženja in avtor knjige v tej zvezi posrečeno citira kitico iz enega Stritarjevih Dunajskih sonetov: »Ko tožil sem o žalostni osodi / Dežele naše, ki jo sini plenijo, / Najboljši sini, kakor sami menijo – Mi vemo, da jih samopasnost vodi ...« Vodilo avtorja te knjige pa je bilo, da bi

zgodovino napisal kot zgodbo. Ne kot učeno razpravo z vsem znanstvenim aparatom, ampak kot »Pripoved o zgodovini ozemlja današnje Slovenije od pradavnine do svetovnih vojn« – tak je podnaslov knjige. Če vas torej zamika, da bi slovensko zgodovino, ki jo sicer poznate, prebrali še enkrat, v enem zamahu in kot lepo berljivo zgodbo, vzemite v roke knjigo Aleša Pračka. Ta Primorec, ki je diplomiral iz kmetijstva in magistriral iz varstva naravne in kulturne dediščine, se je pred leti neobremenjeno soočil še z zgodovino, jo obdelal kot ledino in pridelal to knjigo.

Aleš Praček, *Bilo je nekoč, resnično kot zdaj*, Buča, Ljubljana, 2014, 216 strani, 19 evrov, www.buca.si

Bolniki si želijo predvsem – živeti

»Evtanazija naj bi bila eu thanatos, torej dobra smrt. A v paliativni oskrbi je koncept dobre smrti povsem nekaj drugega: da neozdravljivo bolni lahko umre v okolju, kjer je varen, kjer ga ni strah, kjer je obkrožen z ljubimi ljudmi, simptomi bolezn pa so zadovoljivo lajšani,« pravi zdravnica Mateja Lopuh iz jeseniške bolnišnice ob zadnjih razpravah o evtanaziji, ki jih je sprožila smrt pacienta v Ljubljani.

URŠA PETERNEL

»Poročanje o evtanaziji je povzročilo, da se je med bolnike naselil velik strah. V nasprotju s pisanjem nekaterih medijev, kako si neozdravljivo bolni želijo umreti, imamo mi iz prakse izkušnje, da si bolniki želijo predvsem – živeti,« ob zadnjih dogodkih okrog smrti pacienta v Ljubljani pravi zdravnica Mateja Lopuh, državna koordinatorica razvoja paliativne oskrbe, sicer pa specialistka anesteziologije in reanimatologije, zaposlena v Splošni bolnišnici Jesenice, kjer vodi Center za interdisciplinarno zdravljenje bolečine in paliativno oskrbo in mobilno paliativno enoto za Gorenjsko. Lopuhova si s svojo ekipo že deset let prizadeva, da bi neozdravljivo bolni karseda kakovostno preživeli zadnje obdobje svojega življenja in da bi pri tem čim manj trpeli. Letno pomagajo približno 150 pacientom z območja Gorenjske, a v desetih letih ukvarjanja s paliativno oskrbo nismo nikoli zaznali pristne želje po evtanaziji, poudarja sogovornica. »Bolniki večkrat rečejo, imam zadoosti, nočem več trpeti, ampak v resnici nočejo trpljenja, ne pa, da se jim življenje skrajša. Tudi v vsakdanosti rečemo: imam take bolečine, da bi kar umrl ... a to so fraze, v resnici pa si tega ne želimo, želimo si, da nam olajšajo bolečine, ne pa da ti dajo možnost, da boš umrl ...« pravi Lopuhova.

Kaj je šlo narobe

Razprava o evtanaziji se je odprla na osnovi dogodka na nevrološki kliniki v Ljubljani, ko naj bi zdravnik evtanaziral težko bolnega pacienta. A v poročanju o dogodku je šlo marsikaj narobe. Lopuhova pravi, da je sicer dobro, da se je ob tem odprla razprava o evtanaziji, narobe pa je, da se je beseda evtanazija pri tem zlorabila. Po definiciji je namreč evtanazija aktivna prekinitve življenja na bolnikovo željo. »O evtanaziji lahko govorimo samo takrat, kadar se bolnik za to odloči sam, z lastno voljo in to izjavo večkrat naglas ponovi. Omejnjeni bolnik v Ljubljani pa je bil nezavesten, kar seveda

pomeni, da tega ni mogel povedati naglas ...« To je na okrogli mizi z naslovom Poslanstvo, mesto in razvoj paliativne oskrbe v Sloveniji – ali res potrebujemo evtanazijo?, ki je potekala v ponedeljek v Ljubljani, potrdil tudi prof. dr. Jože Balažic. Komisija, ki je raziskala primer, je namreč ugotovila, da niti bolnik niti svojci za to niso zaprosili; nasprotno, svojci so želeli, da se bolnika zdravi in da ne trpi, je dejal Balažic. Nadaljnji postopki bodo stvar preiskave, a kot pravi Lopuhova, je zdaj treba predvsem gledati na paciente in na njihove svoje in jih pomiriti, da so zdravniki še vedno vredni zaupanja in da niso tu za to, da bi predčasno skrajševali njihova življenja.

Odločen NE evtanaziji

Odločitev za uzakonjenje evtanazije je sicer stvar odločitve družbe, evtanazija je družbena norma, poudarja sogovornica. Po slovenski zakonodaji evtanazija ni dovoljena, usmrtitev nekoga je uboj ali umor. Je pa evtanazija dovoljena v treh evropskih državah, v Belgiji, na Nizozemskem in v Luksemburgu. A sogovornica poudarja, da je v vseh teh državah paliativna oskrba zelo slabo razvita, Nizozemci so celo vpeljali evtanazijo, še preden so uvedli paliativno oskrbo. »Paliativna oskrba ni alternativa evtanaziji, to sta dva popolnoma različna pojma s povsem drugačnim končnim ciljem. Paliativa pomeni učenje o življenju v zadnjih dneh, pa ne samo v zadnjih dneh, saj jo uvajamo že zelo zgodaj v poteku bolezni prav z namenom, da bi ljudi naučili živeti s težko boleznijo in jim pokazali, da je življenje kljub temu veliko vredno,« poudarja sogovornica. »V medijih je bilo prikazano, da se ljudje odločajo za evtanazijo zaradi neznoznega trpljenja. A pri današnjih dosežkih medicine, pri današnjem poznavanju človekove duševnosti, ocenjevanju duhovnih potreb in socialnih stisk, je težko govoriti, da bi bili ljudje izpostavljeni neznoznemu trpljenju. Torej razlog ne zdrži posledice. Jaz osebno ne bi rada

Mateja Lopuh, dr. med., specialistka anesteziologije in reanimatologije, zaposlena v Splošni bolnišnici Jesenice, kjer vodi Center za interdisciplinarno zdravljenje bolečine in paliativno oskrbo in mobilno paliativno enoto za Gorenjsko. Je tudi državna koordinatorica razvoja paliativne oskrbe. / Foto: Gorazd Kavčič

živela v državi, ki ima uzakonjeno evtanazijo. «Ta pravica se namreč lahko hitro spreverže v dolžnost smrti, ko nekdo ne more več odločati sam o sebi ...

Opustitev zdravljenja

Poleg samega izraza evtanazija je bilo zaslediti tudi pojem pasivna evtanazija. »Tudi to je preživet izraz, v strokovnih krogih se nikjer več ne uporablja. Mi govorimo o tako imenovani opustitvi zdravljenja, kjer ne gre za evtanazijo. Opustitev zdravljenja pomeni opustitev tistih ukrepov in posegov, ki bolniku v danem trenutku ne prinašajo več nobe-

odločitev in ni namenjena nevarčevanju v zdravstvu in ne skrajševanju življenja.

Rešitev: dobra paliativna oskrba

»Pri dobro urejeni paliativni oskrbi je želja po predčasnem končanju življenja zelo malo. V državah, kjer je evtanazija oblika reševanja trpljenja ob koncu življenja, je paliativna oskrba slabo razvita, bolniki so s simptomi svoje bolezni prepuščeni sami sebi, misel na umiranje v domačem okolju jim je v breme,« ugotavlja sogovornica. V Sloveniji imamo dobro razvit koncept paliativne oskrbe; ta čas deluje šestnajst

bolnišnici je zato lahko omejeno res samo na obvladovanje najtežjih simptomov. Bolniki, ki imajo možnost in si želijo umreti doma, tako po nepotrebnem ne ostajajo v bolnišnici. »V tem obdobju sprotno rešujemo vse težave, ki jih ima bolnik in ki niso nujno povezane z osnovno boleznijo. Nobena oblika zdravljenja, ki jo bolnik potrebuje in za katero je njegovo telo sposobno, bolniku ni odtegnjena. Zavedamo pa se, da osnovne bolezni ni moč ozdraviti in da se bo smrt zgodila prej, kot bi si bolnik tega želel. Za zdravljenje, ki jih uporabljamo, je danes v literaturi zadosti dokazov, da nimajo dvojne učinka. Izdelane so jasne odmerne tabele, ki zagotavljajo varno dajanje zdravil, ne da bi bolnika, svojce ali medicinsko osebje skrbelo, da bi z njimi lahko povzročili smrt,« poudarja sogovornica. »In ko ti ostane še bolj malo medicinskega orodja za ozdravitev bolezni, se moraš zaneseti na povsem druge stvari, kot so obvladovanje najbolj motečih simptomov, čutenje bolnika in njegovih svojcev, hitro prepoznavanje čustvenih stisk, v katere so ujeti, motivacija za življenje, za vsak dan, za vsak dih, ki bolniku pripada. In glej, izkaže se, da so to celo močnejša orodja, kot jih imamo sicer na voljo v obliki modernih tehnologij in zdravil ...«

»Bolnikov ne sme biti strah, da je bolezen vedno povezana z neskončnim trpljenjem, saj to ni res. In še nekaj: zdravniki smo še vedno vredni zaupanja, kljub dogodku, ki se je zgodil v Ljubljani.«

ne koristi. Na primer: onkološki bolnik prejema kemoterapijo prvega reda, drugega reda, tretjega reda, biološka zdravlila, bolezen pa kljub temu napreduje. Pri tem bolniku bi vztrajanje s specifičnim zdravljenjem povzročilo samo še škodo; bolezen napreduje, on pa dobiva zdravlila s hudim toksičnim učinkom,« razlaga Lopuhova in poudarja, da je opustitev zdravljenja vselej strokovna

paliativnih timov v bolnišnicah in drugih ustanovah in en mobilni tim, to je v jeseniški bolnišnici. Pomemben cilj paliativne oskrbe je, da se prepreči trpljenje v poteku bolezni in v obdobju umiranja. Težišče oskrbe se usmerja na domače okolje, kjer stanovalci oskrbe osebni zdravnik in medicinska sestra, vključeni pa so tudi svojci, ki pri tem dobijo vso potrebno podporo. Bivanje bolnika v

V nasprotju s pisanjem nekaterih medijev, kako si neozdravljivo bolni želijo umreti, imamo mi iz prakse izkušnje, da si bolniki želijo predvsem – živeti ...

Pogovor

Ko igram iz srca, ne iz glave

Vesna Slapar

Vesna Slapar je prejela Severjevo nagrado za igralske dosežke v zadnjih letih, predvsem za vlogo trinajstletne deklice s posebnimi potrebami v uprizoritvi Pri Hlevarjevih, ki so jo v Prešernovem gledališču premierno predstavili v oktobru. Vesnina Beppi je čisti igralski presežek, a ne zgolj to. Pustiti igralsko sled v tako ... kaj šokantni – brutalni predstavi z a to je potrebno še kaj več.

IGOR KAVČIČ

Kot aktualna Severjeva nagrajenka ste ob nekaj odličnih vlogah, ki ste jih v Prešernovem gledališču nanizali v preteklih letih, v tej sezoni svojo igralsko kvaliteto potrdili z likom Beppi v uprizoritvi Pri Hlevarjevih

»Mislim, da je nagrada prišla pravi čas. Lahko rečem, da v zadnjih letih v gledališču delamo zelo dobro in ob tem sem tudi sama dobila nekaj lepih igralskih priložnosti. Vloga Beppi je zagotovo ena takih. Nagrade sem še posebno vesela, ker vem, da v enem letu v Sloveniji nastane ogromno dobrih predstav z izstopajočimi igralskimi dosežki, ki pa pogosto ostanejo tudi neopaženi. Kdaj predstava lahko ni nič posebnega niti ni odmevna, sam pa kot igralec narediš pomemben napredek, a tega nihče ne ve. Tudi zato so take nagrade zelo pomembne.«

Kako ste vstopali v svet trinajstletne mentalno in fizično prizadete deklice, ki je hkrati tudi osrednji lik predstave?

»V taki predstavi ti je hkrati dodelitvijo vloge podano tudi vedenje, da se močno računa nate. Vesela sem, da pod težo tega nisem zapadla v kakršnokoli paniko, kajti starejši, kot si, večjo odgovornost nosiš s seboj do vlog, ki so ti dodeljene. Veš, da velikih priložnosti ni več na vsakem koraku, zato je pritisk večji. Da sem uspešna brez večjih težav pristopiti k študiju lika, gre velika zasluga režiserju Eduardu Milerju, ki je pri delu izjemno umirjen, nežen in razumevajoč. Principa, kako se spopasti s tako vlogo, sta najmanj dva. Eden, ki mi nikoli ni bil blizu, je, da lik spoznaš od zunaj navznoter in analitično razmišljaš, kako bi z različnimi znaki počel to, kar vloga od tebe zahteva. Meni se mora vloga preprosto zgoditi. Če zaupam besedilu, ekipi, režiserju, igralcem, potem padem vanjo brez kakršnihkoli zavor. Takrat delam iz srca, ne iz glave. Moje izhodišče je svet, v kakršnem živi lik, ki ga igram, in ne zgolj mehanska odločitev, kako bom kakšno stvar na odru naredila.«

Ste ob branju besedila razmišljali tudi o tem, kar se dogaja v družini Hlevarjevih?

»Za štirimi stenami zagotovo obstajajo tudi tako grozljive stvari. Ne le na vasi,

ampak tudi v urbanem okolju sredi blokovskega naselja se dogajajo primeri take fizične in psihične pohabljenosti, boleznega maltretiranja ljudi, tudi zlorab, kot se to zgodi v dramih, pa okolica tega ne vidi, ker so vrata v ta svet trdno zaprta. Večinoma živimo normalno malomeščansko življenje in si najbrž težko predstavljamo, v kakšni grozi in bedi živijo otroci, pa ta ni povezana z denarjem in socialnim statusom, ampak s starši, ki znajo na različne načine zatreti svoje otroke in njihova čustva. Ljudi nas v življenju že od nekdanj ženejo iste strasti, le da so te v različnih obdobjih in prostorih umeščene v različne kontekste z drugačnimi življenjskimi vrednotami. Želje po dotikih, biti ljubljen, nekomu potreben, želje po veljavi so vselej enake.«

V predstavi ste uporabljali specifičen gorenjski dialekt z vasi, poleg tega imate vse skozi v ustih nekaj, kar vaš govor dela manj razločen, tudi vaš gib je okornejši. Kaj je za igralca zahtevnejše, do potankosti naštudirati lik ali uporabljati vse te tehnične podrobnosti, nerodna očala, vložek v ustih?

»Ogromno smo se ukvarjali s tem, do kakšne mere je to deklica prizadeta, je zgolj zateto od staršev brez kakršnihkoli telesnih hib? Avtor v besedilu predpisuje zgolj, da zelo slabo vidi in je brez očal z debelimi stekli skoraj slepa. Če smo sprva mislili, da bi bila samo malo drugačna, smo se potem le odločili, da je deklica delno tako psihično kot fizično prizadeta.

Posebej smo se v predstavi ukvarjali z jezikom. Odločili smo se za gorenjščino, kar naša lektorica Barbara Rogelj, ki je z Bleda, seveda zelo dobro pozna. A se je izkazalo, da gre besedilo še globlje. Režiser Miler, ki je dolga leta živel v Nemčiji, je spoznal, da je avtor uporabil zelo značilen dialekt za ruralne predele Bavarske. Torej tudi naša kranjščina ni bila dovolj. Tu je pristopil naš inspicient Ciril Roblek in tako rekoč na novo napisal dele besedila z načinom govora, kot so ga uporabljali v preteklosti in ga starejši še vedno govorijo v Bašlju, od koder izhaja. Pripravil je osnovo za besedilo, ki ga je kasneje Barbara še slovnično uredila.

V predstavi zelo malo govorim, pravzaprav vsi skupaj uporabljamo le kakih dvesto

besed. Uporabljajo le osnovne pojme, glagole in samostalnice, brez pridevnikov. Največkrat govori tišina. V tej predstavi si oropan jezikovnega artizma, ki je sicer tako značilen v našem poklicu. Tu je bilo drugače. Jaz imam štiri-deset let in nisem prizadeta in igram trinajstletnico, ki je prizadeta. Zdelo se mi je prav, da se nekaj zgodi z njenim načinom govora, njeno artikulacijo besed in intonacijo, skratka, da je lik nekaj, kar nisem jaz. Borut Veselko je prišel na idejo, da bi bila lahko značilnost tako njega, ki igra očeta, kot mene, da nerazločno govoriva. Zobotehnik nama je naredil plastično protezo, ki sva jo vstavila na zobe. Tako ne moreš normalno izgovarjati, govor je manj razločen, počasnejši, kadar je Beppi pod stresom, govori nekako zakrčeno. Vse to mi je pomagalo, da sem se v nekem trenutku osvobodila misli, da moram igrati otroka, če to nisem. Tako sem igrala predvsem prizadetost, vse drugo gledalcu povedo okoliščine v predstavi.«

Med tistimi škrbastimi deskami, stajami in slamo se počne vse – obeduje, počiva, opravlja potrebo, seksa, vozi z vrtljakom, abortira in vse to živalsko, brez kakršnekoli empatije med glavnimi liki. Ne dvomim, da vam tudi igralcem ni ravno prijetno pri tem?

»Zdi se mi, da besedilo to zahteva. Ne moreš ga uprizoriti lepo, zgolj z znaki, ki namigujejo na nekaj. Zgodba zahteva brutalnost, sicer bi izgubila vso zanimivost, ves žar. Mislim, da je prav, da je taka bodisi igra bodisi scena sama, ki ponazarja to klavstrofobično ukleščenost družine v njihov zaprt mentalni svet. V njihovem hlevu, iz katerega ne stopijo. Zato smo se odločili, da bo vse na eni sceni, kjer se marsikaj dogaja napol živalsko z umikom pod deske. Če zaupaš projektu in režiserju, se ne ukvarjaš več s tem, ali te bo kdo videl v levo stegno, se bo komu to v tistem trenutku zdelo grdo. Če bi gledalci dobili občutek, da jaz na odru varujem sebe in podobo Vesne Slapar in bi enkrat samkrat krilo potegnila nazaj čez stegna, bi porušila vse, kar sem dotlej vgradila v igro. Na odru svoj ego postaviš na stran, kar sicer ni enostavno, je pa osvobajajoče.«

Na premieri je bilo ob zaključku predstave nekaj časa v dvorani vse tiho. Gledalci so

V vlogi Hlevarjeve Beppi / Foto: Boris B. Voglar

bili v šoku in zdelo se je, da ne vedo, ali naj dajo aplavz odlični igri ali naj čim prej pobegnejo iz dvorane, ker jih je najbrž sram tega, kar so videli v predstavi ...

»Veliko ljudi mi je reklo, da so bili šokirani in sprva niso mogli ploskati. Prvi aplavz je sledil potem, ko smo se umaknili z odra, da so gledalci vdihnili in so šele potem nagradili našo igro. Kdo bo ploskal grozljivemu svetu, ki ga pokažemo v predstavi? Hkrati pa je dobro, če s predstavo v ljudeh sprožiš čustvo, naj bo to veselje, sreča ali pa groza in strah. Prav je, da se te kot gledalca stvar dotakne, da razmišljaš o predstavi, ko greš iz gledališča.«

Vloga Beppi bo nedvomno še nekaj časa »šla« z Vesno Slapar, mar gre?

»Zagotovo predstave, ki so močne ali pa jih veliko igraš, na neki način postanejo tvoje. Včasih je lahko študij ene vloge nekaj, kar nosiš s sabo, ne nosiš pa predstave ali pa vloge. Največkrat imam močne spomine na ustvarjanje, saj je to najbolj kreativen del predstave, včasih celo bolj kot igranje samo. Najbolj kreativno obdobje je štirinajst dni pred premiero, ko se ti odpirajo svetovi in se tudi sam spreminjaš. Zadnji prizor pri Hlevarjevih je bil prvič zame največja izkušnja, kasneje je pač vselej čim bolj natančna rekonstrukcija tega. Vloge, ki so močne,

te vedno tudi nekoliko premaknejo, prestavijo v tvojem razmišljanju, naj bo v dojemanju sebe kot igralca ali pa človeka. Take vloge ostanejo za dolgo in pri meni veljajo za tiste, zaradi katerih sem se odločila za poklic igralkice in vedno znova vem, da je bilo vredno, da sem se tako odločila. Upam, da bomo predstavo Pri Hlevarjevih še igrali, čeprav si vodje kulturnih domov po Sloveniji včasih predstav tako tematiko ne upajo vzeti. Pogumno je, da v Kranju delamo take predstave in smo hvaležni, da imamo zrelo publiko, ki si od gledališča želi kaj več, kot le zabavo.«

Zabavo, kot je na primer komedija Mame, ki jo s kolegicami igrate v SiTi teatru BTC. Ta je za vas najbrž neke vrste mentalni igralski počitek?

»Igranje v tej predstavi je pravi užitek. Pet igralk in tudi sicer prijateljic se nas je odločilo, da bomo naredile predstavo na temo materinstva. Vse skupaj imamo devet otrok in vemo, da materinstvo ni le kup fenomenalnih občutkov, ampak je še marsikaj drugega, kar pač sodi zraven. To povemo seveda na humoren način. Gre za mojo prvo tako izkušnjo, ko smo punce naredile vse same, od zamisli do besedila in izvedbe na koncu. Moram reči, da smo prave frajerke.«

»Če bi gledalci dobili občutek, da jaz na odru varujem sebe in podobo Vesne Slapar in bi enkrat samkrat krilo potegnila nazaj čez stegna, bi porušila vse, kar sem dotlej vgradila v igro. Na odru svoj ego postaviš na stran, kar sicer ni enostavno, je pa osvobajajoče.«

Na robu

V srcu te nosim, 4. del

Ministrant pa ne bo in pika!

MILENA MIKLAČIČ

usode

... »Matije ni bilo doma, a ko je izvedel, da smo se fotografirali, me je prvič, kar sva bila skupaj, udaril. Kričal je, da me bo ubil, če ne vržem klobuka v vodo, ki je tekla blizu kovačije. Takrat sem spoznala, da je mleko dokončno prekipelo. Zagrozila sem mu, da bom šla, da tako ne gre več naprej. Ni treba, mi je čez čas odgovoril, grem raje jaz. Naslednje jutro smo ga našli obešenega «

Angelci ni bilo lahko. Sovasčani so začeli govoriti, da vsakega moškega, ki ga dobi v roke, začara, ga zastrupi ali kako drugače spravi pod rušo zgolj zato, da potem pobere njegove prihranke in živi razuzdano. Govorice so prišle na ušesa tudi miličnikom. Nekoč so prišli ponjo ter jo odpeljali s seboj na zaslivanje.

Še dobro, da so o Matiji že sami imeli zajeten fascikel dokumentov, o Tonetovi boleznin njegovem neizogibnem koncu pa ji je potrdilo napisal zdravnik, ki ga je zdravil.

»Zaradi grdih govoric so me odpustili tudi v gostilni, v kateri sem bolj ali manj redno delala vrsto let. Bali so se, da bodo izgubili stranke, saj so se menda bale, da jim bom zastropila pijačo. Po drugi strani sem bila še zmeraj zelo prijetna na pogled, zato je bilo takšnih, ki so prihajali ponoči, da bi jim odprla, kolikor hočeš. Bili so prepričani, da bodo pri meni dobili dober seks, zato so bili pripravljene tudi tvegati,« se je iz moške pohote z veseljem ponorčevala.

Na pamet mi je zrecitala imena pohotnežev, pri vsakem pa je dodala še kakšno anekdoto, da jo je bilo res zanimivo in sočno poslušati.

Kot je sama dejala, se za vsako rit najde palica in tudi za njeno se je.

»Na neki pustni veselici sem spoznala Jožeta. Bil je vesel, postaven fant, malo mlajši od mene, o njem se je širil glas, da je imel že vse ženske v fari pod sabo. A me to sploh ni motilo. Na začetku sem se z njim rada družila predvsem zato, ker je dobro plesal. Takrat sem že delala v litijski predilnici, finančno sem si opomogla, otroci – moji lastni in tudi tisti, ki sem jih priženila – so me

imeli radi, bili so pridni v šoli, ubogljivi, predvsem pa skromni. Jože je še zmeraj živel pri mami in očimu. Po svoje je bil zelo previden in nezapljuv. Ko sva bila na prvem resnem zmenku, mi je dejal, da sva sicer lahko prijatelja, a da o zakonu ne razmišlja. Bil je edinec, že od mladih nog pa je spremljal težko življenje svoje mame, ki jo je mozkrtu in nečloveško pretepal. A kot sami veste, zarečenega kruha se največ poje. Zanosila sem in ni nama kazalo drugega, kot da se poročiva. Ko sva povedala njegovi mami, ji ni bilo prav. Potem pa se je obrnila k sinu in mu dejala, da če se bo res oženil, bo šla z njim. Hoče ali noče. Na široko sem odprla usta, a beseda ni šla z mojega jezika. Pričakovala sem, da bo Jože protestiral, a ni. Predstavljate si lahko, kako smo bili po poroki na tistem v komaj dvosobnem stanovanju! Potem sta se ena za drugo rodili še hčerki. Dobe sedno smo hodili eden po drugem, nenehno smo se prepirali, otroci so bili živčni, tečni in iskali so priložnosti, da so uhaiali od doma. Jože se ni nikoli potegnil zame, zmeraj je bil na mamini strani, ki se je v mojem (!) stanovanju obnašala kot kraljica. Vedno bolj mi je postajalo jasno, da je njen mož ni kar tako pretepal. Bila je sitna, opravljiva, imela je dve levi roki in nenehno se je pustila

streči, obenem pa se je sovražno obnašala do vseh, tudi do svojih lastnih vnukinj. Bila sem na koncu z močmi, in ko sem postavila na tehtnico otroke ali zakon, sem vedela, da bo odločitev lahka. Po drugi strani pa mi ni bilo vseeno. Zavedala sem se, da me bodo ljudje še huje opravljali «

Od trenutka, ko se je odločila, da gre na svoje, ni več kolebala. S pomočjo in po mukotrpem posredovanju sodelavke Hilde se je preselila v neko hišo dva ali tri kilometre iz Litije. Na srečo so še v istem letu do te mere popravili cesto, da je do zaselka lahko pripeljal avtobus.

»To je bil čas, ko so imeli ljudje malo več denarja. Že zaradi prestiža je vsak, ki je le mogel, menjal pohištvo. Ko se je izvedelo, da praktično nimam ničesar, so mi starega navozili toliko, da sem lahko še izbirala. Nekdo mi je podaril celo bruna, češ – če ne bodo za nobeno rabo, jih boste pa razrezali in skurili v peč. Na kraj pameti mi ni padlo kaj takšnega! Bilo jih je ravno prav, da smo obložili celo prednjo steno, nekaj jih je ostalo tudi za uto, ki smo jo postavili na vrtu. Zamenjali smo nekaj polomljenih oken v sobah, kjer smo spali, a ni dosti pomagalo: stene so bile kamnite, zato nas je pozimi, ko je pritisnil mraz, ves čas zeblo. Vseeno mi je bilo toplo pri srcu: bila sem na

svojem in zaklela sem se, da mi noben moški ne bo več pil krvi. Kupila sem si tudi kolo in to na kredit, bila sem ponosna, da ga imam. Direktor se je v službo vozil s fičkom, zaklela sem se, da ga bom nekoč tudi jaz imela. V službi sem bila zelo prizadevna, kmalu sem postala mojstrica, obratovodja. A je že bilo tako, da če sem imela srečo na enem področju, se me je na drugem držala smola. Jože je čez čas spet pričel prihajati v vas. Prvič, ko se je pojavil na vratih, se je razjokal in nas prosil odpuščanja, najmlajša hčerka je bila njegova ljubljanka, dosegla je, da sem ga spet vzela na nazaj. Nekaj časa smo se imeli lepo, pomagal je, ko smo popravljali streho, celo nekaj denarja je želel primakniti, a nisem dovolila. To ga je zelo razjezilo, takoj naslednji dan je šel po službi k mami, ki ga je, seveda, potolažila in naščuvala proti meni. Ko se je vrnil nazaj, je od mene zahteval denar. Rekel je, da če imam denar za streho, ga bom imela še toliko, da bom krila polovico stroškov za bivanje stanovanje. To me je zelo razkačilo! Povedala sem mu nekaj krepkih, nakar je dal rep med noge in ga več kot leto dni ni bilo blizu. V tem času mu je umrla mama in ker ni bilo nikogar, ki bi ga razvajal, se je ponovno prikazal. Med in mleko sta kar tekla od njega, a le dotlej, dokler se mu ni

zdela, da je spet na konju in da ima nad menoj komando. V tem času sem hišo, v kateri smo živeli, odkupila. Nemudoma je zahteval, da polovico prepisem tudi nanj. Mislila sem, da sanjam, ko sem to slišala! Žal pa revež ni imel več mame, da bi ji zlezel pod krilo, zato je mislil, da me bo ovil okoli prsta z grožnjami. A je naletel na živi zid otrok, ki so se postavili zame. Potuhnil se je in potem smo živeli lepo, le sem in tja me je presenetil s kakšno grdobijo. Če sem ga razvezila, je imel navado, da se mi je na tih način maščeval. Odvil je vijake pri kolesu, polil trske, s katerimi sem kurila, z vodo, nekoč je celo zastrupil psa. Že dolgo nisva več spala skupaj, preselil se je v eno od podstražnic. Potem je začel bolehati za astmo. Nekje sem prebrala, da bi mu lahko koristil petrolej. Res sem ga kupila pol litra, vsako jutro ga je pojedel žličko, čisto se je pozdravil in nato živel še več kot trideset let. Spetsmo imeli ogenjvstreh, ki se je vnuk (otrok enega od sinov iz Tonetovega prvega zakona) odločil, da bo postal ministrant. Jože je bil zelo zaveden in je sovražil duhovščino, zato ni mogel doumeti, da je meni vseeno. Pa mi je res bilo! Kadar sem prišla na Gorenjsko, sem se zmeraj ustavila na Brezjah. V cerkvi sem čutila mir in spokoj.

(Konec prihodnjic)

Balast v šolstvu

DAMJANA ŠMID

moj pogled

Balast je nepotreben tovor, brezvredno breme. Tovori se na ladje, balone in podmornice, predvsem zaradi stabilnosti oziroma kot dodatna teža, ki omogoča uravnovešanje sil vzgona in teže. Tako piše v Wikipediji. Balast v šolstvu ni opisan. Čutim se odgovorno, da v duhu varčevanja dodam opis balasta v šolstvu. Mogoče bo potem kdo od vrhovnih dojel, da denarja ne porabijo učitelji niti učenci, ampak oblast sama, ki je s svojimi milo rečeno nesmiselnimi ukrepi sama sebi največja porabnica. In prosim, prihranite mi s svojimi pritlehnimi grožnjami, kako se zaradi navedenih ukrepov iz preteklosti in sedanosti ohranjajo delovna mesta. Nismo mi uvedli niti ukinili delovnih mest. Mi samo delamo.

Uvedba devetletke je prvi balast. Namestili smo ga kot tovor v šolstvu, zato, da smo izpraznili vrtce. Zakaj je bolj

imeti šolarja kot vrtičkarja? Najbrž ne zato, da bi ohranili delovna mesta učiteljc in vzgojiteljic. Računica je drugače, vendar o tem se ne piše. Poleg preračunljivosti je hujše to, da smo otrokom ukradli leto dni otroštva. Obljube, ki so bile dane ob uvedbi devetletke, so danes samo še megleni spomini na to, kako bo luštvo, kako bo igrivo, kako ne bodo potrebni nobeni zvezki ne delovni zvezki, to bo takšna mala šola z vzgojiteljico in učiteljico. Namesto da bi se igrali v vrtcu, se boste pač v šoli. Juhuhu. Rezultat teh obljub je bolj naporen program, kot so ga bili kadarkoli deležni prvošolci. Devetletka je potegnila za seboj kup izobraževanja, gradiv, didaktičnega materiala, računalniške tehnologije, programov za opisno ocenjevanje in še in še. Prištetimo stroške varstva, prevozov, prehrane in ostalega, kar potrebuje prvošolec. Stroški in

pravi namen devetletke ostajajo skrbno čuvana skrivnost. Realen strošek pa občuti vsak starš, ki ima šolarja.

Po uvedbi devetletke smo ugotovili, da imamo tako sposobne otroke (čeprav si ne znajo zavezati vezalk in obrisati nosa), da jim lahko dodamo izbirne predmete tudi na razredni stopnji. Gledališka dejavnost, umetnost in tuji jeziki so nepotreben balast, če se gremo šolo. Večina izbirnih predmetov, vključno s tistimi na predmetni stopnji, so lahko del poučevanja, brez da imajo za to naziv izbirni predmeti. Ampak to je spet samo zaradi ohranjanja delovnih mest, kajne.

Lahko bi se šli normalno šolo z normalnimi ocenami in z normalnimi predmeti, ki bi otroke pripravili na normalno življenje. Ampak oblast ne mara normalnih stvari. Treba je bilo preimenovati športno vzgojo, likovno in glasbeno

vzgojo ter etiko. Zato, da bodo vzgojni predmeti bolj enakovredni drugim. Balast je stal pol milijona evrov, kasneje so podatek omilili na šestnajst tisoč evrov. Točnega zneska ne poznamo. Odkar so vzgojni predmeti ocenjeni z ocenami, se je šolski uspeh izboljšal, nekateri otroci pa imajo iz teh predmetov (ki so bolj pomembni za življenje, kot za uspeh) popravne izpite in vedno večji odpor. Priskutimo jim voljo do lepega (likovni, glasba) in koristnega (šport, tehnika, gospodinjstvo) do konca življenja.

Zakaj pada nivo gibalnih sposobnosti naših otrok? Kljub številnim programom in interesnim dejavnostim? Interesne dejavnosti so stvar prostega časa, ne šole. Ampak otroci so v šoli do četrte ali pete ure, torej imajo le malo prostega časa. Šola je postala zastojška varstvena ustanova z bogatim obšolskim programom. Pogrešam pravo šolo.

Nacionalno preverjanje znanja je vsakoletni balast, ki stane petsto štirideset tisoč evrov. Oblast je ustanovila

centre obšolskih dejavnosti, določila nadstandardne programe, si izmislila tabore in šole v naravi. Tudi nadarjeni otroci, otroci s posebnimi potrebami, posebne komisije, posebna učna pomoč, svetovalna storitev so produkt oblasti. Koliko stane strokovna komisija v primerjavi s plačilom učne pomoči učitelja? Zagotovo več. In ta ista oblast je zahtevala, da se učitelji dodatno izobražujejo za pomoč, ki jo bodo nudili, postavljala je pogoje, kdo, kdaj, kako in zakaj lahko to počne. Potem naj bo tako. Ali pa ukinito še komisije, saj jih ne potrebujemo. Učitelj, ki nudi učno pomoč, bo lahko to nudil tudi brez strokovnega mnenja, na katerega se čaka več kot pol leta. Saj učitelj tako vse ve. Le škoda, ker ga nikoli nihče nič ne vpraša, ko gre za odločanje o strokovnih vprašanjih. Nisem zaključila z naštevanjem balasta. Zmanjkalo mi je prostora. Z Ministrstva prihajajo nove okrožnice. Ne bodo ukinjale balasta. Ker potem bi morali ukiniti tudi Ministrstvo.

Zanimivosti

Planinski izlet: Zajamniki (1347 m)

Idilična planina v zimski preobleki

Vem, da nisem edina, ki se ji zdi planina Zajamniki zaradi svoje edinstvene lege in čudovitega razgleda ena izmed najlepših v Julijskih Alpah. Le kako je planina videti v deviški belini zimske podobe?

JELENA JUSTIN

Če se s kateregakoli vrha, ki obdaja Bohinjsko dolino, uzremo proti Pokljuki, sredi gostega poključkega gozda zagledamo znamenito planino Zajamniki. Po čem jo spoznamo? Po znameniti ulici vikendov, zato ni čudno, da jo je legendarni Tine Mihelič poimenoval kar Triglavska ulica, saj se z njenega vzhodnega roba odpre fantastičen razgled na Triglavsko kraljestvo in na vrhove nad fužinarskimi planinami. Če planino dobro poznamo v njeni poletni obleki, si pa tokrat oglejmo še njeno zimsko, deviško belino.

Zapeljemo se na Pokljuko – mimo opuščene smučišča Zatrnik, mimo Mrzlega studenca, vse do Rudnega polja – in parkiramo na urejenem parkirišču. V zimskih

Planina Zajamniki, zadaj pa Tosc, Mišelj vrh, Triglav, Debeli vrh, Hribarice, Stogovi, Ogradi ... / Foto: Jelena Justin

mesecih, ko so urejene tekaške proge na Pokljuki, se strogo držimo trase, ki je namenjena pešcem, Zajamnike pa seveda lahko obiščemo tudi s turnimi smučmi in krpljami.

S parkirišča nadaljujemo po tekaški progi mimo strelišča in se držimo smeri proti Uskovnici. Če smo malce avanturisti ali če dobro poznamo Pokljuko, pa se lahko na koncu strelišča odločimo

za levi krak tekaške poti, ki gre v klanec. Na vrhu klanca se začne cesta, kjer je zapora in oznaka, da se giblujemo po območju medveda. Po omejenih cesti nadaljujemo do t. i. Švicovega rovta, s katerega se po stezi spustimo do zgornjega dela planine Praprotnica. Če pa nismo za zimsko raziskovanje poključkih gozdov, pa se po tekaški stezi odpravimo proti Uskovnici in na označenem razpotju, kjer je desno cesta do Uskovnice, levo pa pešpot, odločimo za levo in začnemo izgubljeni na višini. Na koncu spusta smo v Španovih jamah, pot poteka skoraj po ravnem. Pred seboj zagledamo v ravni liniji posejana drevesa in pred njimi zavijemo levo. Čez nekaj minut se priključimo širšemu kolovozu, ki pelje do zgornjega dela planine Praprotnica. Po kolovozu obhodimo

planino, gremo čez dvorišče zadnjih dveh, skrajno zahodnih hiš na zgornjem delu planine Praprotnica. Na drevesu tudi opazimo markacije. Smo na markirani poti, ki pelje proti planini Zajamniki. Markacije nas vodijo v strnjen gozd, pot mestoma rahlo pridobiva na višini, pa spet izgublja. Vzpon nas pripelje do makadamske ceste, ki pelje s Praprotnice do Zajamnikov in naprej na Goreljek. Ko dosežemo makadamsko cesto, zavijemo levo in kmalu zagledamo, da nas markacije usmerijo v gozd pod cesto, kar pomeni, da nas bodo pripeljale na zahodni del Zajamnikov. A ker si mi želimo videti tisti najlepši pogled planine z očiakom v ozadju, predlagam, da nekaj 100 metrov nadaljujemo naprej po cesti, mimo table za sirarno, ki je na začetku planine, in se šele

pri zadnjem vikendu spustimo do vzhodnega roba planine. Tukaj si vzamemo čas za idilični razgled.

Z roba se spustimo do poti, ki vodi skozi uličico na Zajamnikih.

Kje pa sedaj nazaj na Rudno polje? Hja, morda je najbolje kar po isti poti. Možnost je sicer tudi ta, da se strogo držimo ceste in si ogleđamo še spodnji del planine Praprotnica, nato pa zagrizemo v breg do zgornjega dela planine ali pa sledimo cesti do razpotja, kjer gre levo na Uskovnico, desno pa na Rudno polje. Čaka nas vzpon nazaj na Rudno polje, ki je pa strm le v delu, dokler ne pridemo do urejene tekaške proge.

Nadmorska višina: 1350 m

Višinska razlika:

skupna 150 m

Trajanje: 4 ure

Zahtevnost: ★★★★★

Zgornji del planine Praprotnica. Zdaj nas čaka pot skozi gozd.

Pot skozi strnjene poključke gozdove / Foto: Jelena Justin

Jelena Justin je v tretji knjigi zbrala 92 vzponov, ki jih je opravila v zadnjih štirih letih.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4 v Kranju, ga naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Redna cena knjige je 20 EUR. Če jo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu je

15 EUR

Gorenjski Glas

Za tisoč petsto šestnajst gramov jeze

ALENKA BOLE VRABEC

mizica,
pogrni se

Ker sem opravilno sposobna še vedno le desnorčno, za kratke pohode potrebujem levi komolec svojega Izbranega. Cilj pohoda je znan. Knjigarna. Na polici med tuje jezičnimi knjigami zapeljiv naslov, ki se po naše glasi: Ljubiteljev hrane vodnik po svetu, Izkušnje velikih globalnih kuhinj. Knjigo, ki jo je izdal Lonely planet, je napisalo več avtorjev. Uvodno razmišljanje Na pot, da bi jedel je prispeval Mark Bittman, znani avtor kuharskih knjig, popotnik, kolumnist New York Timesa. Torej se obeta kaj novega. Knjigo prelistam na hitro, težko jo je držati z eno roko. Lepo je tudi opremljena. Še en namig za nakup. Vso pot do doma se veselim, da se

bo gotovo kaj našlo za pre-miarno kuharico Poglavlje Vzhodna Evropa je zmešano, o skrajnem jugu Srednje Evrope, o Sloveniji pa nič. Tudi o kakšnem dunajcu ali jabolčnem zavitku kot značilnostih naših sosedov prav tako nič. Očitno je, da avtorica slabo ve, katere so države Srednje Evrope in jih enači z oznako »države za (nekoč) železno zaveso«. Ko zagledam sicer imenitno fotografijo dubrovniškega Straduna, potisnjenega v poglavje »Vzhodna Evropa«, začnem uporabljati neprimerne besede. Kar nekaj dobrega pa je prebrati o sarmi, slivovki, o gostoljubnosti in znamenitostih ter pravi ruski solati, ki naj bi jo za rusko plemstvo okoli 1860 v svoji

moskovski restavraciji skreiral Francoz Lucien Olivier In ker je bila na kuhinjskem pultu naša zelo točna tehtnica, sem svojo jezno skepsa kar stehala točno 1516 g A sem zapravljala za žabjo prejo, bomo pa še videli. Jedli smo pa znano in preverjeno.

Gratinirana rumena koleraba s krompirjem

Za 4 osebe potrebujemo: 300 ml sladke smetane, 200 ml mleka, 2 jajci, 3 lorovove liste, sol, sveže mlet beli poper, sveže nastrgan muškati orešek, 500 g krompirja, ki se ne razkuha, 300 g rumene kolerabe, žlico in pol masla ali 1 žlica masla in žličko olja, 1 šopek peteršilja, 1 šopek drobnjaka, 1

žličko čemaževega pesta, 100 g en dan starih žemljic, 100 g mesnate slanine.

Mleko in smetano zavremo z lorovovimi listi, začini-mo s soljo, poprom in muškati oreškom. Potegnemo z ognja in počakamo 5 minut, da se okusi prepojijo. Lorovove liste odstranimo.

Nepregorni model 28 x 20 cm namažemo s pol žlice masla ali oljem. Olupljen krompir in kolerabo zrežemo na tenke rezine – na roke ali v multipraktiku – in v pekaču pahljačasto razporedimo. V ohlajen smetanov preliv zmes vmešamo še žličko čemaževega pesta in dve stepeni jajci.

Pečico ogrejemo na 200 stopinj, ventilatorsko na 180 stopinj. Zelenjavo prelijemo

s smetanovim prelivom in damo v pečico. Pečemo približno 40 minut.

V sekljalniku grobo sesekljam nadrobne žemljice in peteršilj. Drobnjak narežemo. Slanino zrežemo na 0,5 cm široke trakove in jih zmešamo s sesekljanimi dišavnica in grobimi drobtinami.

Pekač vzamemo iz pečice in jed po vrhu potresemo z mešanico drobtin, dišavnic in slanine. Žlico masla razdelimo na majhne kosmiče in jih enakomerno razporedimo po gratinu. Pečemo še približno 15–18 minut.

Namesto rumene kolerabe lahko uporabimo tudi bučo hokaido ali gomoljasto zeleno.

Pa dober tek!

Turki gredo!

MIHA NAGLIČ

mihovanja

Spet Turki gredo? Ne, nič ne gredo, že dolgo so tu. V Nemčiji Turki, v Franciji Alžirci, Maročani, Tunizani in drugi muslimani iz njihovih nekdanjih kolonij, v Sloveniji Bošnjaki in Albanci, ki so se k nam priselili v času Jugoslavije. Niso prišli na silo kot njihovi davni predniki, prišli so na naše povabilo v letih, ko je na vrhuncu industrijskega razvoja širrom po Evropi primanjkovalo delovne sile. Z njimi se da čisto lepo živeti, čeprav prilagajanje na naše kulturno in civilizacijsko okolje ni ravno njihova odlika. Imajo pač svojo kulturo in pri njej vztrajajo. V Franciji, kjer jih je največ, so sociologi ugotovili, da se začno večje težave pojavljati šele, kadar njihovo število v nekem okolju preseže deset odstotkov celotne populacije. Pa ne

gre za to, na te reči smo se že navadili, a zdaj so izbruhnile nove, večje težave in nevarnosti.

Prva jeta, ki je minuliteden napočila v Parizu. Pokazalo se je, da se v miroljubni večini državljani muslimanskega porekla skriva tudi peta kolona islamskih skrajnežev. In ti so zmožni najhujših terorističnih dejanj. Islamska država v Siriji in Iraku jih bo gotovo izurila še veliko in jih poslala nazaj v Evropo. Najbolj nevarni so namreč »naši«, državljani EU, ki se kot prostovoljci pridružijo islamskim skrajnežem na kriznih žariščih, se izurijo v bojnih veščinah in nato vrnejo v evropsko okolje. Varnostne sile bodo večino pravočasno odkrile, vseh gotovo ne. Tudi pariški morilci med sosedi pred svojimi zločinskimi dejanji niso bili prepoznani kot zelo nevarni.

Drug problem je v drugi skrajnosti. Tudi ta se že kaže, najbolj izrazito v Nemčiji, v skrajni desničarski organizaciji Pegida. Ljudska modrost že dolgo ve, da sta za »šundr« potrebna dva in oba sta že tu. Spodbudni so odzivi na obe skrajnosti. Takšne množične in prepričljive manifestacije, kakršna je bila v nedeljo v Parizu, v mestu, ki je sicer vajeno vseh mogočih zborovanj, še ni bilo. Tudi zborovanje proti Pegidi v Dresdnu je pokazalo, da večina Nemcev neonacistične držbe ne odobrava.

Tretji problem je v tem, da bo obramba svobode v Evropi vodila k omejevanju

prav te – svobode. Varnostne sile bodo gotovo uvedle vse mogoče ukrepe, da bi zavarovale državljane EU, našo lastnino in demokracijo. Ameriške izkušnje po enajstem septembru pa učijo tudi, da varnostni ukrepi ne zadenejo le možnih nevarnih prišlekov, ampak tudi vse nas. Kontrola na šengenskih mejah in še posebej na letališčih bo še hujša, a ne bo zadostovala. Bolj nadzorovani bomo vsi, ne le tisti, pred katerimi nas želijo obvarovati. Predvsem pa, kot že rečeno: najbolj nevarni niso tisti, ki šele prihajajo, še bolj nevarni so ti, ki so že tu, a jih ne zaznavamo kot nevarne.

Znašli smo se pred novimi izzivi. Po eni strani moramo ohraniti in še okrepiti strpnost do vseh drugačnih v našem družbenem okolju in med te sodijo tudi sodržavljanji islamske kulture. Hkrati moramo biti bolj budni in oprezni do vseh, ki bi lahko bili nevarni, ne le varnostne službe, tudi državljani sami. Naši predniki so se pred Turki zatekli v cerkve in utrjene tabore ali zbežali. Turška nevarnost je prišla kot huda ura, a je kmalu tudi odšla. Zdaj je drugače: nevarnost islamskega terorizma je permanentna in pred njo se pravzaprav ni mogoče skriti in ne zbežati. Skrivati se in bežati pa se tudi ne sme. Živeti bomo morali tako, kot je naročal že tovariš Tito: Delajmo, kot da bo sto let mir, in se pripravljamo, kot da bo že jutri vojna. Druge možnosti sploh ni. Tako nam Bog pomagaj!

Vaš razgled

Glede na sloves in dosedanje uspehe obeh ekip bi morda lahko na zadnjem gorenjskem derbiju lige Telemach med domačimi košarkarji Šenčurja Gorenjske gradbene družbe in Helios Sunsev iz Domžal pričakovali igro mačke (Helios) z mišjo (Šenčur), na koncu pa smo videli, kako je mali David (Šenčurjani) zlahka premagal velikega Goljata (Domžalčane). Tudi obrazna mimika šenčurskih košarkarjev (v rumeno-modrih dresih) Simona Finžgarja in Smiljana Pavića ne izražata strahu, kot bi si morda mislili, ampak popolno osredotočenost na tekme, v tem trenutku je bil pri žogi Kyle David Casey, najboljši obrambni skakalec in bloker domžalskih Sonc. S. Š. / Foto: Tina Dokl

Snega morda v teh dneh ni dovolj za velike podvige, a tisti, ki še radi stopijo na stare lesene smuči, s kakršnimi so se po klancih spuščali včasih, ga ne potrebujejo prav veliko. Lesene »dilce«, nahrbtnik z malico ... za smučarje obilica veselja, za gledalce pa pravi mali muzej na prostem. M.A. / Foto: Tina Dokl

Kdo je in kdo ni Charlie?

MARKO JENŠTERLE

Resno, a sproščeno

Slovenski filozof Slavoj Žižek je komentar o napadu na karikaturiste časopisa Charlie Hebdo v New Statesmanu zaključil z naslednjimi besedami: »Izjavo Maxa Horkheimerja iz leta 1930, da bi tisti, ki nočejo kritično govoriti o liberalizmu, morali molčati tudi o fašizmu, bi lahko prenesli tudi na današnji fundamentalizem: tisti, ki nočejo kritično govoriti o liberalni demokraciji, bi morali molčati tudi o fundamentalizmu.«

Po dogodkih v Parizu je geslo »Jaz sem Charlie« preplavilo svet in splet, ampak ob njem so se pojavili tudi napisi, ki pravijo »Jaz nisem Charlie«. Ob neokusnem zapisu skrajnega

desničarja Le Pena je bilo vendarle precej takih, ki so sprožali vrsto novih vprašanj. Zelo podrobno sem si ogledal vse sporne karikature na račun Mohameda in zdi se mi, da so nekatere med njimi res neokusne. Zagovorniki časopisa in njegove svobode sicer poudarjajo, da so se na enak način lotevali tudi katoliške cerkve, ampak pri tem pozabljajo na bistveno razliko. V Evropi napada na katoliško cerkev ni mogoče enačiti z napadom na islam. Katoliška cerkev v Evropi je cerkev oblasti. V vsej svoji tisočletni zgodovini je imela tudi finančno oblast, svoje vplive pa ni širila le v Evropi, ampak

tudi po drugih kontinentih. Kolumb je novi svet odkrival z mečem in Biblijo hkrati. Muslimani v Evropi pa so večinoma ljudje z obrobo, ki so sem prišli zaradi ekonomskih razmer. Eden najzgovornejših grafitov v Franciji je bil: »Mi smo tu zato, ker ste bili vi tam.« Evropejci ne vedo, kaj je biti emigrant na drugem koncu sveta. Večina tistih, ki je zapustila Evropo in se naselila na drugih kontinentih, tega ni storila iz življenjske nuje, ampak zato, ker je v teh okoljih začutila priložnost za dobre posle. Evropejci v tretjem svetu so sicer v manjšini, ampak niso marginalci. Na nekatere stvari so opozorili tudi

v New York Timesu, kjer je njihov komentator David Brooks zapisal, da bi imeli v ZDA francoske provokativne karikature za sovražni govor.

Slovenski novinarji so francoskim kolegom takoj izrazili svojo solidarnost in ob tej priložnosti opozorili, da so tudi sami pod pritiskom politike. Anuška Delič se mora recimo na sodišču zagovarjati, ker je obtožena izdaje tajnih podatkov Sove. O tem na veliko poročajo vsi največji slovenski mediji, ki pa pri primeru fotografa Janija Božiča ne čutijo enake stiske. O njegovem sojenju poročajo le redki mediji, saj sta bila na zadnji sodni obravnavi prisotna

le dva novinarja. Jani Božič je leta 2013 na svojem spletnem portalu objavil fotografijo SMS-čestitke Alenki Bratušek, ki ji jo je, še preden je bila izvoljena za premierko, poslal Peter Kraljič. V vlogi predsednice vlade je nato zanj predlagala kazenski pregon in zdaj mu sodijo zaradi suma storitve kaznivega dejanja kršitve tajnosti občil.

Slavoj Žižek je nedavno v intervjuju za hrvaški Jutarnji list dejal, da je nemški desničarski filozof Peter Sloterdijk njegov prijatelj in da ima strašno rad inteligentne desničarje. Dobro bi bilo, če bi tudi slovenski novinarji pri svojih cehovskih bojih pozabili na ideologije.

VLADO, KOLO IN ZAVIJAČKA

Najprej sta obletnici praznovali otroška in odrasla folklorna skupina Kulturnega društva Bohinj, vendar se slavlje še ni poglelo, ko je rojstni dan praznovala tudi mentorica folklornih skupin, zaljubljena v svet plesov, iger in običajev, Marjeta Preželj iz Ribčevega Laza.

Alenka Brun

Lanski december je bil za Folklorne skupine KD Bohinj poseben. Otroška skupina je praznovala tridesetletnico obstoja, odrasla pa je dopolnila že šestdeseti rojstni dan. Precej visoka jubileja so počastili na praznični večer tako, da je nastopilo vseh pet sekcij društva. Zapele so pevke Ženskega pevskega zbora in Triglavskih rož c, plesali so Pastrički, Ta vel ki pastirčki in folklorna skupina odraslih. Za zadnjo je bil večer sploh poseben, pa tudi po enem letu vaj so izvedli Plesno potovanje po Sloveniji, ki ga je v ta

namen pripravila že omenjena mentorica folklornih skupin in režiserka večera Marjeta Preželj.

Marjeta je pred nekaj dnevi praznovala svoj štirideseti rojstni dan. Njen partner Jure Sodja, ki je tudi predsednik KD Bohinj, pa je rojstni dan praznoval šest dni pred njo – 4. januarja – in jo bo v letih u jel drugo leto. So mi pa potem na uradnem Marjetinem žuru v Gostilni Danica v Bohinjski Bistrici razložili, da imajo v družini kar zanimiv razpored j anuarčkov: najprej Jure, potem Marjeta, potem kmalu praznujeta še sorodnika, zakonca Košnik, Stanko in Nežka. Izvedeli smo tudi, da so pred štiridesetimi leti doma pričakovali Boštjana, a so dobili

Marjeto. Njena mama se še danes nasmeje, ko se spominja, kako je bilo.

Ob vseh presenečenjih, ki jih je Marjeta doživela na rojstnodnevno soboto, so mami triinpolletne Neje in šestinpolletne Tine na trenutke v oči stopile solze. Seveda je bil za dogajanje najbolj zaslužen njen partner Jure. Slavljenkin oče pa ji je zaželel vse najboljše in jo že povabil na svojo osemdesetletnico, ki jo bo sicer praznoval čez nekaj let.

Za glasbeno vzdušje je z nastopom poskrbel vsestranski Vlado Pilja in med odpetimi pesmi ni bilo nobene, pri kateri ne bi Marjeta med plesanjem vsaj mrmrala besedila z njim. Torta je bila primerna

folklorni navdušenki – ko eden od gostov pohvalil avbo na njej, pa ga je Marjeta hitro popravila, da je to zavijačka. Glavno darilo pa se je tokrat skozi vrata kar pripeljalo in boljšega si ni mogla želeli. »Že ko so me spraševali, kaj potrebujem, sem rekla, da kolo,« je vzhičena povedala in smeje nadaljevala: »Samo zlata mi ne kupujte, sem jim takoj rekla.« Vseeno kolesa ni ravno pričakovala, se ga je pa od srca razveselila, z njo pa tudi hčerki, ki ju je navdušila predvsem barva okvirja kolesa: rožnato-črna kombinacija.

»To je pa sedaj moj mercedes,« je Marjeta ponosno sedla na rojstnodnevno darilo in niti krilo je pri tem ni oviralo.

Oče je hčerki zaželel vse najboljše in jo obenem že povabil na praznovanje svoje osemdesetletnice. / Foto: AB

Ob prejemanju darila – novega gorskega kolesa – Marjeta navdušenja ni skrivala. / Foto: AB

Marjeta je štirideseti rojstni dan praznovala v krogu bližnjih sorodnikov. / Foto: AB

Brez torte seveda ni šlo ... / Foto: AB

Marjeta, Vlado, Jure, Tina in Neja / Foto: AB

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki Gorenjskega glasa izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA IN MARICA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Uživali boste z zavestjo, da je življenje prekratko, da bi se obremenjevali z nepomembnimi zadevami. V celem tednu boste skušali čim več storiti zase, tako na duhovni ravni kot tudi drugače. Denar vas bo presenetil bolj, kot si mislite.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Pripravite se na manjše zdravstvene tegobe, ki vas vseeno znajo spraviti v posteljo za nekaj dni. Kljub temu vam bo uspelo premagati določene ovire, ki se vam bodo pojavile na osebnem področju. Sporočilo, ki ga že dlje časa pričakujete, bo končno prispelo.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Ste v obdobju samih presenečenj. Na čustvenem področju boste prišli do novih spoznanj. Stvari, na katere do sedaj niste bili pozorni, vam bodo pomenile vedno več. Sprememb se boste seveda ustrašili, a hkrati tudi težko pričakovali vse, kar prinašajo.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Polni boste energije in pripravljeni boste storiti vse, da dosežete svoj cilj. Svoja čustva vse preveč skrivate, saj ste prepričani, da vam je usojeno, da ste vedno znova razočarani. Nekdo vas bo končno le prepričal, da se motite. Končno.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Z oklevanjem ne boste rešili nič. Čas je za akcijo in za naložbe, ki ste jih že večkrat preložili. Upoštevali boste tudi dobronamerne nasvete, ki se že dokaj kmalu izkažejo za zelo koristne. Za ljubezen vam bo tokrat zmanjkalo časa.

Devica (24. 8.–23. 9.)

S svojim delom in načinom razmišljanja boste počasi, korak za korakom, začeli graditi trdno prihodnost. Ne za druge, zase. Izkušnja, ki ste jo pred nedavnim občutili, vas je za trenutek ustavila, toliko, da ste se zazrli sami vase in se odločili.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Vaši cilji bodo jasni in v nobeni smeri ne boste pripravljene popustiti. Da boste dosegli svoje življenjske cilje, boste storili vse in še več. Na čustvenem področju se vam bodo ponovili dogodki iz preteklosti, le da sedaj ne boste tako naivni.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Obdobje, ki je pred vami, bo zelo dobro za reševanje starih in tekočih uradnih zadev. Kar se tiče denarnih zadev, vam bo vaša naravna previdnost prišla zelo prav, saj se boste s tem izognili nespametni naložbi. Četrtek bo vaš dober dan.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Ljudje okoli vas se vam bodo zdeli nemogoči. Ne boste mogli razumeti tistih, ki bodo drugače razmišljali. To vas ne bo zmotilo in še naprej se boste veselo pripravljali in kovali presenečenja – tako zase kot za druge. Ne bo vam dolgčas.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Več pozornosti boste začeli namenjati težavam z uradnimi zadevami, saj bo spoznanje, da je to izvor vseh vaših težav, tudi na čustvenem področju, zelo realno. Vsak nasvet boste znali sprejeti in tudi upoštevati, kar vam bo sicer zelo pomagalo.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Prihajate v obdobje, ko se vam bodo začeli kopiciti uspehi tako na ljubezenskem kot na poslovnem področju. Ker s samozavestjo nimate težav, boste vse morebitne ovire znali preskočiti. Vse zdravstvene težave bodo postale preteklost.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Finančno se boste počutili brezskrbno, zato se boste odločili za razne nakupe. Ker si znate postaviti meje, se vam v vsakem primeru obeta zadovoljstvo. Končno se boste naučili, da energije ne tratite tam, kjer to ni potrebno. Presenečenje!

LIJEPA NJIHOVA ŠE LEPŠA

Nova hrvaška predsednica Kolinda Grabar Kitarović je že najavila nekaj novosti, ki jih bo uvedla na Hrvaškem, ko bo nastopila predsedniški mandat.

Mali Brat

Predvsem mnoge Hrvatice so zadovoljne, da so končno za predsednico dobile žensko. Prepričane so namreč, da se bo na Hrvaškem marsikaj spremenilo. Po njihovem mnenju so za to, da je Hrvaška tu, kjer je, bolj ali manj za vse krivi moški. Eden svetlih žarkov je bila pred leti Jadranka Kosor, ki je bila na obisku pri našem takrat predsedniku vlade Borutu Pahorju tako fletna, da že dolgo ne. Kot je napovedala Kolinda, bodo srečanja z našo predsednico, pardon predsednikom Pahorjem postala stalnica, bržkone pa bo to tudi ena njenih prvih poti v tujino. Kot smo izvedeli, jo bo naš Borut popeljal v City Park v šoping.

No pogledajmo, kakšne spremembe se obetajo Hrvatom

doma. Banski dvori odslej ne bodo v Zagrebu na Pantovčaku, ampak na Curici. Znana hrvaška šahovnica v grbu bo odslej dobila nekoliko drugačne barve, saj bodo rdeči dodali belo in tako dobili rožnato-belo, ženstveno kombinacijo. Nasploh bodo hrvaško v barvnem smislu nekoliko poženščili, beri naredili rožnato. Kot lahko vidite na fotografiji, ji gredo že naproti v Nogometnem klubu Hajduk v Splitu. Njihov zaščitni znak, beli dres, bo odslej rožnat, namesto "bili" se bodo zdaj imenovali "ružice". Hokejisti zagrebškega Medveščaka nameravajo medveda v svojem znaku zamenjati s Hello Kitty.

Himna se ne bo začela z Lijepa naša domovino, ampak bo Lijepa naša Kolindiiice ... Karlovačko pivo se bo preimenovalo v Kolindovačko pivo, slišali pa smo, da je Kolindin velik ljubljenec trener NK Rijeka Matjaz

Nogometni dresi nogometašev splitskega Hajduka bodo odslej rožnati. / Foto: fotomontaža: Schwabingen

Kek, ljubkovalno ga kliče Kekec. On bo eden redkih moških v njenem kabinetu, sicer pa je izbirala v glavnem ženske. Ob Kolindi Grabar Kitarović bodo tako njen orkester v kabinetu sestavljale še Viola Violinić, Magdalena Čelić, Marija Bubanj, Jelica Flavtić Harfov, Milanka Tamburin. Kraš že menja imena nekaterih svojih proizvodov, piškoti Domačica naj bi bili odslej Kolindica, že pa je nov oglas za Bronhi bonbone, in sicer uzмите Bronhicu, lakše se diše. Edina moška sled, ki bo ostala v Zagrebu in okolici, bo njihovo smučarsko središče, ki pa se ne bo imenovalo Slijeme, ampak Sjeme. Čuj, nešto za sjeme trebaš imat," je poudarila Kolinda.

Od zadaj

Ameriška ambasadorica je na FCB omenila, da so v Adelbodnu neorganizirani, ker so predloge vrste na smučišču, pa so Švicarji užaljeni zagnali cel halo. Mussomeli je pri nas urejal cel narod, ne le vrst. Slovenci pa nič.

Še ena švicarska. Menda je njihov frank nesramno narasel v primerjavi z evrom in ostalimi svetovnimi valutami. Ivan Zidar (SCT) je pred težkim vprašanjem, kaj se mu bolj izplača, da pusti denar v Švici ali ga naloži v NLB.

TA JE DOBRA

Ta mlada je od vraga

Mlada ženska se primoži v relativno revno družino. Ugotovi, da je hiša umazana, pa nikjer nobene krpe za čiščenje. Odreže rokave moževi srajci in počisti stanovanje. Naslednji dan sklene, da bo prebelila stene, pa tudi čopiča nimajo. Moževemu očetu Jožetu odreže brado in z njo nanaša barvo. Naslednji dan pride na obisk sosed in vidi Jožeta na drevesu. Vpraša ga: »Kaj se ti je zmešalo, tak mraz je, ti pa zunaj na drevesu?« Pa pravi Jože: »Danes bo naša ta mlada palačinke pekla, pa ne vem, ali imamo jajca pri hiši!«

Kadilec

Ko se je Miha vrnil iz šole, je njegova mama izpraznila njegovo šolsko torbo in presenečeno obstala: »Od kdaj pa kadiš?« »Od prvega seksa.« »Kaj, tudi seksual si že? Kdaj?« »Se ne spomnim dobro, sem bil preveč pijan!«

Izkušnje z odrom

Bil sem na razgovoru za službo v Prešernovem gledališču Kranj, pa me je direktorica vprašala, ali imam kaj izkušenj, ali sem bil že kdaj na odru. Sem rekel, da en mesec, ko smo v Domžalah delal fasado.

Življenje s taščo

Mladoporočenca živita v isti hiši kot taščica. Nevesta je bila vajena malce dlje spati, počasi popiti kavo ... Nekega jutra začne taščica: »A veš, da vse punce tvojih let vstajajo zgodaj. Ob tej uri imajo že kosilo skuhanu in vse pospravljeno. Ne vem, kaj je s tabo.« Mlada, vsa zaspana, ji ne ostane dolžna in ji odvrne: »Ja draga taščica, tudi mnoge gospe vaših let so že pod zemljo, pa vam tega nikoli ne očitam.«

LAŽJI SUDOKU

7	6		2		9	4	
		9			2		
4		8			7		6
3			4	7			1
	7		9	5		3	
9			8	2			4
6		1			8		9
		7			3		
	3		5		6		1

Rešitev:

4	1	9	8	5	2	6	3
2	9	6	7	1	2	8	5
8	5	9	2	1	7	4	6
7	2	3	9	4	1	8	5
6	8	5	1	6	7	2	3
5	6	7	4	3	9	1	8
9	3	2	6	8	5	4	7
1	7	4	6	2	3	8	5
8	1	6	5	3	7	2	4
3	4	2	1	8	9	6	5

TEŽJI SUDOKU

8		4			2	3		
		7			8	1		6
	6						5	
				6			3	
		6	2		3	4		
	4			8				
	1						8	
2		3	9			7		
		5	8			2		

Rešitev:

4	1	9	8	5	2	6	3
2	9	6	7	1	2	8	5
8	5	9	2	1	7	4	6
7	2	3	9	4	1	8	5
6	8	5	1	6	7	2	3
5	6	7	4	3	9	1	8
9	3	2	6	8	5	4	7
1	7	4	6	2	3	8	5
8	1	6	5	3	7	2	4
3	4	2	1	8	9	6	5

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišete števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebelenih devetih kvadratov. Pripravila Petra F.

NAGRADNA KRIŽANKA

SESTAVIL: F. KALAN	KOŠARKAR SMODIŠ	NAŠA VOKALNA GLASBENA SKUPINA	PLOD BUKVE	JADRANSKI OTOK	VOJAŠKO POVELJ- STVO	KARMEN OREL	PREBI- VALEC ATIKE	POGOVOR	OLIVER	VZDEVEK IGRALKE TAYLOR	ABRAHA- MOV SIN	NEON	NEPROFE- SIONALEC	GORENJSKI GLAS	ZAPREKA	DRAŽILNO NASLADILO	OZEK KOS TKANINE	ANTON INGOLIČ	VEZANJE	LATINSKI PREVOD BIBLIJE	JAPONSKA DENARNA ENOTA	KORALNI OTOK	AMERIŠKI VESOLJSKI CENTER	
DOLINA OB REKI MEŽI						1								RIMSKI CESAR										
ARISTO- TELOVA FILOZOFIJA														RAZLIČEK KIP ŽEN- SKE KOT STEBER	3									
VELIKA SLADICA							ŠPANSKI OTOK PISANA VRTNA CVETLICA						JAPONSKA LUKA AFRIŠKI NAJEMNI VOJAK					VNEMA BOŽJE- POTNIK					10	
JEREMY IRONS			ZELENICA, LIVADA	DESNI PRITOK IDRIJCE					HOMERJEV EP	VNETJE SLUZNICE ŽIVALSKI IZRASTEK						AFRIŠKA KROŽNA VAS BOLEČ GIB MIŠICE				LANTAN DEL KRANJA				
PODOBA GOLEGA TELESA				MENIČNO JAMSTVO	SUROV POHOTNEŽ				9		VISOKA LEDENA GMOTA						OVALNA POSODA MITOLOŠKI LETALEC					VRVNA PENTLJA	FEVDALNO DELO	
POSODA ZA PEPEL POKOJNIKA					TNALA GR. ŠPORTNI KLUB						TEKOČINA V ŽILAH RIMSKI HIŠNI BOG					STIH PEVKA UKRAĐEN		4		ZUNANJI DEL IGRIŠČA				
GORENJSKI GLAS	VSTOPNICA	OBER MITOLOŠKO BITJE					PLAVALNI SLOG	ŠIVANKA MORSKA RIBA					IGRALKA LEVAR GRŠKI BAS- NOPISEC						MATERIJA	BOLEČINA IGRALEC POLIČ				
SIVA MRENA										KREPOST TROPSKA PALMA							STANJE OBRABE HRUSTANCA GLASBENIK DEDIČ							
LETOPIŠ						KNAP MESTO NA SICILJI							GRADBENI DELAVEC ŠKOFJSKI CERKVENI ZBOR							DEL VARA				
RICHARD GERE		5	OKOLIŠ	PLANŠAR									IZDELOVA- LEC SODOV USTREZEN NADOMES- TEK				6	NAMIZNO PREGRI- NJALO	TELOVADKA SAJN NEGATIVEN ION					
TEODOR				OTON ŽUPANČIČ	IGRALKA GARDNER MESTO NA NIZOZEM- SKEM				MOŠTVO, POSADKA TIRAN						MODEL VOZILA CHEVROLET ZADAH					ATLETINJA KOCH	SPODNJI DEL (KNJIŽNO)	KAREL OŠTIR		
OPOJNA PLJACA										KRAJ NA PAŠMANU	8			MESTO V FRANCIJI	AMERIŠKI IGRALEC (BRUČE)						MESTO OB REKI OM V RUSIJI			
GIVET ITALA KARIATIDA KATARAKTA TAORMINA	STOPNJA	NEKDANJI VRVAR MESEC V JUDOVSKEM KOLEDARJU					KAJNOV BRAT	MORSKI RAK BREZ KLEŠČ SL. SMIUČAR- KA (NUŠA)						STARI SLOVANI TEŽA OVOJNINE							STOICIZEM	VULKAN NA FILIPINIH JADRANSKA LUKA	2	
RALNA ZEMLJA					IZDE- LOVALCI GODAL IZ CREMONE					ŠANSON- JERKA PIAF						NEUMET- NIŠKO DELO	SREDOZEM- SKI VETER OTOK ČAROVNICE KIRKE						PEVKA DEŽMAN	
GLASBENIK SMOLAR					AZIJSKA OPICA EDGAR FAURE					VULKANSKI IZMEČEK TANTAL					STADION NA REKI BROM									
PEVEC JUNKAR						NEMOST								REDKA KOVINA (ER)							BODICA (ST. IZRAZ)			
DIAGRAM					NAVEDEK	7								CILJ STRELCEV										

Plačilo letne naročnine se spleča!

Dragi naročniki, v letu 2015 bo izšlo 105 številčk Gorenjskega glasa. Redna cena za vse številčke je 178,50 EUR. Ob plačilu letne naročnine boste prihranili kar 44,63 EUR, saj letna naročnina z upoštevanim 25% popustom znaša le 133,87 EUR.

Tudi letos smo za vas pripravili izbor daril, med katerimi lahko izbirate pri plačilu letne naročnine na Gorenjski glas. Vabimo vas, da se na sedežu Gorenjskega glasa na Bleiweisovi 4 v Kranju (nasproti glavne avtobusne postaje, poleg lekarne in nebotičnika) oglasite vsak dan od 7. do 15. ure, ob sredah do 16. ure.

Na vašo željo vam bomo skuhalih tudi kavico in pokramljali z vami. Se vidimo!

Izkoristite

25-odstotni popust, izberite darilo in spijte kavico v prijetni družbi.

**Priročnik
Alpsko cvetje
Slovenije**

**Priročnik
Katera zdravilna
rastlina je to?**

**Priročnik
Kateri ptič je to?**

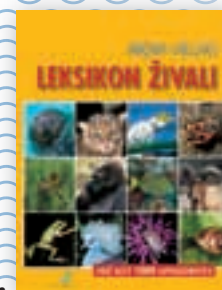

Dežnik

Količina posameznih daril je omejena. Popust in darilo veljata samo za fizične osebe.

Vodnik Drevesa

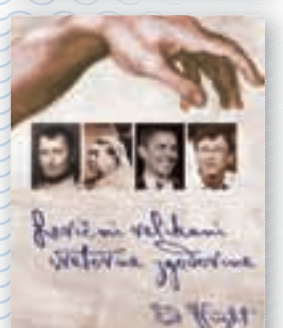
Leksikon
Novi veliki leksikon živali

Knjiga spominov
Očetove zgodbe,
Ivan Sivec

Kuharska knjiga
Sveže + lahko

Zbornik Levični veliki svetovne zgodovine

Izberite svoje letošnje darilo

Pet enakovrednih nagrad: športne nogavice, blokec in kemični svinčnik Gorenjskega glasa
Rešitve križanke (geslo, sestavljeno iz črk z oštevilčenih polj in vpisano v kupon iz križanke) pošljite do srede, 28. januarja 2015, na Gorenjski glas, Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj.
Rešitve lahko oddate tudi v nabiralnik Gorenjskega glasa pred poslovno stavbo na Bleiweisovi cesti 4.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

DRUŽABNA KRONIKA

MODA PETRE KRAUS

Kranj je gostil modno revijo, dogodek, pod katerega so se podpisale tri ženske: Beata Niewada, Urška Faller in Petra Kraus, sicer Kranjčanka, ki danes živi v Ljubljani. Moda je njena strast.

Alenka Brun

Beata Niewada je direktorica kranjskega Avto Aktiva, Petra Kraus ustvarja pod modno znamko Kraus Fashion Line, Urška Faller pa v sklopu svoje Femme Feminite marca v Cankarjevem domu pripravlja prav poseben dogodek, namenjen ženskam, kjer bo Petra predstavila svojo celotno kolekcijo za pomlad-poletje 2015. Tokrat smo se predpremierno seznanili z njenim modnim in oblikovalskim razmišljanjem: od enainvajsetih modelov se

jih je na modni brvi predstavilo deset.

Modna revija je bila v najvišjem nadstropju kranjskega salona BMW Avto Aktiv, prisotnim pa se je predstavil tudi novi bavarski lepoteč X6.

Petre se Gorenjci spominjamo kot kranjske lepoticice, ki se je s svetom modnih brvi spoznala zgodaj, okusila tudi tujino, sedaj pa na domači sceni uveljavlja svojo blagovno znamko Kraus Fashion Line. Z modnim ustvarjanjem pod omenjeno znamko je začela pred slabim letom dni. Atelje ima v središču Ljubljane. »V njem se porajajo nove ideje, tu domuje kreativnost, tu

ustvarjam in delam, sprejemam stranke.« Za stranke si vedno vzame čas. Te se naročijo, modni kos jim izdelajo po meri. »Obleka namreč zažari v vsej lepoti, ko jo ženska obleče. Želim, da se stranka v njej dobro počuti.«

Petra je v stiku z modo že od rane mladosti: »Dejansko sem z modo, s kreativnimi in ustvarjalnimi ljudmi povezana vse življenje in tu se izraža tudi moj karakter.«

Uporablja visokokakovostne materiale. Predstavljena kolekcija je vsebovala šifon, saten, svilo. Poudarek je bil sicer na ženskih poslovnih oblačilih, ker pa se tovrstne dame velikokrat

udeležujejo tudi posebnih večernih dogodkov, smo na brvi opazili tudi nekaj večernih oblek. Prevladovale so srebrna barva, modre kombinacije, kožna v kombinaciji s črno čipko; največ je bilo črne, tudi v kombinaciji z zlato. Velik poudarek je Petra dala gumbom. »In gumbi Swarovski resnično dodajo čarobnost.« Za nakit h kreacijam je na modni reviji poskrbela Sanja Stojanovski.

In zakaj ravno poslovna moda? »Ker mi je že od nekdaj všeč ta svet. Všeč so mi eleganca, fini materiali. Ustvarjam nosljiva oblačila, ker ne gre zato, da obleka zažari le enkrat.«

Petra Kraus je predstavila košček svoje kolekcije za poslovno žensko pomlad-poletje 2015. Na fotografiji je v družbi Igorja Preloga (levo) in Matjaža Mraza (desno).

Verjetno je znanega stand-upovca Mikija Bubulja bolj kot modna revija zanimal razstavljeni novi bavarski lepoteč, ki mu je bil tokratni večer tudi namenjen. / Foto: Matic Zorman

Dvodielna eleganca / Foto: Matic Zorman

Zlata barva je še posebno prišla do izraza. / Foto: Matic Zorman

Modna oblikovalka Petra Kraus, ekipe in njeni modeli so ob koncu modne revije v Kranju poželi aplavz. / Foto Matic Zorman

VRTIMO GLOBUS

Po globusih znane nominacije za maline

Po zlatih globusih, kjer je film Fantovska leta prejel nagrado za najboljšo dramo, Grand Budapest Hotel pa za najboljšo komedijo, so razglasili še nominacije za maline – najslabše filme. Največja polomija minulega leta je s sedmimi nominacijami postal film Transformerji, takoj za njim pa z eno nominacijo manj Saving Christmas in The Legend of Hercules. Letos so nagradam dodali kategorijo za vrnitev v vrh filmskega ustvarjanja. Nominiranci so Ben Affleck, **Jennifer Aniston**, Mike Myers, Keanu Reeves in Kristen Stewart. Kipce bodo podelili 21. februarja.

Venessa je srečna mamica

Venessa Carlton (34) je postala mamica. Pevka in njen mož John McCauley sta se razveselila hčerkice. »Sidney Aoibheann Carlton-McCauley se je rodila 13. januarja ob 1.42 zjutraj, težka 3,6 kilograma. Sid the Kid,« je pod fotografijo, na kateri v rokah drži hčerkico, zapisal pevec. Za lepe želje ob rojstvu pa se je zahvalila tudi mamica: »Hvala vam za vašo sladka sporočila. Zaenkrat je tiha opazovalka, za kar sva kar vesela,« se je nekoliko pošalila pevka.

Taylor Swift pomagala študentki

Za **Taylor Swift (25)** konec praznikov ne pomeni konca dobrotelosti. Pevka je svoji oboževalki priskočila na pomoč in ji nakazala 1989 dolarjev za šolnino. Študentka, ki je prejela ček po pošti, je bila presrečna. »Ko sem odprla darilo, sem bila povsem brez besed. Tisočkrat hvala iz dna srca. Zelo sem počaščena in hvaležna. Taylor, si najbolj radodarna, neverjetna, posebna oseba. Se vidiva na turneji,« je v zahvalo povedala študentka Rebekah Bortnicker.

Usher se bo poročil

Pevec in sodnik šova The Voice **Usher (36)** je za roko zaprosil svojo menedžerko Grace Miguel. »Imam izredno partnerko in menedžerko. Pomagala mi je skozi najtežje trenutke mojega življenja in kariere,« je povedal z grammyjem nagradjeni pevec.

Miguelova je osem let starejša od pevca, spoznala pa sta se pred tremi leti. Pred tem je bil poročen s Tameko Foster, kar je označil za največjo napako svojega življenja. Pevec ima dva sinova, nad katerima si je priboril skrbništvo.

Ne enem vinskih dogodkov smo srečali tudi nasmejeno gorenjsko kuharsko mojstrico, **Kunstljevo Majo** oziroma Majo Buden iz Radovljice. Tokrat ni bila v kuharski opravi, smo pa ugotovili, da ji rdeča barva lepo pristoji. / Foto: AB

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

Janez Rozman, s. p. – Rozman bus, www.rozmanbus.si, T: 04/531 52 49
MADŽARSKE TOPLICE – AKCIJA: 25.–29. 1.; **KOPALNI RADENCI:** 26. 1.; **TRST:** 19. 3.; **BANOVCI:** 15.–19. 2.; **PUSTOVANJE BANOVCI:** 17. 2.; **RADENCI:** 11.–14. 4.; **BERNARDIN:** 22.–25. 3.; **STRUNJAN:** 15.–18. 3.; **BANJA VRUČICA** terapije: 16.–23. 3, 29. 4.–2. 5.; **S PIRAMIDAMI, MEDŽUGORJE:** 25.–27. 4. **MORJE: DUGI OTOK,** več terminov, **MURTER. AVTOBUSI: 52-, 56-, 60-SEDEŽNI IN KOMBI 8+1.**

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki glasov Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PRIREDITVE

Muzejski večer

Rateče – Jutri, v soboto, 17. januarja, bo ob 16. uri v Kajžnkovi hiši v Ratečah muzejski večer v okviru projekta Zborzbirk – predavanje Igorja Jelena in Alena Carlja Slovenci v Videmski pokrajini – družbeno-geografski vzorec naselij in opis kulturnega delovanja. Vstopnine ni.

Poezija Prešerna in Minattija

Radovljica – Dramski igralec Pavle Ravnohrib bo v torek, 20. januarja, ob 17. uri v Domu Janka Benedika prebiral poezijo Franceta Prešerna in Ivana Minattija. Program bo povezoval Milan Pirker.

Za otroke

Gorenja vas – V knjižnici se bo delavnica za spretne prste Zima je prišla, ki je namenjena otrokom med 4. in 10. letom starosti, začela v ponedeljek, 19. januarja, ob 17. uri.

Poljane – V knjižnici se bo v ponedeljek, 19. januarja, ob 17. uri začela ura pravljic z ljudsko pravljico Topli potok. Pravljica je namenjena otrokom od 4. leta starosti naprej.

Škofja Loka – Na Mladinskem oddelku knjižnice Škofja Loka se bo ura pravljic za otroke začela v torek, 20. januarja, ob 17.30. Na vrsti bo pravljica in predstavitev knjige za otroke Tiste iz gozda.

IZLETI

Pohodniški izlet Parenzana

Kranj – Iz Društva upokoencev Kranj vabijo na pohodniški izlet Parenzana, ki bo v četrtek, 22. januarja, z odhodom posebnega avtobusa izpred Creine ob 8. uri. Lahke hoje bo za tri ure. Prijave z vplačili sprejemajo do ponedeljka, 19. januarja, v pisarni društva.

Na tridnevno pustovanje v Izolo

Kranj – Iz Društva upokoencev Kranj vabijo na Pustovanje 2015 v Hotel Delfin Izola, in sicer od petka, 13., do ponedeljka, 16. februarja. Odhod izpred Creine bo ob 9. uri. Prijavite se lahko na sedežu društva, kjer tudi plačate.

Vinkov pohod nad Duplekom

Šenčur – Turistično društvo Šenčur v nedeljo, 25. januarja, vabi na Vinkov pohod nad Duplekom v Slovenskih Goricah. Ob poti bodo domačini prikazali rez vinske trte po slovenskih običajih, poskrbeli za malico in kapljico. Informacije in prijave zbira do petka, 23. januarja, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – KAC Kranj vabi jutri, v soboto, 17. januarja, ob 9. uri v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma z okvirno temo Potreba po oživiljanju. Pogovor bo povezoval Miroslav Mlinar. Vstopnine ni.

Predavanje dr. Draga Smiljaniča

Škofja Loka – Brezplačno predavanje dr. Draga Smiljaniča, dr. kiropraktike, akupunkturista, bioenergetika in radiestezi- sta, terapevta alternativnih vej naravne medicine, ki desetletja svojega življenja posveča zdravljenju pomoči potrebnim, bolnim ljudem, bo v torek, 20. januarja, ob 17.30 v predavalnici OŠ Škofja Loka Mesto.

Skrivnostna Španija

Škofja Loka – Torkov večer s knjižnico – potopisno predavanje Skrivnostna Španija se bo v Kašči na Spodnjem trgu začela v torek, 20. januarja, ob 19. uri. Gosta večera bosta Marija Naglič in Jaro Pirnat.

OBVESTILA

Pogovori o vzgoji z Zinko Ručigaj

Jesenice – V ponedeljek, 19. januarja, se bo ob 17. uri na Mladinski točki Center II na Titovi 41 (pri Abanki) začel pogovor o vzgoji otrok z Zinko Ručigaj. Tokratna tema pogovora bo Medsebojno zaupanje in samopodoba.

Krvodajalska akcija

Kranj – Rdeči križ Kranj vabi na krvodajalsko akcijo, ki bo v torek, 20. januarja, od 7. do 13. ure v prostorih Gasilsko-reševalne službe Kranj, Bleiweisova c. 34 (nasproti AMZS Kranj).

Srečanje in posvet vseh predstavnikov kulturnih društev

Kranj – Zveza kulturnih društev Kranj obvešča, da bo jutri, v soboto, 17. januarja, bo ob 10.30 v sejni dvorani Mestne občine Kranj potekalo Srečanje in posvet vseh predstavnikov kulturnih društev. Prisotni bodo predstavniki Ministrstva za kulturo, Zveze kulturnih društev Kranj in ZKD Slovenije, Združenja SAZAS, vabljeni so župani: Boštjan Trilar, Franc Čebulj, Jurij Rebolj, Marko Mravlja, Miran Zadnikar in Ciril Kozjek. Udeležba je brezplačna.

Lesene trajnostne gradnje in urejanje naselij na podeželju

Kranj-Primskovo – Center za trajnostni razvoj podeželja Kranj vabi na uvodno predavanje delavnice Arhitekturno načrtovanje lesenih gradenj in bivanjsko kvalitetno urejanje podeželskih naselij. Predaval bo priznani arhitekt Aleksander Ostan. Udeleženci bodo lahko predstavili svoje načrtovane gradnje, ki jih bo predavatelj do naslednje delavnice v marcu oblikoval v konkretne lesene arhitekturne zamisli. Predavanje bo v torek, 27. januarja, ob 18. uri v Podružnični šoli Primskovo (Zadružna ulica 11, 4000 Kranj). Več informacij in najava udeležbe do 26. januarja po tel: 04 257 88 26, GSM: 040 303 752 (Uroš) ali info@ctrp-kranj.si.

Erjavčeva koča odprta

Jesenice – Planinsko društvo Jesenice obvešča, da je Erjavčeva koča na Vršiču odprta ob petkih, sobotah in nedeljah oz. po dogovoru za najavljene skupine.

Gledališki tečaj z Nadjo Strajnar Zadnik

Škofja Loka – V Martinovi hiši na Mestnem trgu 26 se bo danes, v petek, 16. januarja, ob 18. uri v sodelovanju z JSKD Škofja Loka začel gledališki tečaj z Nadjo Strajnar Zadnik, namenjen vsem, ki jih zanima igranje in poklic igralca brez starostne omejitve. Informacije: Nadja Strajnar Zadnik, 031 511 781, nadja.strajnar@hotmail.com.

Rezbarjenje v les

Kamnik – V Menačkovi domačiji bo prihodnjo soboto, 24. januarja, Sobotna ustvarjalnica Rezbarjenje v les. Lahko boste izdelali preprost lesen predmet, več o veščinah rezbarjenja pa bo povedal Domžalčan Marijan Vodnik. Prijave za delavnico sprejemajo do ponedeljka, 19. januarja, na e-naslov menacenk@kd-domzale.si.

KONCERI

Zvoki Božiča

Zgornje Gorje – Mešani pevski zbor Lipnica (KTD Kamna Gorica) vabi jutri, v soboto, 17. januarja, ob 18.45 na koncert Zvoki Božiča v cerkev Sv. Jurija v Zgornje Gorje. Sodelujejo: Simon Eržen – vokal, pastirci in pritrkovalci iz Kamne Gorice in vokalna skupina Kostanarji iz Trstenika.

PREDSTAVE

Vorkšop na Moljera

Sveti Duh – Jutri, v soboto, 17. januarja, ob 19.30 gostuje v kulturnem domu Sv. Duh Slovensko ljudsko gledališče Celje s komedijo Vorkšop na Moljera. Režiser predstave je Boris Kobal, nastopajo Vojko Belšak, Pia Zemljčič, Renato Jenček, Lučka Počkaj, Branko Završan in Andrej Murenc. Predstava je za abonma in izven.

Češpe na figi

Gorje – Jutri, v soboto, 17. januarja, ob 19. uri bo v Gorjanskem domu 3. abonmajska predstava Češpe na figi (in ne Rodil se je očka, kot je objavljeno v napovedniku gledališkega abonmaja) v izvedbi Gledališke skupine KD BRCE iz Gabrovice pri Komnu.

Lepotica in zver

Jesenice – V Gledališču Toneta Čufarja Jesenice si jutri, v soboto, 17. januarja, ob 19.30 lahko ogledate 361. premiero, pravljico Lepotica in zver.

Gregor Čušin v Šmartinskem domu

Stražišče – Kulturno društvo Kranjčani materam vabi na predstavo Gregorja Čušina Peti evangelij, ki bo danes, v petek, 16. januarja, ob 19. uri v Šmartinskem domu v Stražišču. Vstopnine ni. Zaželeni so prostovoljni prispevki.

Mulc ... vas gleda

Železniki – V Dvorani na Češnjici se bo danes, v petek, 16. januarja, ob 20. uri začela predstava Mulc ... vas gleda. Igra Lado Bizovičar.

GG mali oglasi

E-POŠTA: malioglas@g-glas.si, TELEFON: 04 201 42 47
www.gorenjskiglas.si

GG | IZLET // torek, 27. januarja 2015

AMZS CENTER VARNE VOŽNJE IN OGLED KONJIČKOV

Tokrat se bomo na Glasovem izletu podali v Savinjsko dolino, kjer bomo najprej obiskali kmetijo Ušen, znano po vzreji konj. Na Vranskem nas bodo v Centru varne vožnje podučili, na kaj morajo biti še posebej pozorni starejši vozniki, pokazali nam bodo simulator prevračanja, spoznali bomo tudi, kakšni so naši refleksi v vinjenem stanju. Obiskali bomo še muzej motociklov in tako v enem dnevu primerjali jeklene konjičke s pravimi, živimi konji. Seveda bomo poskrbeli tudi za dobro hrano in zanimive zgodbe.

Vljudno vabljeni!

Odhod avtobusa:

ob 7.15 z AP Radovljica, ob 7.40 z AP Creina,
ob 7.50 z AP Mercator Primskovo, ob 8.15 z AP Škofja Loka

Cena izleta je 35 EUR.

Cena vključuje: prevoz, kosilo, ogled kmetije Ušen in degustacijo kmečkih dobrot, ogled in predavanje v AMZS Centru varne vožnje, ogled in predstavitev Muzeja Motociklov Grom na Vranskem.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št.: 04/201 42 41, se oglasite osebno na Bleiweisovi c. 4 v Kranju ali pišite na: narocnine@g-glas.si.

Za odjave, ki prispejo kasneje od ponedeljka, 26. januarja 2015, do 10. ure, zaračunamo potne stroške.

Gorenjski Glas

KRŠKOPOLJSKE prašiče, težke okoli 25 kg, tel.: 040/222-436 15000129

MLADO kravo simentalco in telico, staro 10 mesecev, ter bikca, 2 meseca starega, tel.: 041/211-602 15000206

ODOJKE in prašiče, težke okoli 120 kg za nadaljnjo rejo ali zakol, tel.: 030/367-549 15000154

OVNA za pleme, JS pasme, starega 8 mesecev, tel.: 04/25-41-146 15000164

PETELIN Štajerc, odrasel, zelo lep, tel.: 041/724-123 15000167

PRAŠIČA za zakol ali polovico, domača krma, tel.: 031/497-567 15000137

PRAŠIČA, 180 kg in 120 kg ter svinjio za zakol, tel.: 041/760-789 15000204

SAMICE zajce - Nemški lisec, tel.: 04/59-57-083, 041/833-202 15000136

SILAŽNE bale 25 kom. ali menjam za teleta (odstavljen) in oddam bokse za konje, tel.: 04/25-25-22-108, 041/706-526 15000159

ŠENTLANSKI PONI, star 10 mesecev, tel.: 041/714-784 15000138

TEDEN dni starega ČB bikca, tel.: 04/53-30-051 15000197

TELICO simentalco, staro 3 mesece, tel.: 04/51-46-939, 031/894-376 15000195

TELIČKI simentalci, stari 3 mesece in 7 mesecev, tel.: 031/497-567 15000186

TELIČKO simentalco, 15 dni staro, tel.: 030/915-738 15000115

TELIČKO LS - LIM, staro 6 mesecev, tel.: 041/528-566 15000175

TELIČKO simentalco, straro 4 mesece, tel.: 041/926-269 15000181

TELIČKO simentalco, staro 10 dni, tel.: 041/873-497 15000189

TELIČKO simentalco, staro 14 dni, tel.: 041/970-257 15000191

ZAJCA samca ČB, stara 11 mesecev, tel.: 04/20-21-257, 040/735-487 15000147

ZAJCA, cena 20 EUR, tel.: 04/20-42-686 15000161

BIKCA simentalca, 130 - 180 kg, tel.: 041/935-596 15000126

BIKCA mesne pasme, starega od 2 do 3 mesece, tel.: 031/765-626 15000156

KRAVO simentalco 4 mesece brejo za jalovo, staro do 5 let, tel.: 04/51-46-958 15000152

200 KOM. sena in otave - kocke, molzni stroj Alfa Laval in prevozni bazen 130 lit., tel.: 040/621-270 15000198

SENO v kockah, Primorska, tel.: 05/71-45-865, 041/974-092 15000150

SENO 1 in 2 košnja, nebalirano, tel.: 01/83-17-065 15000183

40 - 50 KOCK kvalitetnega sena, 1. košnje, tel.: 031/652-310 15000131

40 - 50 KOCK kvalitetnega sena, 1. košnje, tel.: 031/652-310 15000131

40 - 50 KOCK kvalitetnega sena, 1. košnje, tel.: 031/652-310 15000131

40 - 50 KOCK kvalitetnega sena, 1. košnje, tel.: 031/652-310 15000131

40 - 50 KOCK kvalitetnega sena, 1. košnje, tel.: 031/652-310 15000131

40 - 50 KOCK kvalitetnega sena, 1. košnje, tel.: 031/652-310 15000131

40 - 50 KOCK kvalitetnega sena, 1. košnje, tel.: 031/652-310 15000131

40 - 50 KOCK kvalitetnega sena, 1. košnje, tel.: 031/652-310 15000131

ADAPTACIJE od temelja do strehe, omete, fasade, kamnite škarpe, tlakovanje dvorišč, tudi manjša gradbena dela - z vašim ali našim materialom, Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8, Kranj, tel.: 041/222-741 14005062

BELJENJE in prenova stanovanj, barvanje napušcev in fasad z dvigali do višine 25 m. Brezplačen ogled in svetovanje. Sandi Ferlan s.p., C. talcev 14, Kranj, tel.: 041/682-166 15000112

EKOCLEAN, d.o.o., Podlublje 259, Tržič vam ponuja čiščenje, razrez cistem, filtracijo, prevoz in odkup kurilnega olja, tel.: 041/989-987 14005061

KERAMIČARSTVO KERAMIČARSTVO Janez Kleč s.p., Milje 77, Visoko vam nudi kakovostno in cenovno ugodno polaganje keramičnih ploščic in mozaikov, adaptacije kopalnic in drugih prostorov. Ustrežemo tudi najbolj zahtevnim, tel.: 051/477-438 15000007

POLAGANJE vseh vrst keramike, kompletna adaptacija kopalnic, Pečarstvo Železnik, Stanislav Železnik, s.p., Vinharje 14, Poljane nad Šk. Loko, tel.: 031/505-468 14005055

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena tesnila, do 30 % prihranka pri ogrevanju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan hrup, 10 let garancije. Karkol, d.o.o., Ul. Toma Brejca 14, Kamnik, tel.: 031/720-141 14005057

ZASEBNI STIKI

ŽENITNA posredovalnica Zaupanje Leopold Orešnik s.p. Dolenja vas 85, Prebold, tel.: 031/836-378 14005064

IZGUBLJENO, NAJDENO

NA BLEDU SEM IZGUBILA FOTOAPARAT CANNON, NAJDI TELJA PROSIM NAJ ME POKLIČE NA 031/253-231 15000120

RAZNO

PRODAM
14 RAZLIČNIH lesenih polken Jelovica z okovjem, 10 EUR/kom., ali smrekove deske, tel.: 031/653-181 15000117

OTROŠKO posteljo kot zibelka in star še lep voziček »tribuna«, tel.: 04/25-11-978 15000113

PROSIM, če mi kdo podari stol za kad, zelo bom hvaležen, tel.: 040/232-490 15000124

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALE, OSMRTNICE

Žalost in hvaležnost lahko izrazite z objavo osmrtnice ali zahvale v različnih velikostih.

Naročila sprejemamo po faxu: 04/201 42 13 ali e-pošti: malioglas@g-glas.si

Gorenjski Glas

Ana Zontar Kristanc

Cena knjiga je **24,90 EUR** + poština

"Več let sem zbiral recepte in si zapisovala ideje, v upanju, da bom nekega dne lahko izdala svojo sanjsko kuharico, ki bo do zadnje podrobnosti takšna, kot si jo želim jaz."

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova 4, Kranj, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si

Gorenjski Glas

Mestno pokopališče Kranj
Pogrebne storitve
Komunalna Kranj, javno podjetje, d.o.o.

Pogrebne in pokopališke storitve

Neprekinjeno smo vam na voljo na številki 041 638 561. Z vami tudi v najtežjih trenutkih.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega očeta, partnerja, tasta, starega ata, brata in strica

RAJMUNDA TAVČARJA
z Mlake pri Kranju

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem za vsak ljubeč stisk roke, za tople in sočutne objeme, za iskrene besede tolažbe, za podarjene sveče in cvetje ter za darovane sveče maše. Zahvala podjetju Akris za organizacijo pogreba, gospodu župniku za lepo opravljen obred, pevcem za odpete žalostinke ter vsem tistim, ki ste ga v velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Vsem skupaj in vsakemu posebej iskrena hvala.

Žalujoči: Lojzka, sin Rajko in hči Tatjana z družino Mlaka pri Kranju, 4. januarja 2015

*Pošle so ti moči,
zaprl si oči,
zdaj boš mirno spal,
a v naših srcih za vedno boš ostal.*

ZAHVALA

V 86. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, brat, stric in tast

LADISLAV ŠMID

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in sodelavcem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in maše. Hvala gospodu župniku Stanislavu Gradišku in pogrebni službi za opravljen pogrebni obred. Posebna zahvala tudi negovalkama Janji in Eriki.

Žena Mici in vsi njegovi Češnjavek, Kokrica, Škofja Loka, Kranj, 11. januarja 2015

*Lahka zemlja te pokrije,
v njej počivaj brez skrbi,
a v duši še ti sonce sije,
sonce večne radosti.*

ZAHVALA

V 81. letu nas je zapustil

FRANC OMERS
Pokorinov ata iz Hrastja

Iskrena hvala sorodnikom, sosedom, sovaščanom, prijateljem in znanecem za pomoč ob težkih trenutkih, za molitev, izrečena sožalja ter podarjeno cvetje, sveče in maše. Hvala osebnemu Bolnišničnemu centru za nesebično pomoč. Hvala gospodu kaplanu Marku Mohorju Stegnarju za tople tolažilne besede in za lep poslovilni obred. Hvala pevcem, pogrebniku, zvonarjem in nosačem. Hvala sodelavcem in gasilcem. Prisrčna hvala vsem, ki ste dragega Franca spremljali na njegovi zadnji poti in ga ohranili v lepem spominu. Hvala vsem, ki ste ga imeli radi.

Žena Marija, hči Marinka in sin Franci z družino Hrastje, 20. decembra 2014

*Za zmeraj si zaspala,
za vso dobroto,
ki si nam jo dala,
mama, še enkrat hvala.*

ZAHVALA

V 86. letu je odšla od nas draga mami, mama in sestra

PAVLA SERŠEN
roj. Česen, po domače Grebenarjeva Pavla

Ob boleči izgubi naše mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, sovaščanom, sodelavcem podjetja Iskratec in Centra za socialno delo Kranj ter znanecem za izrečeno sožalje, darovane sveče in cvetje. Zahvaljujemo se negovalkam Doma upokojevcem Kranj za večletno druženje in pomoč mami, lečeči zdravnici dr. Jožefi Jeraj pa za zdravljenje. Hvala vsem, ki ste našo mamo imeli radi, se od nje poslovili na zadnji poti in nam v težkih trenutkih stali ob strani.

Vsi njeni Stražišče, januar 2015

ANKETA

Bencinski cent
za ceste

SAMO LESJAK

Združenje občin Slovenije predlaga uvedbo t. i. bencinskega centa kot možno rešitev za stalen vir financiranja vzdrževanja državnih cest. Se v preteklosti pri nas že preizkušen model lahko ponovno uveljavijo?

Foto: Matic Zorman

Adriana Delgado, Kranj:

»Bencin se tako že konstantno draži, sedaj pa naj bi uvedba bencinskega centa vsak liter goriva podražila za 4,5 centa, v prihodnjih letih pa za 9 centov. Kje so meje podražitev?«

Benjamin Jančič, Tržič:

»Tovrsten model financiranja infrastrukture oz. avtocest smo že imeli in v desetih letih do leta 2008 zbrali več kot milijardo evrov. Žal pa ta denar najbrž ne gre za ceste, ampak nekaterim v žep.«

Jan Vit Šuntar, Zalog pri Cerkljah:

»Dodatno plačevanje gotovo ni všečno, žal pa je šest tisoč kilometrov državnih cest pri nas že močno načetih in ogrožajo varnost. Naj pa zato pocenijo predrage vinjete.«

Jožica Vukotič, Kranj:

»Sumljivih virov financiranja cest je več. Direkcija za infrastrukturo predlaga oblikovanje cestnega sklada. Zadnja besedo pa bo imela vlada. Vprašanje pa je, kam bo dejansko šel denar.«

Marija Klenovšek, Kranj:

»Država bi morala cestno problematiko zastaviti tudi z ekološkega vidika, ne zgolj ekonomskega. Avtobusi vozijo večinoma prazni, tudi v avtomobilih le ena oseba. Tu naj začnejo z varčevanjem.«

Ko Venera sreča Merkur ...

V teh dneh je nizko na zahodnem nebu mogoče videti Venero in Merkur, ki sta si zelo blizu. Njuno »srečanje« so opazovali v ponedeljek zvečer na Breznici. Za povrh pa je bilo mogoče videti tudi komet Lovejoy, ki naj bi bil eden lepših kometov zadnjega obdobja na našem nebu.

URŠA PETERNEL

Breznica – V mrzlem in jasnem ponedeljkovem večeru so astronomi Astronomskega društva Nova z Jesenic pripravili opazovanje neba z obljubo, da bo mogoče videti »srečanje« Venere in Merkura nizko na zahodnem nebu, malce nad njima naj bi bil viden še Mars, obljubili pa so tudi pogled na komet Lovejoy. Nekaj deset radovednežev je tako skozi daljnogledne in teleskope v pričakovanju zrla v večerno nebo nad Breznico ... Najprej je na zahodu zažarela Venera, že kmalu pa se je v njeni bližini »prižgal« še Merkur. Kot je povedal član društva Nova Brane Kržišnik, je v teh dneh redka priložnost videti oba planeta tako blizu skupaj, da sta vidna v istem zornem polju v okularju teleskopa. Prav Merkur, ki je najmanjši planet, se redko vidi, saj zelo hitro potuje okoli Sonca. Kmalu se je nad Venero in Merkurjem pojavil še rdeči planet Mars z značilnim oranžnim žarenjem. Ko se je še nekoliko stemnilo, pa je bilo mogoče ugledati komet Lovejoy, ki je te dni

S teleskopi in daljnogledi čakajoč na večer in prve zvezde ...

zelo blizu Zemlje; oddaljen je »le« kakih 70 milijonov kilometrov. Viden je s prostim očesom kot nekakšna razmazana pika; menda ima sedem milijonov kilometrov dolg rep, ki pa je šibek, vidno je le jedro komete, ki naj bi bil eden lepših zadnjega obdobja na našem nebu. Zemlji se je Lovejoy najbolj približal 7. januarja, zdaj pa že potuje proti Soncu, najbližje mu

bo 30. januarja. Po tem »pozdravu« se bo znova napolnil stran od našega sončnega sistema, ponovno pa se bo vrnil šele čez osem tisoč let ... Komet je mogoče videti z daljnogledom ali celo s prostim očesom, navodila o tem, na kateri strani neba ga je mogoče ugledati, pa menda lahko najdemo na spletu. Jeseniški astronomi namreč zatrjujejo, da za začetniško

opazovanje neba ne potrebuje drugega kot daljnogled in mobilni telefon ali tablico, na katerega naložiš digitalno zvezdno karto. Telefon ali tablico nato usmeriš v nebo in aplikacija ti prikaže položaj vseh posameznih zvezd ali ozvezdij. »Spoznaš nekaj ozvezdij in užitek se začne!« je povedal Goran Ilič iz društva Nova. In kaj na nebu je tisto, kar najbolj prevzame izkušene astronome? »Tu pa zmagajo kakšne planetarne meglice,« je dejal Ilič, sicer profesor fizike na jeseniški osnovni šoli in že dolga leta ljubiteljski astronom. No, za žensko dušo pa je menda nekaj najlepšega »zvezdna porodnišnica« (prevod: kaotična meglica, kjer se rojevajo nove zvezde), je dodala članica društva Romana Purkart. Začetnike pa menda najbolj prevzame pogled na luno in njene »gore« in »doline« ali pa na Jupiter z znamenitimi obroči ...

Opazovanje na Breznici je organiziral Center medgeneracijskega učenja zgornje Gorenjske pri Ljudski univerzi Jesenice v sodelovanju z Astronomskim društvom Nova Jesenice.

Z dobro voljo in cekarjem
domačih dobrot

Mira Grošelj, Mimi Rozman in Joži Studen so Glasovcem postregle z domačimi dobrotami. / Foto: Gorazd Kavčič

SUZANA P. KOVAČIČ

Kranj – Že tradicija je, da Glasovce po novem letu obiščejo dekleta iz Turističnega društva Kokrica in nas poleg tega, da nam voščijo vse dobro v letu, ki je pred nami, razveselijo z domačimi dobrotami. Mira Grošelj je znana po peki okusnega kruha, ki ga zamesi v mentrgi, speče pa v krušni peči. Odlični kuharici sta prav tako Joži Studen in Mimi Rozman, slednja je tudi predsednica društva in je tokrat postregla z eno najljubših domačih sladk – zavitkom. Turistično društvo Kokrica je zagotovo eno bolj dejavnih društev na tem področju, februarja bodo imeli redni občni zbor, aprila tradicionalno sekanje pirhov

in kulturno-zabavno prireditve Dih pomladi, ki jo organizirajo skupaj s Podružnično šolo Kokrica. Junija bodo povabili na trinajsto prireditev Življenje v času mamuta in še kar nekaj drugih prireditev se bo zvrstilo do konca koledarskega leta. V sklop aktivnosti društva sodijo tudi predavanja na različne zanimive teme, očiščevalne akcije okolja v sodelovanju s Krajevno skupnostjo Kokrica, skrb za krožišče z znamenito skulpturo mamuta na Kokrici, ocenjevanje najlepših urejenih hiš in vrtov ... Še ena posebnost odlikuje Turistično društvo Kokrica: gospodinje za vsako prireditev ocvejo flancate in pogostijo z njimi obiskovalce in nastopajoče.

vremenska napoved

Danes bo pretežno oblačno, občasno bo rahlo deževalo. Pihal bo jugozahodni veter. Jutri se bo dež okreplil. Snežilo bo nad okoli 1300 metri nad morjem. V nedeljo se bodo ponekod še pojavljale rahle padavine. Hladneje bo.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

0/8 °C

SOBOTA

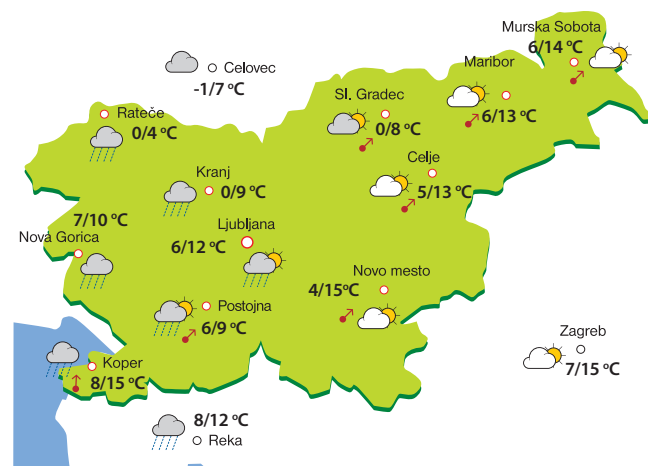

3/9 °C

NEDELJA

0/3 °C

RADIO
KRANJ 97.3E-pošta: radiokranj@radio-kranj.si
www.radio-kranj.si

04 / 28 12 220 - 051 303 505

GORENJSKI megasrček